

Ministerul Educației

2

Comunicare în limba română

Clasa a II-a

Sofia Dobra
Anca Malea

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013.

119 - număr unic de telefon la nivel național pentru cazurile de abuz împotriva copiilor

116.111 - numărul de telefon de asistență pentru copii

Ministerul Educației

art Klett

2

Comunicare în limba română

Clasa a II-a

Sofia Dobra
Anca Malea

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 5268/04.08.2023. Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând din anul școlar 2023-2024.

Inspectoratul Școlar .....

Școala/Colegiul/Liceul .....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

- * Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**
- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
  - Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. Florentina Sâmhăian, Facultatea de Litere, Universitatea din București
 Prof. dr. Nicoleta-Eugenia Meseșan, Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr” Cluj-Napoca

Contribuție autoare:

Sofia Dobra – Unitatea 1 (L1-L4), Proiect; Unitatea 2 (L1-L5), Recapitulare, Evaluare, Proiect; Unitatea 3 (L1-L5), Atelier;
 Unitatea 4 (L1-L6), Atelier; Unitatea 5 (L1-L5), Atelier; Unitatea 6 (L1-L4), Evaluare, Atelier; Unitatea 7 (L1-L5), Atelier;
 Unitatea 8 (L1-L4), Atelier; Recapitulare finală; Texte pentru dictare.
 Anca Malea – Recapitularea cunoștințelor din clasa I, Evaluare inițială; Unitățile 1, 3, 4, 5, 7, 8: Recapitulare, Evaluare, Ameliorare;
 Unitatea 6: Recapitulare, Ameliorare.

Redactor-șef: Roxana Jeler
 Redactare: Roxana Jeler, Mădălina Marinache, Diana Șerban
 Tehnoredactare: Florin Paraschiv, Crenguța Rontea
 Ilustrații: Gabriella Fábíán
 Copertă: Faber Studio SRL

Activități digitale interactive și platformă e-learning: Infomedia Pro SRL
 Website: <https://infomediapro.ro/>
 Înregistrare sunet și postprocesare: ML Sistem Consulting
 Voce: Camelia Pintilie
 Animații: S.C. Film Experience S.R.L.-D
 Credite foto și video: Dreamstime, Wikimedia Commons

ISBN 978-606-076-547-9

Pentru comenzi vă puteți adresa Departamentului Difuzare
 C.P. 12, O.P. 63, cod 014880, sector 1, București
 Tel.: 021 796 73 83, 021 796 73 80
 Fax: 021 369 31 99
www.art-educational.ro

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Art Klett.
 Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, mecanic, fotocopiare, înregistrare sau altfel), fără acordul prealabil scris al Editurii Art Klett.
 © Editura Art Klett, 2023

Deșteaptă-te, române!

de Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!“ strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital

Varianta digitală a manualului este similară cu cea tipărită, având în plus 110 AMII, activități multimedia interactive de învățare.

Activitățile multimedia interactive de învățare sunt de trei feluri și sunt simbolizate pe parcursul manualului astfel:

AMII static, de ascultare activă și de observare dirijată a unei imagini semnificative

Activitate animată, filmuleț sau scurtă animație

Activitate interactivă, de tip exercițiu sau joc, în urma căreia elevul are feedback imediat

Alte butoane folosite în varianta digitală:

Cuprins manual

Fereastră de afișare a rezultatelor

Ajutor general manual

Micșorarea/mărirea imaginii

Salt la începutul/finalul manualului

Pagină înainte/pagină înapoi

Mărire pe tot ecranul

Schimbarea modului de afișare

Includerea unei notițe

Introducerea de marcaje colorate

Informațiile despre utilizator

Prezentarea manualului

Manualul este structurat în opt unități de învățare, care să le ofere elevilor o experiență autentică de lectură, astfel încât însușirea conținuturilor din programă să le asigure atât formarea capacității de înțelegere a textelor scrise, de orice fel, cât și cea a exprimării orale și scrise.

Structura unei unități de învățare

O unitate de învățare cuprinde mai multe lecții de predare-învățare, o lecție de recapitulare, o lecție de evaluare, o lecție cu activități de ameliorare și una ce reprezintă un proiect sau un atelier.

The image displays six sample pages from a digital manual, each with a circular callout highlighting a specific feature or section:

- UNITATEA 3 Curi reale și imagini:** A page with a red header and a colorful illustration of a person reading.
- Lecția 2:** A page with a red header and a colorful illustration of a person playing a guitar.
- Recapitulare:** A page with a purple header and a colorful illustration of a person reading.
- Evaluare:** A page with a blue header and a colorful illustration of a person reading.
- Ameliorare:** A page with an orange header and a colorful illustration of a person reading.
- Proiect colectiv:** A page with a purple header and a colorful illustration of a person reading.

Marcarea domeniilor de conținut

Cele patru domenii de conținut din programă școlară sunt marcate printr-o culoare specifică.

Citire/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scriere/Redactare
----------------	---------------------------------------	------------------	-------------------

Structura unei lecții de predare-învățare

Fiecare lecție pornește de la un text de bază, în special literar, aparținând unor scriitori consacrați, români și străini, dar există și texte de bază nonliterare. Pentru a ușura înțelegerea acestora de către elevi, uneori, acestea au fost prelucrate.

Etapa 1. O secvență de comunicare orală cu rol de exercițiu de dezgheț, ce duce la anunțarea lecției

Etapa 2. Receptarea textului printr-o lectură expresivă a doamnei învățătoare/ domnului învățător

Etapa 3. Citirea explicațiilor privitoare la unele cuvinte din textul suport

Etapa 7. Exerciții prin care se descoperă o noțiune nouă

Etapa 9. Consolidarea noțiunii noi prin aplicații

U2   Lecția 4   Cuvintele cu sens asemănător

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

- Unul dintre peștișorii de mai jos este diferit de ceilalți. Găsește-l.

- Știi ce este un pinguin și unde trăiește? Cu ce se hrănește el? Apolodor este un pinguin care locuiește la București, la un circ și este eroul unei cărți de Gellu Naum.
- Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

biban - pește care trăiește în râuri și lacuri și care mănâncă foarte mult.

roman - povestire de mare întindere, care prezintă numeroase întâmplări.

LECTURĂ

Bibanul și Apolodor
de Gellu Naum

E știut că orice pește în borcan se plietisește. Deci având Apolodor Prin vecini, cam de un an, Ca prieten, un biban Frumușel și visător Și văzându-l pe biban Cum stă singur în borcan Și se plietisea de moarte, I-a făcut cadou o carte. Și de-atunci, acel biban Cere zilnic un roman.

Apropierea de text

- Ce ți s-a părut amuzant în text?
- Poți să asociezi textul cu o întâmplare din viața ta sau cu un alt text citit de tine?
- Lucrați în grupe de patru elevi. Fiecare elev va citi cu voce tare câte o strofă din poezie.
- Citește cât mai expresiv poezia în fața clasei.

Înțelegerea textului

- Indică litera corespunzătoare răspunsului corect. Bibanul din text este:
  - a. visător și măricel;
  - b. visător și mititel;
  - c. frumușel și măricel;
  - d. frumușel și visător.
- Care este cadoul pe care Apolodor i-l face bibanului?
- Ce fel de cărți cere zilnic bibanul?

După lectură

- Cum crezi că s-au împrietenit pinguinul Apolodor și bibanul?
- De ce cartea alungă plietiseala bibanului?
- Cât de repede crezi că citește bibanul?

Etapa 4. Citirea de către elevi a textului

Etapa 5. Exerciții de înțelegere a textului

Etapa 6. Exerciții de transferare a cunoștințelor în viața reală

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Cuvintele cu sens asemănător

- Lucrați în perechi. Găsiți câte un cuvânt cu același înțeles pentru următoarele cuvinte din text: *prieten, cadou*.
- Alcătuți oral propoziții în care să folosiți cuvintele găsite la exercițiul 1.

Rețin

În limba română, există **cuvinte cu sens asemănător sau identic**, dar care au formă diferită, adică sunt alcătuite din sunete diferite. Aceste cuvinte ajută la evitarea repetițiilor supărătoare dintr-un text.

Aplic ce am învățat

- Asociază fiecare cuvânt din seria **a** cu acel cuvânt corespunzător ca sens din seria **b**.
  - a. isteț • larmă • părere • gustos
  - b. gălăgie • delicios • inteligent • opinie

JOC INTRUSUL Găsește cuvântul, din fiecare serie de mai jos, care nu are sens asemănător cu celelalte.

- a. bucurie • veselie • voioșie • zbenquală
- b. educat • învățat • neștiutor • școlit
- c. a conversa • a dialoga • a discuta • a informa

5. Dezleagă careurile de mai jos, găsind câte un cuvânt cu același sens pentru cele date.

2	2	2
1	1	1

1. rând   1. blând   1. sămânță
2. insufletit   2. curat   2. cifru

- Înlocuiește cuvântul *frumos* din propozițiile de mai jos cu unul dintre următoarele cuvinte: *civilizat, lăudabil, senin*.
  - a. Vremea frumoasă ne-a scos la joacă.
  - b. Purtarea frumoasă a prietenei mele m-a impresionat mereu.
  - c. Apolodor a făcut un gest frumos.

REDACTARE

Citește versurile de mai jos, scrise de poetul Gellu Naum. Privește acum desenul alăturat. Scrie, în caiet, o propoziție prin care să explici dacă Apolodor este sau nu un bun cititor.

Cel mai mare cititor
Este tot Apolodor.

Ce-o fi căutat în toate
Paginile studiate
Mășterul Apolodor?
Cum se face un vapor.

Etapa 8. Definirea noțiunii noi

Competențe generale și competențe specifice

- 1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute**
  - 1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral din texte accesibile variate
  - 1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un text audiat
  - 1.3. Identificarea sunetelor și silabelor în cuvinte și a cuvintelor în enunțuri rostite cu claritate
  - 1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute
- 2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare**
  - 2.1. Formularea unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare
  - 2.2. Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic
  - 2.3. Participarea cu interes la dialoguri, în diferite contexte de comunicare
  - 2.4. Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare manifestând interes și încredere în sine
- 3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute**
  - 3.1. Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut
  - 3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut
  - 3.3. Identificarea semnificației unor simboluri, în contexte cunoscute
  - 3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor cărți adecvate vârstei
- 4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare**
  - 4.1. Scrierea unor mesaje, în diverse contexte de comunicare
  - 4.2. Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază
  - 4.3. Exprimarea unor idei, sentimente, păreri prin intermediul limbajelor convenționale

Cuprins

Recapitularea cunoștințelor din clasa I	8
Evaluare inițială	10

Unitatea 1. Litere și cuvinte

1.1., 1.3., 1.4., 2.2., 2.4., 3.1., 3.2., 4.1., 4.2., 4.3.

L1 Cuvânt-înainte de Ana Blandiana Cuvântul	12
L2 Alfabetul limbii române Sunetul și litera. Literele mici și mari de mână. Scrierea pe liniatură tip II.	14
L3 Ciuperçuță, cerc, ibric de Daniela Crăsnaru Pronunția clară și corectă. Semnul exclamării	16
L4 Propoziția și intonarea acesteia Propoziția. Intonarea propozițiilor exclamative. Dialoguri despre igiena clasei.	18
Recapitulare	20
Evaluare	22
Ameliorare	23
Proiect colectiv: Ziarul clasei	24

Unitatea 2. Călătorie în lumea cărții

1.2., 1.4., 2.1., 2.3., 2.4., 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 4.2., 4.3.

L1 Cartea cu visuri după Otilia Cazimir Cartea	26
L2 Un joc nou după Mircea Eliade Titlul. Autorul. Descrierea unui obiect	28
L3 Cuprinsul unei cărți Cuprinsul. A cere și a da informații. Dialoguri despre școală, prieteni, colegi.	30
L4 Bibanul și Apolodor de Gellu Naum Cuvintele cu sens asemănător	32
L5 Biblioteca de Sofia Dobra Textul. Introducerea cuvintelor noi în vocabularul propriu	34
Recapitulare	36
Evaluare	38
Ameliorare	39
Proiect individual: Jurnalul de lectură	40

Unitatea 3. Creaturi reale și imaginare

1.1., 1.4., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 3.4., 4.1., 4.2.

L1 Puișorii după Emil Gârleanu Cuvintele cu aceeași formă și înțeles diferit. Identificarea unui obiect și a unui loc	42
L2 Balada unui greier mic de G. Topîrceanu Textul literar. Semnul două-puncte	46
L3 Mușuroaie mari și mici de Marin Sorescu Poezia. Cuvintele cu sens opus	48
L4 Creatura imaginară după Matthew Lipman Alineatul. Exprimare corectă.	50
L5 Barabumbosaur după Cezar Petrescu Așezarea în pagină a textului tipărit. Așezarea în pagină a textului scris de mână. Scrierea versurilor. .	52
Recapitulare	56
Evaluare	58
Ameliorare	59
Atelier: Afișul	60

Unitatea 4. Fantezie în alb

1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.4., 3.1., 3.2., 4.1., 4.2., 4.3.

L1 <i>Iarna pe uliță</i> de George Coșbuc Descrierea unui fenomen	62
L2 <i>În ajunul Crăciunului</i> după E.T.A. Hoffmann Virgula	64
L3 <i>Fulgul de zăpadă</i> de Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei Textul liric. Scrierea cuvintelor <i>sau/s-au</i>	66
L4 Instrucțiuni de realizare a unei decorațiuni de Crăciun Textul nonliterar.	68
L5 Sărbătorile de iarnă Textul informativ	69
L6 <i>Colindătorii</i> de George Coșbuc A formula o idee, o părere, o opinie	70
Recapitulare	72
Evaluare	74
Ameliorare	75
Atelier: Felicitarea	76

Unitatea 5. Cum se așază acțiunile într-o povestire

1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 4.3.

L1 <i>Dincolo de iarnă</i> după Silvia Kerim Textul narativ. Exprimare corectă. Scrierea cuvintelor <i>sa/s-a</i>	78
L2 <i>Cerceluși (partea I)</i> după Mircea Cărtărescu Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele <i>î</i> și <i>â</i> . Dialoguri despre conduita în mijloacele de transport în comun	82
L3 <i>Cerceluși (partea a II-a)</i> după Mircea Cărtărescu Povestirea orală. Povestirea unor întâmplări trăite sau observate.	84
L4 <i>Gândește-te la elefant</i> de Constanța Buzea Scrierea grupurilor de sunete <i>ea</i> și <i>ie</i>	86
L5 <i>Cum spală Gigel tricoul</i> Banda desenată. Compunerea pe baza unui suport vizual (bandă desenată).	88
Recapitulare	90
Evaluare	92
Ameliorare	93
Atelier: Compunerea pe baza unor imagini sau a unui șir de întrebări. Scrierea pe liniatură dictando	94

Unitatea 6. Lumea din jur renaște

1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 4.1., 4.2., 4.3.

L1 <i>Zăpada și ghiocelul</i> după o legendă populară Scrierea grupurilor de sunete <i>oa</i> , <i>ia</i> , <i>ua</i> , <i>uă</i> . Scrierea corectă a cuvintelor <i>într-un/într-o</i> , <i>dintr-un/dintr-o</i>	96
L2 <i>Țara de azur</i> de Vasile Nicolescu Vocalele	100
L3 <i>Sfârșitul iernei</i> de Vasile Alecsandri Consoanele	102

L4 <i>Păpădia</i> după Ion Agârbiceanu Despărțirea cuvintelor în silabe la capăt de rând.	104
Recapitulare	106
Evaluare: Investigație.	108
Ameliorare	109
Atelier: Biletul.	110

Unitatea 7. Cine face acțiunile într-o povestire

1.1., 1.2., 1.4., 2.1., 2.2., 2.3., 3.1., 3.2., 3.4., 4.1., 4.2., 4.3.

L1 <i>Alice în Țara Minunilor</i> după Lewis Carroll Recunoașterea personajelor. Grupurile de litere <i>ce</i> , <i>ci</i>	112
L2 <i>Arik</i> de Ioana Nicolaie Grupurile de litere <i>ge</i> , <i>gi</i>	114
L3 <i>Aventurile lui Emil</i> după Astrid Lindgren Grupurile de litere <i>che</i> , <i>chi</i>	116
L4 <i>Povestea cu mătura noastră (partea I)</i> după Octav Pancu-Iași Grupurile de litere <i>ghe</i> , <i>ghi</i>	118
L5 <i>Povestea cu mătura noastră (partea a II-a)</i> după Octav Pancu-Iași Dialogul. Reguli de vorbire eficientă: politețea. Ascultarea și respectarea opinii celuilalt. Formularea unei cereri.	120
Recapitulare	122
Evaluare	124
Ameliorare	125
Atelier: Dialogul: inițiere, menținere, încheiere. Dialoguri despre familie, locuință, mediul înconjurător, conduita în sala de spectacol. Salutul.	126

Unitatea 8. În timpul liber, cu prietenii

1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 2.4., 3.1., 3.2., 3.4., 4.1., 4.2., 4.3.

L1 <i>Xenia și xilofonul</i> după Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei Scrierea corectă a cuvintelor care conțin litera <i>x</i>	128
L2 <i>Cepelică se împrietenește cu un urs simpatic</i> după Gianni Rodari Scrierea literei <i>m</i> înainte de <i>b</i> și <i>p</i>	130
L3 <i>O întâmplare adevărată</i> după Cleopatra Lorințiu Identificarea unei persoane.	132
L4 <i>O altfel de dimineață</i> de Horia Corcheș Repovestirea unor întâmplări citite.	134
Recapitulare	136
Evaluare	138
Ameliorare	139
Atelier: Descrierea unei persoane. Cum te prezinți	140
Recapitulare finală	141
Texte pentru dictare	143
Recomandări de lectură	144

Recapitularea cunoștințelor din clasa I

Citește, în gând, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Invizibili

după Ioana Pârvulescu

Vocabular

a izbuti – a duce la bun sfârșit, a reuși.

serpentină – cotitură a unui drum șerpuit, care străbate un teren în pantă.

Eram la sfârșitul clasei I. Știam să scriu toate literele alfabetului, pe fiecare în parte, separat, foarte frumos. Chiar cel mai frumos din clasă, spunea domnul. Dar nu izbuteam să le leg. Nu izbuteam să citesc.

Pur și simplu, literele mi se amestecau în fața ochilor. Eu le vedeam conturul. De fapt, le vedeam ca pe niște desene, ca pe niște ființe sau lucruri din linii drepte și curbe. Dar nu legam cuvintele cu ele, făceam tablouri.

Fiecare literă era pentru mine un om, o casă sau un pod sau câte și mai câte. De exemplu, A era în mod clar un acoperiș de cabană. S era un drum în serpentine, iar punctul pe *i* era luna de pe cer.

1. Ți-a amintit textul de cum ai învățat să citești? Cum a fost deprinsul cititului pentru tine, ușor sau greu?
2. Precizează titlul și autorul textului de mai sus.
3. Indică numărul de alineate din textul dat.
4. Răspunde la întrebările de mai jos.
  - Când se petrece întâmplarea?
  - Ce știa să scrie fetița din fragmentul citit?
  - Ce nu izbutea ea să facă?
  - Cum vedea fetița literele?
5. Indică litera corespunzătoare răspunsului corect.

Pentru fetița din text, punctul pe *i* este:

- a. acoperișul unei cabane;
  - b. un drum în serpentine;
  - c. un pod peste un pârâu;
  - d. luna plină de pe cer.
6. Desparte în silabe cuvintele de mai jos, extrase din textul dat.
alfabet • contur • frumos • separat • cuvinte • exemplu
  7. Selectează perechile de cuvinte cu sens opus din lista de mai jos.
dezleg • frumos • împreună • început • leg • separat • sfârșit • urât

8. Menționează două cuvinte cu sens asemănător pentru cuvântul de mai jos.

9. Alcătuieste câte două propoziții în care cuvintele *lună* și *cer* să aibă înțelesuri diferite.
10. Transcrie, în caiet, textul de mai jos, punând semnele de punctuație învățate în clasa I.

Laura vedea literele ca pe niște desene

Cum îl vezi pe A

Îl văd ca pe un acoperiș de cabană

11. Citește, cu voce tare, cuvintele din seria de mai jos.

abia • basmaua • băiețel • broască • fereastră • iarnă • iederă • ieri • noastră • nouă
• oare • piatră • șoptea • vedea

12. Separă cuvintele și transcrie propoziția în caiet.

13. Pentru fetița din text, invizibilii sunt colegii ei de clasă care, atunci când citesc, intră cu totul în cărți și nu se mai văd. Citește *Codul secret al Invizibililor*. Transcrie apoi, în caiet, cuvintele care conțin grupurile de litere învățate în clasa I.

Codul secret al Invizibililor

- ✓ Cărțile au trup și suflet, dar nu au vârstă.
- ✓ Cărțile sunt foarte răbdătoare și nu se supără niciodată.
- ✓ Oamenii le seamănă mult cărților și ar trebui citiți cu grijă.
Nu le săriți paginile.
- ✓ Cărțile bune nu te mint și nici tu nu le poți minți.
- ✓ Cărțile sunt în stare să-ți schimbe vârsta: te fac copil, bătrân, tânăr, adult, după bunul lor plac.

14. Scrie un bilet prin care o anunți pe mama ta că rămâi după ore la biblioteca școlii, pentru a returna cartea împrumutată.

Citește, cu atenție, fragmentul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Cititul la șase ani

după Călin-Andrei Mihăilescu

Aveam vreo șase ani când am fost împins între copertile unui cărțoi mai mare decât mine. Cartea mirosea promițător, a nou, cum miros cărțile, caietele, penarele, gumele în septembrie, la începutul școlii.

Am deschis-o. Textul era ca o imagine cifrată pe care trebuia să o tot descompui și compui.

Era greu. La început, stăteam cu unghia sub fiecare literă și, când o pricepeam, o spuneam cu voce tare. Cuvântul nu îmi ieșea însă. O luam de la capăt până reușeam. Reciteam cuvintele. Apoi, le recitam până se lega povestea.

1. Scrieți, în caiet, răspunsurile la întrebările de mai jos.
  - a. Care este titlul textului de mai sus?
  - b. Câți ani avea băiețelul din text?
  - c. Ce greutateți întâmpina el?
2. Găsește, în textul citit, trei cuvinte care conțin trei grupuri de litere diferite, învățate în clasa I. Scrie-le în caiet.
3. Transcrie, în caiet, cuvintele de mai jos. Desparte-le, apoi, în silabe.
miros • copertile • promițător • penarele • cuvânt • septembrie
4. Alcătuieste o propoziție în care cuvântul *mare* să aibă alt sens decât cel din text. Scrie-o în caiet.
5. Rescrie corect textul de mai jos, punând semnele de punctuație necesare și aranjând textul în pagină.

Băiatul avea probleme la citit Mama îl asculta în fiecare seară ce vrei să citești Aș vrea să citesc o poveste cu animale

	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1	1 răspuns corect	2 răspunsuri corecte	3 răspunsuri corecte
2	1 cuvânt	2 cuvinte	3 cuvinte
3	2 cuvinte despărțite corect	4 cuvinte despărțite corect	6 cuvinte despărțite corect
4	sens corect, propoziție incorectă	sens corect, propoziție stângace	sens corect, propoziție corectă
5	6 greșeli	3 greșeli	nicio greșeală

UNITATEA 1

Litere și cuvinte

Citire/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scrisoare/Redactare
<ul style="list-style-type: none"> • Citirea textelor • Alfabetul limbii române 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuvântul • Propoziția 	<ul style="list-style-type: none"> • Pronunția clară și corectă • Intonarea propozițiilor exclamative • Dialoguri despre igiena clasei 	<ul style="list-style-type: none"> • Literele mici și mari de mână. Scrierea pe liniatură tip II • Semnul exclamării • Ziarul clasei

Recapitulare

Evaluare

Ameliorare

Proiect colectiv: Ziarul clasei

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Descoperă cele șase litere ascunse în desenul de mai jos.

2. Combină literele găsite pentru a obține un cuvânt.
3. Scriitorii își prezintă, uneori, cărțile printr-o introducere numită *cuvânt-înainte*. De ce crezi că se numește așa?
4. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

basm în bucățele - joc în care trebuie să se reconstituie o imagine dintr-un basm din fragmente decupate; puzzle.

a dădăci - a te ocupa cu o grijă exagerată de cineva, precum o dădacă; dădaca sau bona este o femeie angajată pentru creșterea copiilor mici.

zurliu - nebunatic, zvăpăiat, poznaș.

mai de soi - mai bun.

LECTURĂ

Cuvânt-înainte

de Ana Blandiana

Poate că vă întrebați, copii,
Ce caut eu cu vorbele printre jucării.

De fapt, eu nu caut decât un loc
Unde aș putea să mă joc.

Și, pentru că nu mă pot juca în cărțile mari,
Mă ascund între coperte de abecedar

Și mă joc cu litere și cuvintele,
Cum vă jucați voi cu *basmelor în bucățele*...

Le așez, le întorc, le dădăcesc
Până când se potrivesc

Și din câteva litere și o vorbă zurlie
Iese o poezie.

Dacă nu știți alt joc, mai de soi,
Încercați și voi.

Apropierea de text

1. Ce ți-a plăcut cel mai mult în text? De ce ți-a amintit poezia?
2. Ce nu ai înțeles din text?
3. Citește poezia în gând.
4. **LANȚUL.** Fiecare elev din clasă citește cu voce tare un rând din poezie, astfel încât aceasta să fie citită de două ori.

Înțelegerea textului

5. Cine se adresează copiilor în text?
6. Unde se potrivește cel mai bine jocul: în cărțile celor mari sau în cărțile celor mici?
7. Care sunt jucăriile despre care se vorbește în text? Ce se poate obține din joaca cu litere și cuvinte?
8. Ce îndemn li se adresează copiilor la final?

După lectură

9. Ce legătură există între literă, cuvânt și carte?
10. **UN BASM ÎN BUCĂȚELE.** Ordonează imaginile din *Albă-ca-Zăpada* de Frații Grimm (pagina 13), respectând desfășurarea întâmplărilor. Formulează, oral, câte o propoziție despre ce arată fiecare imagine.

Cuvântul

1. Identifică, în imaginile alăturate, două obiecte diferite denumite prin cuvântul coș. Alcătuește câte o propoziție cu fiecare înțeles al cuvântului.
2. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Schimbați prima literă a cuvintelor de mai jos pentru a obține cuvinte noi, ca în modelul dat. Precizați sensul cuvintelor obținute.
joc • loc • □oc • □oc • □oc • □oc

Reșin

Cuvântul este format din sunete și are un înțeles (un sens).

3. Alcătuește câte o propoziție în care cuvintele *casă* și *pană* să aibă alt înțeles decât cel ilustrat de imaginile alăturate.
4. Lucrați în perechi. Scrieți, în caiet, de la sfârșit la început cuvintele date. Citiți, pe rând, cuvintele nou obținute.
crap • gard • roșu • zero
5. Ordonează cuvintele date pentru a obține o propoziție. Scrie-o în caiet.
carte • mea • sora • citește • o • interesantă

REDACTARE

1. **SCAUNUL AUTORULUI.** Doamna învățătoare sau domnul învățător pune pe spătarul unui scaun o fâșie de hârtie pe care scrie: *Scaunul autorului*. Din acest scaun poți să citești în fața clasei toate lucrările pe care le faci. Nu uita că trebuie să impresionezi nu numai cu lectura, ci și cu gestică și mimică. Scrie o poezie, jucându-te cu niște cuvinte. Adaugă cuvintelor *jucăriile*, *cărțile*, *abecedarul*, *literele* un cuvânt care să arate o acțiune omenească, ca în exemplul dat. Citește poezia din *scaunul autorului*.

Exemplu: *Vorbele răd.*

2. **PORTOFOLIUL.** Portofoliul este o mapă în care îți vei pune lucrările realizate în acest an școlar. Notează pe prima pagină numele tău și clasa. Prima lucrare din portofoliu este poezia pe care ai obținut-o din cele patru propoziții de la exercițiul anterior. Nu uita să-i pui un titlu.

a.

b.

c.

d.

e.

g.

f.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de citire

- Spune un prenume al unui coleg de clasă sau al unui prieten, care să înceapă cu una dintre literele de mai jos.

- Ascultă cum citește alfabetul doamna ta învățătoare/domnul tău învățător.

CITIRE

Alfabetul limbii române

- Citește literele de la stânga la dreapta. Ce alcătuiesc acestea în ordinea dată?
- Spuneți, pe rând, cuvintele care ilustrează mai sus fiecare literă din alfabet.
- Precizează câte litere și câte sunete au cuvintele: *bec*, *elefant*, *inel*, *mașină*, *umbră*.
- Indică sunetele redat de litera x în cuvintele *fix* și *exemplu*. Precizează numărul de litere și de sunete al acestor cuvinte.
- Menționează prin câte litere este redat sunetul [î] în cuvintele *câine* și *înger*.

Scrierea pe liniatură tip II

1. Copiază, în caiet, propoziția de mai jos.

Scrisul a fost inventat pentru a învinge uitarea.

Rețin

Alfabetul conține toate literele unei limbi, așezate într-o anumită ordine.

Cuvintele sunt așezate în ordine alfabetică în dicționare.

Litera este semnul scris al unui sunet din vorbire. Literele sunt mari (A) sau mici (a). Acestea pot fi tipărite (A, a) sau scrise de mână (*A, a*).

În general, în limba română, o literă transcrie un singur sunet. Se poate reda însă un sunet și prin mai multe litere. De exemplu, sunetul [î] se scrie *î* la început și la sfârșit de cuvânt (*întreg, hotărî*) și *â* în interiorul cuvântului (*mână*), sunetul [i] se scrie *i* (*inimă*) sau *y* (*hobby*), sunetul [v] se scrie *v* (*val*) și *w* (*kiwi*). Se poate și ca o literă să transcrie mai multe sunete. De exemplu, litera *x* se pronunță [cs] în cuvântul *pix* și [gz] în cuvântul *examen*.

Aplic ce am învățat

1. Așază în ordine alfabetică literele de mai jos.

2. Precizează dacă afirmațiile de mai jos sunt adevărate sau false.

a. Litera <i>i</i> se află în alfabet după litera <i>h</i> .	d. Litera <i>v</i> este cu patru litere înainte de <i>z</i> .
b. Litera <i>r</i> se găsește între literele <i>q</i> și <i>s</i> .	e. Litera <i>m</i> este a treia literă după litera <i>j</i> .
c. Litera <i>f</i> este a șasea literă din alfabet.	f. Ultima literă a alfabetului este <i>x</i> .

3. Ordonează alfabetic cuvintele din seriile date. Scrie-le apoi în caiet.

a. literă • pagină • carte • elev
b. zori • mașină • drum • avion
c. brumă • strugure • râu • gutuie
d. Cristian • Aurel • Sanda • Mara

4. Pune în ordine alfabetică literele din cuvintele *jucărie*, *cuvânt*, *literă*, *sunet*, *vorbă*, ca în modelul dat. Scrie-le în caiet.

5. Indică litera seriei în care toate cuvintele sunt scrise în ordine alfabetică.

a. literă • mână • nor • drum
b. crin • floare • oaie • gară
c. bunic • masă • râu • zmeu
d. arici • dor • roșie • pară

6. Precizează câte litere și câte sunete au cuvintele de mai jos.

alb • copil • execuție • nucă • mixt • zahăr

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Lucrați în perechi. Unul dintre voi citește și spune, din lista următoare, cuvintele care conțin sunetul [r] și celălalt pe cele care conțin sunetul [l]: *cal, car, cale, care, lac, rac, ramă, lamă, pală, pară, val, var*. Care cuvinte vi se par mai greu de pronunțat?
2. Citește cât mai repede comunicarea următoare: *Rar morar fără mărar, morăriță... și mai rar*.
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

LECTURĂ

Ciupercuță, cerc, ibric

de Daniela Crăsnaru

Bețișoare aplecate,
Cerculețe tremurate,
Mâna nu vrea să asculte,
Literale sunt cam multe.
Vârful la creion se rupe
Și ascuțitoarea ciupe.
Râde foaia de caiet
Când în hohot, când încet.
Guma e pe terminate.
Ha, așa nu se mai poate!
S se scurge somnolent,
T tresare imprudent,
P pufnește pe-nfundate,
O se miră peste poate,
I te-mpunge cu bulina,
Însă cel ce poartă vina
Tuturor acestor rele
Este R, desigur el e.

Toată vina e a lui,
Fiindcă nici nu poți să-l spui!
Ciupelcuță, celc, iblic.
Ce-ar fi să mai crești un pic?

Apropierea de text

1. Ți-a amintit poezia de vreun moment trăit și de tine?
2. Care este sunetul considerat vinovat că școlarul nu scrie bine?
3. **LANȚUL.** Fiecare elev din clasă citește, pe rând, cu voce tare un rând din poezie.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește cu voce tare cuvintele care conțin sunetul [r] din primele șase rânduri din poezie.

Înțelegerea textului

5. În ce clasă crezi că este copilul din poezie?
6. Precizează forma corectă a cuvântului din perechea *ciupe-ciupește*.
7. Indică litera corespunzătoare afirmației adevărate.

Foaia de caiet râde în hohote, pentru că elevul:

- a. scrie ceva amuzant;
- b. greșește foarte mult;
- c. spune o glumă bună;
- d. a terminat caietul.

Vocabular

somnolent – moleșit, aflat între somn și trezie.

imprudent – nesocotit, care nu se ferește de ceea ce i-ar face rău.

a pufni – a izbucni într-un râs brusc și zgomotos.

8. Spune dacă afirmațiile de mai jos sunt adevărate sau false.
- S fuge pe liniile de caiet.
  - O se miră foarte mult.
  - P râde de micul școlar.
  - I îl înțeapă cu bulina.

După lectură

9. Care crezi că sunt stările și emoțiile trăite de copil atunci când scrie?

10. **INVESTIGAȚIE.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Credeți că litera *r* este vinovată pentru că elevul nu scrie bine? Răspundeți fiecare la întrebare și stabiliți care este alegerea grupei (da sau nu). Notați, în caiete, fragmente din poezie prin care să vă susțineți părerea. Un reprezentant al grupei prezintă în fața clasei ceea ce ați selectat din text pentru a vă confirma alegerea.
11. Ce crezi că exprimă întrebarea din finalul poeziei?
- Alege dintre următoarele variante sau propune alta:
- Exprimă înțelegerea oamenilor mari față de strădania copilului.
  - Exprimă acceptarea greșelilor din cauza lipsei de experiență.
  - Exprimă simpatia față de un copil dornic să învețe scrisul.

SCRIERE

Semnul exclamării

1. Indică litera corespunzătoare afirmației adevărate.

Comunicarea *Ha, așa nu se mai poate!* exprimă:

- o poruncă;
  - un îndemn;
  - o rugămintă;
  - o revoltă.
2. Câte semne scrise astfel ! sunt în poezie?

Rețin

Semnul exclamării (!), pus la sfârșitul unei comunicări, arată, în scris, uimirea, revolta, bucuria, teama, furia, în general, o emoție a vorbitorului. De asemenea, arată un îndemn, o poruncă, o urare, un salut sau o rugămintă.

Aplic ce am învățat

3. Precizează ce indică semnul exclamării în cele patru comunicări de sub ilustrațiile de mai jos.

Nu mișca telefonul!

Ce bine citești!

Ce cadou frumos!

Frământă bine coca!

4. Transformă comunicările de mai jos în unele exclamative, ca în exemplul dat.

Copilul este vesel. —————> Ce vesel este copilul!

Caietul este pătat. • Scrisul este greu. • Copilul este mic.

Propoziția. Intonarea propozițiilor exclamative. Dialoguri despre igiena clasei

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de citire

1. Citește, în gând, reclama de mai jos. Mergi apoi în fața clasei și încearcă să interpretezi ce spune băiatul din fotografie.

Cumpără acest nou pix!

E uimitor ce bine scrie!

În plus, e atât de frumos!

2. Cum ai citi prima comunicare din reclamă, dacă la sfârșitul acesteia s-ar afla un punct? Prin ce se diferențiază cele două comunicări?

CITIRE

Propoziția și intonarea acesteia

- Ai învățat?
- Ăăă...

1. Citește dialogul de sub fiecare dintre cele trei fotografii.
2. Ce comunicare se repetă în cele trei situații?
3. Menționează care dintre răspunsuri nu este o comunicare. De ce?

- Cuvântul este format din sunete și are un înțeles.
- Da. Ai învățat.

- Am primit calificativul „foarte bine”.
- Bravo! Ai învățat!

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

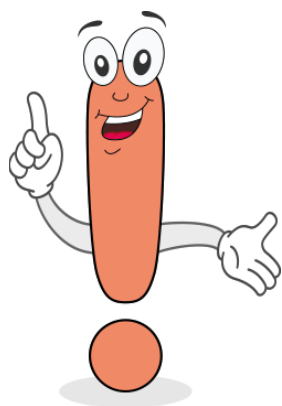
1. Ce semne de punctuație se află la sfârșitul comunicării care se repetă în cele trei dialoguri?
2. Ce transmite vorbitorul în cele trei situații?

Rețin

Propoziția este o comunicare alcătuită din cuvinte care, îmbinate, transmit un sens. Aceasta poate fi spusă sau scrisă. În funcție de ce transmite, propoziția poate avea la sfârșit:

- **punct**, când vorbitorul dă o informație – *Copilul scrie bine.*
  - **semnul întrebării**, când vorbitorul cere o informație – *Copilul scrie bine?*
  - **semnul exclamării**, când vorbitorul transmite o emoție, un îndemn, o poruncă, o rugămintă – *Copilul scrie bine!*
- Primul cuvânt al propoziției se scrie cu literă mare.

Intonarea propoziției exclamative se deosebește de intonația celorlalte tipuri de propoziții prin intensitatea și înălțimea vocii, dar și prin durată.

Aplic ce am învățat

- Precizează ce semne de punctuație trebuie puse la sfârșitul propozițiilor din dialogul de mai jos.
  - Scrie mai atent
  - De ce spui așa
  - Uite câte pete ai pe foaie
- Intonează în trei feluri diferite următoarea propoziție din textul de la pagina 14: *Toată vina e a lui.*
- Transcrie, în caiet, propozițiile date și pune la sfârșitul fiecăreia semnul de punctuație corespunzător.

Ce ai făcut astăzi • Grăbește-te, Adina • Deschideți cărțile • Mănânc roșii cu brânză • Unde pleci în weekend
- Ordonează cuvintele din cele trei serii date pentru a obține propoziții. Scrie-le în caiet, punând la sfârșit semnele de punctuație potrivite.
  - ce • băiatul • bine • litere • mari • unele • scrie
  - de • se • des • creionului • vârful • rupe • ce
  - e • terminate • din • guma • cauza • pe • ștersului
- JOC DE ROL.** Este un exercițiu oral în care trebuie să interpretezi ceea ce ar spune o anumită persoană. Stabiliți 4-5 perechi care să joace rolurile unor elevi de serviciu. Ei au sarcina de a igieniza sala de clasă în pauză. Interpretați dialogul pe care îl purtați, arătând ce acțiuni faceți. Folosiți intonația potrivită și utilizați gesturile și mimica pentru a transmite cât mai bine ceea ce doriți. Stabiliți și un juriu care să aleagă primele trei perechi, pe baza grilei de mai jos.

Criterii	😊	😐	😞
Elevii poartă un dialog firesc, fără greșeli de exprimare.			
Elevii folosesc intonația potrivită.			
Elevii utilizează gesturile și mimica pentru a transmite mai bine ceea ce doresc.			

✍️ SCRIERE

- Transcrie, în caiet, fragmentul de mai jos, separând cuvintele și punând semnele de punctuație corespunzătoare.

am făcut un desen în ora de artă vizuale când mult mi-a plăcut colegii mei de la bancă de ce oare
- Alcătuiește o propoziție care să aibă la sfârșit semnul întrebării și una care să se termine cu semnul exclamării. Scrie-le în caiet.
- Transcrie, în caiet, fragmentul de mai jos, făcând toate corecturile necesare.

rezolvă singur exercițiul ia creionul în mână pune cele două numere unul sub altul adună fă verificarea procedează la fel la următoarea adunare
- Scrie, în caiet, comunicările pe care le-ai putea spune copiii din fotografiile alăturate.

Citește, în gând, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Incredibilul băiețel mâncător de cărți

după Oliver Jeffers

Totul a început într-o după-amiază de toamnă din clasa a doua. Băiatul învățase în clasa întâi să citească, dar nu-i plăceau cărțile.

S-a gândit la un moment dat să guste un singur cuvânt, de curiozitate. După care a încercat să mănânce o propoziție completă, iar apoi toată pagina. În final, a fost clar că îi plăceau cărțile.

În câteva zile, mâncase deja o carte ÎNTREAGĂ.

- Răspunde, oral, la întrebări.
  - Când s-a petrecut întâmplarea?
  - Ce idee a avut băiatul?
  - Care este sfârșitul întâmplării?
- Scrive cuvintele din titlul textului dat, în caiet, în ordine alfabetică.
- Selectează din text trei cuvinte care conțin litera *â* și trei cuvinte care conțin litera *î*, apoi scrie-le în caiet. Explică unde se scrie *î* și unde se scrie *â*.
- Formează cuvinte cu literele de mai jos. Scrie-le în caiet.

a.	a, ă, b, i, t	b.	a, c, e, r, t	c.	â, c, n, t, u, v
----	---------------	----	---------------	----	------------------
- Înlocuiește litera scrisă cu roșu în cuvintele de pe frunze cu altă literă, pentru a obține cuvinte noi.

- CONCURS.** Găsește cel mai lung cuvânt din fragmentul citit. Precizează câte litere și câte sunete are acest cuvânt. Câștigă cel care termină primul corect.
- Menționează numărul de litere și de sunete al cuvintelor de mai jos.

copertă	pix	exemplu
---------	-----	---------
- Scrive corect fragmentul de mai jos, în caietul cu liniatură tip II.

colega băiatului se numea olga era o fetiță energică și foarte isteță împreună aeriseau clasa udau plantele sau hrăneau Peștișorii din acvariu nu se întâmpla niciodată să uite de acesteândatoriri, când erau elevi de serviciu

9. Pune în ordine cuvintele de mai jos pentru a obține o propoziție. Intonează diferit această propoziție, astfel încât să reprezinte o întrebare, respectiv o manifestare de bucurie.

băiatul • mai • a • cărți • mâncat • nu

10. Potrivește comunicările de mai jos, care au la sfârșit semnul exclamării, cu ceea ce exprimă fiecare.

- Dă-mi, te rog, cartea de povești! *îndemn*
- Scrie mai frumos! *uimire*
- Ai citit toată cartea! *ordin*
- Încetează cu mâncatul literelor! *rugăminte*

11. Pune semnele de punctuație potrivite, în textul de mai jos. Cine crezi că ar putea fi participanții la discuție?

- De ce vrei să ieși afară
- Ca să mă joc cu prietenii mei
- Lasă joaca Mai bine citește o carte Pe primul loc e învățătura

12. Privește desenele de pe pagina alăturată. Alcătuește o propoziție potrivită primei imagini, care să aibă la sfârșit punct. Alcătuește o propoziție potrivită celei de-a doua imagini, care să aibă la sfârșit semnul exclamării. Scrie-le în caiet.

13. Găsește un nume potrivit pentru băiețelul care a mâncat cărți și un nume de localitate și de țară în care ar locui el. Nu uita să le scrii cu literă mare.

14. Alcătuește, oral, câte o propoziție cu fiecare dintre cuvintele scrise la exercițiul 13.

15. Joacă-te! Realizează, singur sau împreună cu colegii tăi de clasă, o lucrare amuzantă (desen sau colaj), pornind de la unul dintre enunțurile de mai jos. Expune lucrarea la panoul clasei.

- Elevii ar trebui să mănânce cartea pe pâine.
- Pentru rezultate bune la învățatură, am fost îndemnați să ne punem cu burta pe carte.

Citește, cu atenție, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Ela cea fără de cuvinte

după Victoria Pătrașcu

Ela era mută. Așa zicea lumea. Toți credeau că e mută, pentru că din gura ei nu se auzise niciodată vreun sunet. Dar era mută doar pe dinafară, fiindcă pe dinăuntru ei trăiau toate vorbele pe care nu le rostise. Le păstrase în ea, căci le iubea. Vedea cum se rostogolesc și aleargă de colo-colo fără niciun rost, căutându-și casă. Ea proteja cuvintele lungi sau scurte, ușoare sau complicate, de zgomotul lumii.

1. Scrie, în caiet, a doua propoziție din text.
2. Indică literele corespunzătoare seriilor în care cuvintele sunt așezate în ordine alfabetică.
  - a. ușoare • vedea • trăiau • ei • zicea
  - b. Ela • gură • lumea • mută • sunet
  - c. aleargă • complicate • ea • lungi • rostogolesc
  - d. proteja • rostise • scurte • vorbele • zgomotul
3. Menționează câte sunete și câte litere au cuvintele date.

casă • rost • taxi
4. Ordonează cuvintele de mai jos pentru a obține o propoziție.

cu • păstra • cuvintele • Ela • grijă
5. Pune, în casete, semnele de punctuație potrivite.
  - Cum te numești
  - Mă cheamă Ela
  - Ce bine îmi pare că ești colega mea

	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1	2 greșeli	1 greșeală	nicio greșeală
2	1 serie	2 serii	3 serii
3	un cuvânt corect	două cuvinte corecte	trei cuvinte corecte
4	Scrie propoziția cu două greșeli.	Scrie propoziția cu o greșeală.	Scrie propoziția corect.
5	2 greșeli	1 greșeală	nicio greșeală

Rezolvă cerințele de mai jos.

1. Scrie pe verticală prenumele tău, după modelul de mai jos al numelui Elei. Notează doar cuvinte ce te caracterizează.

E nergică
L iberă
A tentă

2. Combină literele de mai jos și formează câte două cuvinte alcătuite din:
  - a. trei litere;
  - b. patru litere;
  - c. cinci litere;
  - d. șase litere.

r u e p d a c o ă m â

3. Scrie câte o propoziție în care toate cuvintele să înceapă cu aceeași literă.

E Ela este elevă.
D ...
P ...
B ...
V ...

4. Scrie, în caiet, cuvintele date. Colorează cu galben litera â și cu verde litera î.

mănâncă • sămânță • înalt • salcâm • a hotărî

5. Scrie trei propoziții despre Ela, în care să folosești punctul, semnul întrebării și semnul exclamării.

6. **CITEȘTE SINGUR.** Citește integral povestirea *Ela cea fără de cuvinte* de Victoria Pătrașcu. Desenează-o pe Ela și scrie pe rochița ei cuvinte frumoase pe care i le-ai putea adresa, astfel încât să prindă curajul de a vorbi. Ai grijă să le scrii cât mai frumos, folosind un creion colorat sau o cariocă.

AUTOEVALUARE

Completează, în caiet, următoarele afirmații, referindu-te la ceea ce ai învățat în unitatea *Litere și cuvinte*:

Cel mai bine știu ... .

Cel mai mult mi-a plăcut ... .

Cel mai dificil mi s-a părut ... .

Ziarul este o publicație în care se tipăresc știri sau informații de actualitate și care, de obicei, apare zilnic. Ziarul se mai numește și *gazetă* sau *jurnal*.

Sarcina de lucru. Proiectul presupune realizarea unui ziar al clasei și este o muncă de echipă. Ziarul va avea patru pagini plasate pe două coli A3.

Timp de realizare: patru săptămâni

Pașii pentru realizarea proiectului

Săptămâna I

Pregătirea. Stabilirea echipei de redactare și a sarcinilor, conform fișei de mai jos.

Etapa de realizare	Funcția	Cine are sarcina	Rolul
Concepția	Redactori-șefi	1 elev și doamna învățătoare	Verifică munca redactorilor și urmăresc punerea în pagină a textelor/articolelor.
	Redactori (elevii care scriu la ziar)	12 elevi	Colectează informațiile și scriu articolele.
	Ilustratori	3 elevi	Fac fotografiile/desene sau caută unele potrivite în reviste vechi.
	Secretari de redacție	1 elev și 1 părinte	Caută titluri interesante, corectează textele, urmăresc termenele de predare a materialelor.
Producerea	Tehnoredactori	4 elevi	Scriu articolele la computer.
	Realizatorii paginilor	4 elevi	Lipesc articolele și fotografiile/desenele pe foile A3.

Materiale necesare: două coli A3, computer, copiator, hârtie, pixuri, stilouri, lipici, carioci.

Plan de lucru: stabilirea datelor la care se vor aduna toți cei din colectiv pentru a discuta materialele sau pentru a stabili punerea în pagină.

Săptămânile a II-a și a III-a

Realizarea. Mai întâi, redactorii aleg temele despre care vor să scrie: fapte deosebite ale colegilor de clasă, întâmplări amuzante, concursuri organizate la nivelul clasei, acțiuni de ecologizare, felul în care se păstrează igiena clasei, vizite la muzee, deplasări la spectacole.

După prima întâlnire, redactorul-șef are o situație exactă despre ce scrie fiecare redactor, repartizând unul sau doi elevi pentru un articol. La a doua întâlnire, se citesc articolele și se fac sugestii de îmbunătățire, stabilindu-se și cine va realiza fotografiile. Articolele și fotografiile vor fi predate secretarului de redacție, care le corectează și stabilește titlurile articolelor. Le predă tehnoredactorilor pentru a fi scrise la computer.

Săptămâna a IV-a

Redactorul-șef și secretarul de redacție urmăresc munca celor care realizează paginile, lipind articolele și ilustrațiile. Pot folosi o machetă asemănătoare cu cea din manualul digital.

Evaluarea

Ziarul poate fi multiplicat la un copiator și trimis părinților. Va fi expus și într-un colț al clasei, fiind prezentat la evaluarea de la unitatea următoare.

UNITATEA 2

Călătorie în lumea cărții

Citire/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scrisoare/Redactare
<ul style="list-style-type: none"> • Citirea textelor • Cartea • Titlul • Autorul • Cuprinsul unei cărți • Textul 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuvintele cu sens asemănător 	<ul style="list-style-type: none"> • Descrierea unui obiect • A cere și a da informații • Dialoguri despre școală, prieteni, colegi • Introducerea cuvintelor noi în vocabularul propriu 	<ul style="list-style-type: none"> • Jurnalul de lectură

Recapitulare

Evaluare

Ameliorare

Proiect individual: Jurnalul de lectură

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. În ce momente din viața ta de zi cu zi, de la școală sau din afara școlii, ești pus în situația de a citi? Unde se găsesc textele?
2. Ți amintești care a fost prima carte pe care ai citit-o?
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

cămară – încăpere mică în care se păstrează alimentele.

dicționar – carte care cuprinde cuvintele unei limbi, ale unui domeniu de activitate etc., așezate în ordine alfabetică și explicate.

 LECTURĂ

Cartea cu visuri

după Otilia Cazimir

Nu știu literele. Dar când le privesc, inventez povești.

Poveștile *citite* de mine, în cămară, nu le-am spus nimănui.

Vorbesc cu Tasia, dădaca mea, despre căderea stelelor. Mă aud spunând:
— Fiecare stea e legată de tavanul cerului cu o ață de păianjen. Când trece noaptea câte un liliac, rupe ața și cade steaua.

— Unde ai auzit asta? Întrebă Tasia.

— Am citit undeva.

— Ai citit? Păi, nu citești încă.

— Am o carte groasă. Are coperti tari și scrise cu aur.

— Unde e?

— În cămară.

Am dezvăluit taina. Am isprăvit cu *lecturile* secrete. Cartea e adusă de Tasia. O trânteste jos.

Cartea mea cu visuri, cu stele, cu lilieci, cu povești era un dicționar.

Apropierea de text

1. Ce ți-a plăcut în text? Ce nu ți-a plăcut în text?
2. Este ceva în text care te-a surprins?
3. Caută în text cuvintele scrise înclinat, citește-le și spune ce înțeles crezi că au.
4. Citește, cu voce tare, textul dat, până la prima linie de dialog. Numește doi colegi ai tăi care să citească același fragment.
5. Stabilește patru perechi dintre colegii tăi de clasă care să citească pe roluri, pe rând, dialogul din text.
6. Citește, cu voce tare, ultimele cinci propoziții din text.

Înțelegerea textului

7. Indică litera corespunzătoare răspunsului corect.

• Înțelesul cuvântului *taină* din textul citit este:

- a. înțeles;   b. mesaj;   c. secret;   d. sens.

- Înțelesul cuvântului *am isprăvit* din textul citit este:
    - a. am deschis;
    - b. am început;
    - c. am pornit;
    - d. am terminat.
8. Care este înțelesul cuvântului *liliac* din text? Menționează alt sens al acestui cuvânt.
  9. Unde se află cartea *citită* de fetiță?
  10. Alege cuvântul potrivit pentru propozițiile de mai jos.
    - La culcare, mama îi urează Mariei *vise/visuri* plăcute.
    - Alexandru are multe *vise/visuri* legate de viitoarea lui profesie.

După lectură

11. Explică ce face fetița când răsfoiește cartea din cămară.
12. Ce își imaginează fetița despre stelele căzătoare?
13. De ce crezi că fetița numește dicționarul *cartea cu visuri*?
14. Cum arată dicționarul din text?

Cartea

1. Unde vede fetița scrierea cu litere aurite?
2. Unde se prind filele unei cărți?
3. Câte pagini are o filă dintr-o carte?

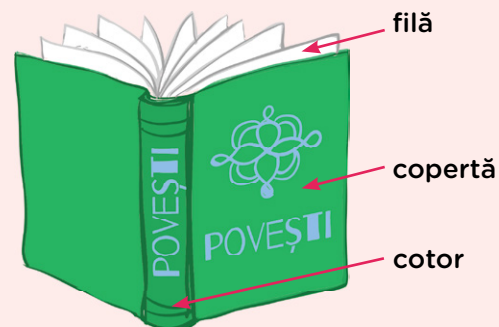

Rețin

Cartea este o scriere tipărită, ale cărei file sunt lipite sau legate într-un volum. O carte poate conține povestiri, poezii, informații din diverse domenii, explicații ale unor cuvinte.

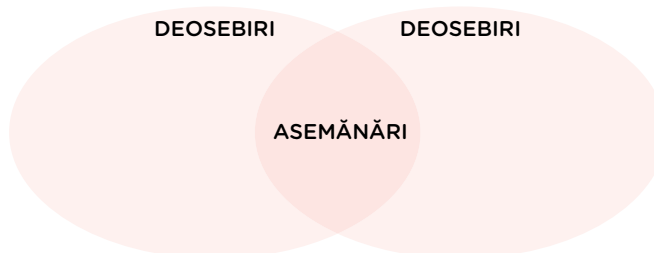
Elementele componente ale unei cărți sunt:

- **coperta**, care este un înveliș protector;
- **cotorul**, partea unde se lipesc sau se cos filele;
- **filele**, foile de hârtie;
- **paginile**, fețele unei file.

Aplic ce am învățat

4. **DIAGRAMĂ VENN.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Găsiți trei asemănări și trei deosebiri între un dicționar și o carte de povești. Realizați o planșă, scriindu-le într-o schemă, ca în modelul de mai jos. Un reprezentant al grupei o va prezenta în fața clasei.

REDACTARE

PORTOFOLIU. Inventează un răspuns neobișnuit, de 3-4 propoziții, la întrebarea *De ce se aprind stelele noaptea?* Scrie răspunsul pe o foaie și ilustrează-l. Adaugă lucrarea ta în portofoliu.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Ascultă textul de mai jos, citit de două ori de doamna învățătoare/ domnul învățător și desenează apoi ceea ce îți imaginezi.
Într-un raft cu geamuri, închis cu un lăcățel, se află mai multe volume. Lângă acestea, este un laptop deschis.
2. Scrie pe lucrarea ta un singur cuvânt care consideri că exprimă cel mai bine ceea ce transmite desenul realizat de tine.
3. **TURUL GALERIEI.** Expuneți toate lucrările într-un colț al clasei. Fiecare elev trece prin fața lor și alege acea lucrare care i se pare că are cel mai potrivit cuvânt pentru imagine.
4. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/ domnului tău învățător.

Vocabular

a îngădui – a da voie,
a permite, a încuviința.
catastrofă – nenorocire mare,
cu urmări dezastruoase.

LECTURĂ

Un joc nou

după Mircea Eliade

Învătasem deja alfabetul, dar nu-mi dădeam seama la ce ar putea folosi. Odată am dat însă peste cartea de citire a fratelui meu și, după prima pagină, n-am mai putut să o las din mână. Eram fermecat, parcă aș fi descoperit un joc nou. Când am terminat-o, nu am găsit alta. Tata avea vreo sută-două de volume, încuiate într-un dulap cu geamuri. Nu puteam citi decât titlurile.

Mi se îngăduise să citesc *Basmele* lui Ispirescu, amintirile și povestirile lui Creangă, când a intervenit ceva care mi-a întristat toată copilăria. Învățătorul i-a spus tatei că nu văd bine.

Aceasta a însemnat o catastrofă. Tata a hotărât că nu trebuie să citesc alte cărți în afară de cele de școală.

Apropierea de text

1. Ai trăit vreodată întâmplări asemănătoare cu cele din text? Te-a fermecat vreo carte?
2. Cum ți se pare hotărârea tatălui?
3. Citește textul în gând.
4. **ȘTAFETA.** Un creion va fi ștafeta. Acesta este transmis următorului elev de către primul care citește cu voce tare până la punct, continuându-se așa, până când textul va fi citit de două ori.

Înțelegerea textului

5. Cam ce vârstă avea băiatul când se desfășoară întâmplările din text?
6. Cine sunt persoanele despre care se vorbește în text? Ce fac ele?
7. Găsește, în text, fragmentele care prezintă trăirile băiatului. Numește stările prin care trece.

După lectură

8. Selectează, din text, cuvintele legate de carte.
9. De ce este lectura *un joc nou* pentru copil?
10. Care crezi că este motivul pentru care tatăl ținea încuiat dulapul cu cărți?
11. Din ce cauză nu poate citi băiatul alte cărți în afară de cele de școală?
12. Cum explici reacția copilului față de interdicția tatălui?

Titlul. Autorul

1. Ce cărți avea voie copilul să citească? Știi cumva numele complet al autorilor acestor lucrări? Întreb-o pe doamna învățătoare, dacă nu-l cunoști.

Rețin

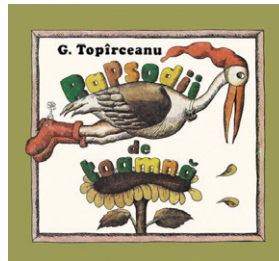
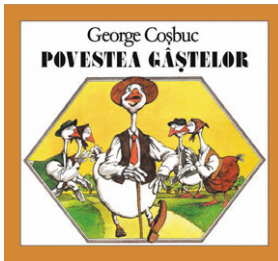
Titlul este un cuvânt sau un grup de cuvinte pus în fruntea unei lucrări și care exprimă conținutul scrierii. Primul cuvânt al unui titlu se scrie cu literă mare.

Autorul este persoana care alcătuiește și scrie o lucrare.

Numele autorului și titlul unei lucrări se scriu pe copertă. Acestea pot fi însoțite de o ilustrație corespunzătoare.

Aplic ce am învățat

2. Cine sunt autorii cărților alăturate? Transcrie, în caiet, numele lor.

3. Ghicește titlul cărții alăturate, orientându-te după ilustrația copertei. Află cine este autorul lucrării.

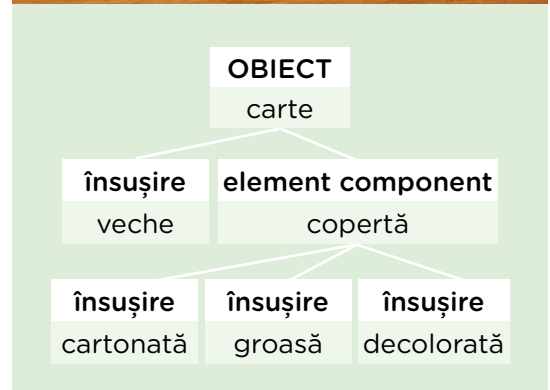
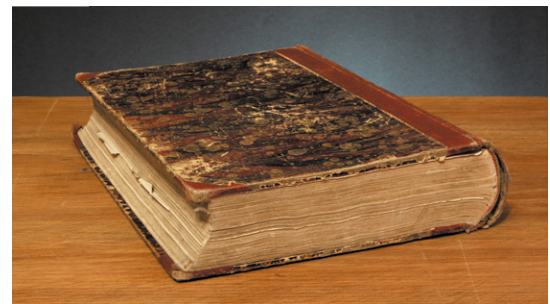
4. **JOC. TITLURI CU ANIMALE.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Dați exemple de titluri de povești în care apar nume de animale. Câștigă grupa care, în cinci minute, găsește cele mai multe titluri.
5. Alege dintre titlurile de lucrări de mai jos unul care crezi că nu ți-ar plăcea. Caută cărțile în care se află, citește-le și descoperă dacă ai avut dreptate.

Cocostârcul Gât-Sucit de Marin Sorescu • *Gândăcelul* de Emil Gârleanu • *Madona neagră* de Tudor Arghezi

COMUNICARE ORALĂ

Descrierea unui obiect

1. Descrie, oral, cartea alăturată, ținând cont de elementele ei componente și de însușirile acestora, prezentate mai jos. Poți adăuga și alte componente și însușiri schemei date.
2. Transformă schema în propoziții, ca în modelul dat. *Cartea este veche. Aceasta are coperti groase, cartonate și decolorate.*

Rețin

Pentru a descrie un obiect, este necesar să se identifice mai întâi elementele lui componente și să se specifice însușirile acestora, în mod schematic. După aceea, se formulează propoziții prin care este descris obiectul.

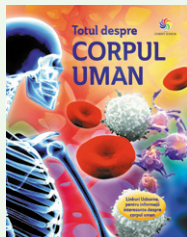
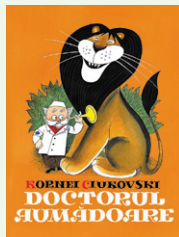
Aplic ce am învățat

3. Descrie, oral, un obiect îndrăgit din camera ta.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de citire

1. Care crezi că este conținutul cărților de mai jos?

2. Dacă te afli într-o librărie și vrei să cumperi o carte, de la care dintre componentele cărții îți iei informațiile?
3. Cum poți afla dacă o poezie se află sau nu într-o carte?

Rețin

Cuprinsul sau **sumarul** este o listă cu titlurile textelor sau capitolelor și subcapitolelor dintr-o carte, însoțite de precizarea paginii la care se află fiecare.

Poate fi plasat la începutul sau la sfârșitul cărții și ajută la găsirea rapidă a unei informații legate de volumul respectiv.

CITIRE

Cuprinsul unei cărți

Cuprins

O ARIPĂ ȘI-UN PICIOR
(Despre cum era să zbor)

Bunica și chibriturile	7
Învoială	8
Întâmplare	9
Speteaza	10
Dumneata, lampă	11
Pază bună	12
Blazare	13
Seceta	14
Grijă	15
La o adică	16
Hoțul prins	17
De-o morală	18

COCOSTĂRCEL GÂT-SUCIT

Vară	23
Musca țete	24
Trece Oltul	25
Mușuroaie mari și mici	26
Ursul	27
Cel mai greu e de scatiu	28
Dă-mi drumul	29
Prânzul mînzului	30
Scamatorul	31
Fachirul	32
Aruncarea suliței	33

SUMAR

PĂMÂNTUL, PLANETA NOASTRĂ

Stelele și galaxiile	4
Sistemul solar	6
Pământul și Luna	8
Rocile și fosilele	10
Anotimpurile și climatele	12
Vremea	14
Măsurarea timpului	16
Lumina și sunetul	18
Forțele și materia	20
Electricitatea	22

VEGETAȚIA ȘI ANIMALELE

Viața preistorică	30
Insectele	32
Peștii	34
Reptilele și amfibienii	36
Păsările	38
Mamiferele (1)	40
Mamiferele (2)	42
Plantele	44
Arborii	46

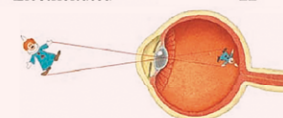

CONTINENTELE ȘI NAȚIUNILE

Europa	66
Asia	68
Africa	70
America de Nord	72
America de Sud	74
Australia și Oceania	76

OAMENII

Locuințele	78
Agricultura	80
Construcțiile și podurile	82
Limbile și scrierea	84
Instrumentele muzicale	86
Televiziunea	88
Religiile	90
Sporturile	92

CORPUL UMAN

Digestia	24
Creierul	26
Scheletul	28

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Zonele polare	48
Pădurile	50
Savanele și stepetele	52
Deșerturile	54
Pădurile tropicale	56
Munții	58
Apele curgătoare	60
Țărmurile	62
Oceanele	64

Apropierea de text

1. Citește paginile de mai sus. Ce cuprind acestea?
2. Din ce fel de cărți crezi că sunt paginile de mai sus?

Înțelegerea textului

3. Care sunt cele două denumiri ale listelor din paginile citite?
4. Ce reprezintă cifrele din cele două imagini?
5. Ce diferențe sunt între cele două liste? Care ți se pare mai amănunțită?
6. Care sunt modalitățile de evidențiere a informațiilor mai importante în cele două liste?
7. Unde poți găsi aceste liste într-o carte?

Aplic ce am învățat

8. Lucrați în perechi. Căutați în cuprinsul manualului și precizați pagina la care se găsesc următoarele texte: *Balada unui greier mic* de G. Topîrceanu, *Iarna pe uliță* de George Coșbuc, *Gândește-te la elefant* de Constanța Buzea, *Xenia și xilofonul* de Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei.
9. Împrumută de la biblioteca școlii sau alege din biblioteca ta trei cărți cu trei feluri de cuprinsuri. Explică prin ce se deosebesc.

REDACTARE

PORTOFOLIU. Alcătuieste un cuprins pentru o carte care să conțină poveștile tale preferate. Scrie-l la calculator. Aduă-l în portofoliul tău.

COMUNICARE ORALĂ

A cere și a da informații. Dialoguri despre școală, prieteni, colegi

1. Citește discuția pe care o poartă persoanele din imaginile de mai jos.

2. În care dintre imaginile de mai sus persoanele nu se cunosc? Ce anume din discuția lor te-a ajutat să înțelegi acest lucru?
3. Care sunt persoanele care cer o informație și care sunt cele care dau o informație în cele două situații de mai sus?

Rețin

Felul în care se formulează o întrebare pentru a cere o informație ține de relația dintre vorbitori. În discuția cu o persoană necunoscută, se folosesc formule politicoase, precum *Vă rog frumos să ...*, *Am rugămintea să ...*, *Ați putea să ...*, pe când între persoane apropiate cerința poate fi formulată simplu: *Spune-mi ...*, *Dă-mi, te rog, ...*, *Explică-mi de ce ...*. Răspunsul trebuie să fie formulat clar pentru ca informația să fie corect înțeleasă.

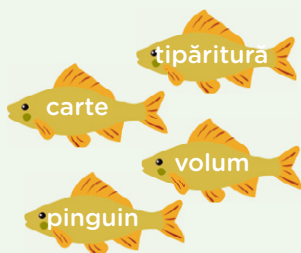
Aplic ce am învățat

4. **JOC DE ROL.** Lucrați în perechi. Fiecare pereche merge în fața clasei. Cei doi copii care discută stau față în față, pe scaune. Perechile discută, pornind de la următoarele întrebări:
  - a. Ce carte ai citit ultima dată?
  - b. La ce emisiuni de televiziune te uiți?
  - c. Ce aplicații digitale folosești pentru realizarea proiectelor școlare?
  - d. Când și unde te-ai întâlnit ultima oară cu prietenii tăi?
5. **JOC DE ROL.** Lucrați în perechi. Imaginați un dialog între un elev și bibliotecara școlii.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

- Unul dintre peștișorii de mai jos este diferit de ceilalți. Găsește-l.

- Știi ce este un pinguin și unde trăiește? Cu ce se hrănește el? Apolodor este un pinguin care locuiește la București, la un circ și este eroul unei cărți de Gellu Naum.

- Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

biban – pește care trăiește în râuri și lacuri și care mănâncă foarte mult.

roman – povestire de mare întindere, care prezintă numeroase întâmplări.

LECTURĂ

Bibanul și Apolodor

de Gellu Naum

E știut că orice pește
În borcan se plictisește.

Deci având Apolodor
Prin vecini, cam de un an,
Ca prieten, un biban
Frumușel și visător

Și văzându-l pe biban
Cum stă singur în borcan
Și se plictisea de moarte,
I-a făcut cadou o carte.

Și de-atunci, acel biban
Cere zilnic un roman.

Apropierea de text

- Ce ți s-a părut amuzant în text?
- Poți să asociezi textul cu o întâmplare din viața ta sau cu un alt text citit de tine?
- Lucreți în grupe de patru elevi. Fiecare elev va citi cu voce tare câte o strofă din poezie.
- Citește cât mai expresiv poezia în fața clasei.

Înțelegerea textului

- Indică litera corespunzătoare răspunsului corect.

Bibanul din text este:

- visător și măricel;
  - visător și mititel;
  - frumușel și măricel;
  - frumușel și visător.
- Care este cadoul pe care Apolodor i-l face bibanului?
  - Ce fel de cărți cere zilnic bibanul?

După lectură

- Cum crezi că s-au împrietenit pinguinul Apolodor și bibanul?
- De ce cartea alungă plictiseala bibanului?
- Cât de repede crezi că citește bibanul?

Cuvintele cu sens asemănător

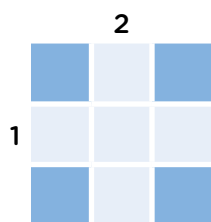
1. Lucrați în perechi. Găsiți câte un cuvânt cu același înțeles pentru următoarele cuvinte din text: *prieten, cadou*.
2. Alcătuiți oral propoziții în care să folosiți cuvintele găsite la exercițiul 1.

Rețin

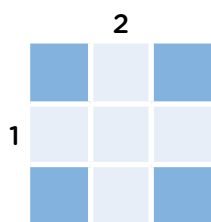
În limba română, există **cuvinte cu sens asemănător sau identic**, dar care au formă diferită, adică sunt alcătuite din sunete diferite. Aceste cuvinte ajută la evitarea repetițiilor supărătoare dintr-un text.

Aplic ce am învățat

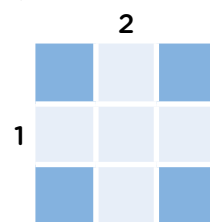
3. Asociază fiecare cuvânt din seria **a** cu acel cuvânt corespunzător ca sens din seria **b**.

  - a. isteț • larmă • părere • gustos
  - b. gălăgie • delicios • inteligent • opinie
4. **JOC. INTRUSUL.** Găsește cuvântul, din fiecare serie de mai jos, care nu are sens asemănător cu celelalte.
  - a. bucurie • veselie • voioșie • zbenguială
  - b. educat • învățat • neștiutor • școlit
  - c. a conversa • a dialoga • a discuta • a informa
5. Dezleagă careurile de mai jos, găsind câte un cuvânt cu același sens pentru cele date.

- 1. rând
- 2. însuflețit

- 1. blând
- 2. curat

- 1. sămânță
- 2. cifru

6. Înlocuiește cuvântul *frumos* din propozițiile de mai jos cu unul dintre următoarele cuvinte: *civilizat, lăudabil, senin*.
  - a. Vremea *frumoasă* ne-a scos la joacă.
  - b. Purtarea *frumoasă* a prietenei mele m-a impresionat mereu.
  - c. Apolodor a făcut un gest *frumos*.

REDACTARE

Citește versurile de mai jos, scrise de poetul Gellu Naum. Privește acum desenul alăturat. Scrie, în caiet, o propoziție prin care să explici dacă Apolodor este sau nu un bun cititor.

 Cel mai mare cititor
Este tot Apolodor.

Ce-o fi căutat în toate
Paginile studiate
Meșterul Apolodor?

Cum se face un vapor.

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Spune dacă grupul de propoziții de mai jos are sens. Ce nu se potrivește?
Prietenul meu citește mult.
El are o bibliotecă destul de mare. Ieri, a cumpărat de la librărie încă o carte. Mama mea face prăjituri foarte bune.
2. Știi ce este o librărie? Dar o bibliotecă?
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

când colo – de fapt, în realitate, în loc de aceasta.

 LECTURĂ

Biblioteca

de Sofia Dobra

Pe când eram la grădiniță, credeam că biblioteca e raftul pentru cărți.

În clasa întâi, am mers la unchiul George și am intrat într-o încăpere plină de cărți căreia i-a spus bibliotecă. Mă întrebam dacă el le-a citit pe toate. Erau așa multe! Atunci, am priceput că biblioteca e și o cameră în care stau cărțile.

Peste o săptămână, tata a spus că merge la bibliotecă. Am crezut că se duce la unchiul George. L-am rugat să îl însoțesc. Când colo, a luat-o spre centru. S-a oprit în fața unei clădiri pe care scria *Biblioteca*. Am intrat. Toate încăperile erau pline de cărți! Așa am înțeles că biblioteca este și o casă a cărții.

Apropierea de text

1. Ce aspect din text ți-a amintit de o situație trăită de tine?
2. Ce anume din text ți s-a părut mai puțin interesant?
3. **LANȚUL.** Fiecare elev din clasă va citi, pe rând, câte o comunicare din text.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește propozițiile din text care au la sfârșit semnul exclamării.

Înțelegerea textului

5. La cine a văzut fetița, pentru prima oară, o încăpere pentru depozitarea cărților?
6. Până la ce vârstă a crezut ea că biblioteca este un raft pentru cărți?
7. Cine a ajutat-o să înțeleagă că biblioteca este și o clădire în care se colecționează cărți pentru a fi puse la dispoziția cititorilor?

După lectură

8. De ce atunci când era la grădiniță fetița credea că biblioteca este mobila cu rafturi destinată păstrării cărților?
9. Ce îi provoacă mirarea în casa unchiului George?
10. De ce crede fetița că tatăl ei merge la unchiul George atunci când îi spune că pleacă la bibliotecă?
11. Explică sensurile cuvântului *bibliotecă*, ținând cont de ceea ce ai citit în text.

Textul

1. Ce fel de legătură se stabilește între comunicările unui text?

Rețin

Textul este un grup de comunicări scrise sau spuse care sunt legate între ele prin sens.

2. Indică litera corespunzătoare seriei de comunicări de mai jos care formează un text.
  - a. Cândva, într-o împărăție îndepărtată trăia o vrăjitoare. Toți locuitorii se temeau de ea. Caietul costă 20 de lei. Chiar împărăteasa tremura de frică.
  - b. Vântul legăna corabia amenințător. Fata a hotărât să iasă în stradă. Păsările cântau în copaci.
  - c. Lui Andrei îi place să citească. Bunicul i-a promis că îi va cumpăra două noi cărți pentru copii. De-abia așteaptă să vadă despre ce este vorba în ele.
  - d. Cartea se afla pe masă. Băiatul nici nu o deschisese. Învățătorul meu este înalt.
3. Alege dintre afirmațiile de mai jos regulile pe care trebuie să le respecti când citești o carte.
  - a. Nu rup foile.
  - b. Scriu pe fiecare filă.
  - c. Folosesc semnul de carte.
  - d. Nu îndoi colțurile foilor.

Biblioteca
din Görlitz,
Germania

COMUNICARE ORALĂ

Introducerea cuvintelor noi în vocabularul propriu

1. Citește fragmentul de mai jos.

Ultima carte citită i s-a părut palpitantă unchiului George, fiindcă acțiunea a avut multe schimbări de situație.
2. Ce înseamnă cuvântul *palpitant*? Dacă nu știi, cam ce sens crezi că are? După ce te poți orienta ca să îl stabilești?

Rețin

Când nu se cunoaște sensul unui cuvânt, acesta se pune în relație cu sensul celorlalte cuvinte din textul în care apare. Pentru siguranță, se consultă un dicționar tipărit sau online (*palpitant* – foarte interesant, captivant, emoționant).

Aplic ce am învățat

3. Stabilește sensul cuvintelor *imprudent* și *confidențial* din comunicările de mai jos. Formulează apoi propoziții cu ele.
  - a. Pentru că nu s-au gândit la pericolele călătoriei, turiștii au fost imprudenți.
  - b. E-mailul, cuvânt care vine din engleză și se pronunță *imeilul*, este un fel de scrisoare ce se adresează doar destinatarului și este, astfel, confidențial.

REDACTARE

Lucrați în perechi. Discutați și scrieți două propoziții în care să motivați de ce sunt utile bibliotecile.

Citește, în gând, textul de mai jos.
Rezolvă, apoi, cerințele date.

Matilda

după Roald Dahl

La trei ani, Matilda învățase singură să citească, răsfoind ziarele și revistele. La patru ani, știa să citească repede și bine. Începu să vrea cărți. Singura carte din casă era *Bucătăria pe înțelesul tuturor*. A citit-o din scoarță în scoarță.

Tatăl ei a refuzat să îi ia cărți. Atunci, a mers singură la biblioteca publică din localitatea unde trăia. Stătea liniștită în colțișorul ei și devora carte după carte.

1. Precizează titlul și autorul textului dat.
2. Copiază cadranele de mai jos în caiet, completându-le cu răspunsurile la întrebări.

La câți ani a învățat Matilda să citească?

Ce fel de carte este prima carte citită de Matilda?

Din ce fel de publicații a învățat Matilda să citească?

Unde găsește Matilda multe cărți pe care să le citească?

3. Citește, cu voce tare, comunicarea în care se arată de ce a mers Matilda la biblioteca publică.
4. Menționează un cuvânt cu același sens pentru cuvintele de mai jos, extrase din textul dat.
repede • să vrea • a mers • colțișor
5. Indică litera corespunzătoare seriei care conține numai cuvinte cu același sens.
  - a. deștept • inteligent • isteț • speriat
  - b. curiozitate • indiferență • interes • nepăsare
  - c. mărunț • mic • scund • înalt
  - d. calm • liniștit • netulburat • tăcut
6. Ce sens crezi că are cuvântul *a devora* în textul dat? Alcătuieste o propoziție cu alt sens al acestui cuvânt.
7. Indică titlurile și autorii cărților alăturate. Pe ce element component al cărților se găsesc scrise acestea?

8. Numește, consultând cuprinsul manualului, titlul și autorul textului de la pagina 104.

9. **JOC. TITLURI COLORATE.** Lucrați în perechi. Scrieți, în caiet, în trei minute, cât mai multe titluri de basme în care apare un cuvânt care denumește o culoare.

10. Descrie, oral, penarul sau ghiozdanul tău.

11. Citește comunicarea care ar trebui eliminată pentru ca fragmentul de mai jos să fie un text.

Matilda era un copil deștept. Ea a învățat să citească singură. Frunzele au început să cadă. Când a vrut să citească mai multe cărți, a mers la bibliotecă.

12. **JOC DE ROL.** Interpretează un dialog prin care ceri informații unui prieten despre cartea sa preferată.

13. Dezleagă careul de mai jos, găsind cuvinte cu același sens pentru cele date.

1. pădure
2. curaj
3. vapor
4. limpede
5. cenușiu
6. uimit

14. Găsește cuvintele cu același sens de pe cele două rânduri de etichete.

demult

gustos

filă

cameră

delicios

foaie

cândva

odaie

15. Înlocuiește, în fiecare propoziție de mai jos, cuvântul *liniștită* cu un altul care să aibă același sens.

- Matilda citea *liniștită* în bibliotecă.
- Priveam marea *liniștită*.
- Astăzi, am avut o zi *liniștită*.
- Colega mea este o fetiță *liniștită*.

Citește, cu atenție, textul de mai jos.
Răspunde, apoi, la cerințele date.

Sfârșitul cărților

după Vlad Zografi

Trebuia să scriu în caietul de lecturi despre *Nicoară Potcoavă* de Mihail Sadoveanu. Am deschis cartea și am început lupta. Citeam ba cu voce tare, ba în gând. Izbuteam greu să parcurg o pagină. Am progresat lent până la sfârșitul clasei a doua. N-am reușit să termin însă cartea. De atunci, inventez mereu finaluri de cărți, doar pentru mine.

1. Precizează titlul și autorul cărții citite de copilul din clasa a doua și numele autorului textului dat.
2. Menționează câte un cuvânt cu același sens pentru cuvintele de mai jos, extrase din textul dat.
luptă • lent • inventez
3. Numește trei elemente componente ale unei cărți.
4. Precizează sensul cuvântului *finaluri* din textul dat. Alcătuieste, apoi, o propoziție în care să apară acest cuvânt.
5. Descrie, în 3-5 propoziții, stiloul sau creionul tău preferat, indicând trei elemente componente și trei însușiri ale obiectului.

	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1	un autor corect indicat/titlul corect indicat	un autor corect indicat, titlul corect indicat/doi autori corect indicați	doi autori corect indicați, titlul corect indicat
2	un cuvânt corect indicat	două cuvinte corect indicate	trei cuvinte corect indicate
3	un element component corect indicat	două elemente componente corect indicate	trei elemente componente corect indicate
4	doar sensul corect indicat/doar alcătuirea propoziției fără utilizarea corectă a cuvântului/utilizarea corectă a cuvântului în propoziția proprie	sensul corect indicat și alcătuirea propoziției, fără utilizarea corectă a cuvântului în propoziția proprie/sensul incorect indicat, alcătuirea propoziției, utilizarea corectă a cuvântului în propoziția proprie	sensul corect indicat, alcătuirea propoziției, utilizarea corectă a cuvântului în propoziția proprie
5	descriere cu un element component și o însușire indicată	descriere cu două elemente componente și două însușiri indicate	descriere cu trei elemente componente și trei însușiri indicate

Evaluare alternativă

Afișați ziarul clasei, pe care l-ați realizat în cadrul proiectului colectiv din această unitate. Fiecare elev își va prezenta contribuția la realizarea produsului.

Rezolvă cerințele de mai jos.

1. Răspunde cerințelor date.
  - a. Care este cartea ta preferată? Ce te-a atras la ea?
  - b. Indică autorul acesteia.
  - c. Câte capitole sau părți cuprinde?
  - d. Selectează un fragment de 3-5 comunicări din cartea ta preferată, pe care să-l transcrii cât mai frumos, pe o coală. Pune-i titlul *Fragment din cartea preferată* și adaugă-l la portofoliul tău.
  - e. Deschide manualul la întâmplare. Ce număr are pagina din stânga? Dar cea din dreapta?
2. Există multe persoane care colecționează diferite obiecte, atât adulți, cât și copii. Ai astfel de colecții? Discută cu un coleg de clasă despre acestea, precizând cum arată ele, ce elemente componente și ce însușiri au și la ce folosesc.
3. Descrie obiectul din imaginea alăturată, în 3-5 propoziții, identificând elementele componente și însușirile acestora.
4. Găsește, în careul de mai jos, elemente legate de carte.

I	L	U	S	T	R	A	Ț	I	E
Z	F	I	L	Ă	K	C	W	L	C
B	R	D	C	C	J	O	R	P	U
O	A	L	O	E	Y	P	Q	A	P
U	V	M	T	G	I	E	H	G	R
C	O	T	O	R	P	R	B	I	I
S	I	N	R	H	E	T	N	N	N
T	I	T	L	U	X	Ă	S	Ă	S

5. Citește, în gând, textul de mai jos. Care este cuvântul care se repetă?

Lucian mergea vesel spre casă. A avea o carte nouă. L-a întâlnit pe George.

— De ce ești vesel? l-a întrebat George.

— Sunt vesel, fiindcă am primit această carte pe care mi-o doream de mult timp, i-a spus el și a plecat vesel mai departe.
6. Rescrie textul de la exercițiul 5, înlocuind cuvântul care se repetă cu altele care au sens asemănător.

AUTOEVALUARE

Completează, în caiet, următoarele afirmații, referindu-te la ceea ce ai învățat în unitatea *Călătorie în lumea cărții*:

Cel mai bine știu ... .

Cel mai mult mi-a plăcut ... .

Cel mai dificil mi s-a părut ... .

Proiect individual: Jurnalul de lectură

Jurnalul nu este doar un ziar, ci poate reprezenta și însemnările zilnice legate de viața cuiva, de experiențele sale la un moment dat.

Jurnalul de lectură este un tip special de scriere, în care un cititor își prezintă experiența personală de lectură, înregistrată pe zile. Cea mai importantă calitate a unui jurnal, de orice fel, este sinceritatea, în acest fel cel care scrie putând să se autodescopere și să se autoevalueze.

Sarcina de lucru: realizarea unui jurnal de lectură sub forma unui caiet în care se notează, zilnic, impresii despre o carte citită.

Timp de realizare: patru săptămâni

Pașii pentru realizarea proiectului

Săptămâna I

Cartea care va fi citită: *Cartea cu Apolodor* de Gellu Naum.

Materiale necesare: un caiet tip II, hârtie colorată, creioane colorate, pixuri, stilouri, lipici, volumul indicat.

Plan de lucru: stabilirea datei la care vei confecționa caietul care va fi jurnalul de lectură, a perioadei în care vei citi cartea și vei face însemnările zilnice, a zilei în care îi vei preda doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător jurnalul, a datei la care vei prezenta jurnalul în fața clasei pentru a fi evaluat.

Săptămânile a II-a și a III-a - Realizarea

- Mai întâi, îmbraci caietul într-o coală de hârtie colorată, scrii pe copertă *Jurnal de lectură* și adaugi un desen sau lipești o imagine sugestivă, dacă dorești. Scrie-ți numele pe copertă, dar și pe prima pagină a jurnalului, unde trebuie să mai notezi: clasa, școala la care înveți, localitatea, județul sau sectorul unde stai, anul în care ai scris jurnalul. Poți adăuga un desen.
- Realizează apoi a doua pagină, în care să indici elementele următoare: autorul • titlul cărții • editura • anul apariției și localitatea • câte părți/capitole/volume are • dacă este scrisă în versuri sau în proză • ce te-a atras la carte înainte de lectură • data începerii lecturii • data terminării lecturii.
- Urmează să realizezi filele de jurnal, după **metoda jurnalului cu dublă intrare**. Vei împărți pagina de caiet în două, printr-o linie verticală. În colțul din dreapta, sus, vei scrie ziua și luna când ai scris nota respectivă, putând să adaugi și ziua săptămânii sau localitatea, dacă nu ești acasă. În fiecare dintre cele două coloane, poți scrie ceea ce este sugerat în modelul din manualul tău digital sau poți scrie ceea ce dorești cu privire la carte.

Săptămâna a IV-a - Concluziile

Realizează o pagină de concluzii. Pentru aceasta, recitește paginile de jurnal și, apoi, notează ce ți-a plăcut cel mai mult, ce ți s-a părut cel mai interesant, care este citatul tău preferat și de ce, ce comparație poți face cu un alt text, ce ai învățat din lectura cărții. Poți adăuga și aici un desen sau un colaj.

De asemenea, adaugă o pagină în care doamna ta învățătoare/domnul tău învățător își poate scrie părerea despre jurnalul tău de lectură.

Evaluarea

La momentul stabilit pentru evaluare, vei citi în fața colegilor tăi de clasă, din *scaunul autorului*, pagini din jurnalul tău de lectură, care va fi apreciat de ei după grila de evaluare din manualul digital.

UNITATEA 3

Creaturi reale și imaginare

Citire/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scrisoare/Redactare
<ul style="list-style-type: none"> • Citirea textelor • Textul literar • Poezia • Alineatul • Așezarea în pagină a textului tipărit 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuvintele cu aceeași formă și înțeles diferit • Cuvintele cu sens opus 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea unui obiect și a unui loc • Exprimare corectă 	<ul style="list-style-type: none"> • Semnul două-puncte • Așezarea în pagină a textului scris de mână • Scrierea versurilor • Afișul

Recapitulare

Evaluare

Ameliorare

Atelier: Afișul

Cuvintele cu aceeași formă și înțeles diferit. Identificarea unui obiect și a unui loc

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

- CIORCHINELE.** Doamna învățătoare/domnul învățător scrie cu roșu, la mijlocul tablei, într-un dreptunghi, cuvântul *toamnă*. Fiecare copil spune un cuvânt legat de acest anotimp, pe care doamna învățătoare/domnul învățător îl încercuiește și îl leagă de termenul din mijloc prin linii.
- Știi de ce pleacă toamna păsările călătoare?
- Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

prispă – terasă îngustă din fața caselor țărănești, acoperită în partea de sus.
streașină – prelungire a acoperișului unei case, cu rolul de a apăra pereții de ploaie.
a căpăta – a primi, a obține.

LECTURĂ

Puișorii

după Emil Gârleanu

De pe prispa casei, copilașul urmărea jocul stolului de rândunele. Acolo erau și cei trei pui ai lui, din cuibul de sub streășină. Îi căpătase de la mama sa.

Când era neastâmpărat, ea îi promitea puii.

— Fii cuminte, dacă vrei să-ți dau puii când vor crește mari!

El a fost cuminte, puii au crescut toată vara și au zburat. Dar în asfințitul acela de toamnă, păsările s-au ridicat deodată toate în aer, pierzându-se în zare.

Copilașul a început să plângă. Mama a venit repede.

Băiatul nu putea vorbi de lacrimi. A întins mâna spre cer și a șoptit:

— Puișorii.

— Nu plânge, dragul mamei, se întorc la primăvară.

Atunci s-a liniștit. Se vor întoarce!

Apropierea de text

- Textul ți-a transmis un sentiment de bucurie sau de tristețe?
- Întâmplarea din text ți-a amintit de ceva trăit de tine?
- LANȚUL.** Fiecare elev din clasă va citi, pe rând, câte o comunicare din text.
- Citește cuvintele spuse de mamă.

Înțelegerea textului

- De unde urmărea copilul stolul de rândunele?
- În ce anotimp și în ce moment al zilei se petrec întâmplările din text? Caută un fragment de text prin care să justifici răspunsul tău.
- Găsește câte un cuvânt cu același sens pentru: *neastâmpărat*, *deodată*, *privea*.
- Ce folosește copilul pentru a-i spune mamei că puișorii pleacă? Cuvinte, gesturi, mimică, un anumit ton?
- De ce consideră copilul că trei puișori din stol sunt ai lui?
- Q** Care este semnul că păsările se pregătesc de plecare?
- Motivează de ce începe copilul să plângă.
- Explică de ce se liniștește copilul.

După lectură

13. Ai învățat ceva nou din text? Ți s-a părut ceva neobișnuit?
14. Ai avut vreodată o legătură specială cu un animal? Povestește.
15. **PORTOFOLIU.** *Păsările călătoare sau migratoare.* Prezintă, în 3-5 propoziții, o pasăre migratoare din țara noastră, folosind și imagini. Documentează-te consultând o carte sau accesând diferite site-uri. Afișează câteva zile lucrarea ta într-un colț al clasei pentru a fi văzută de colegi și, apoi, pune-o în portofoliu.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Cuvintele cu aceeași formă și înțeles diferit

1. Caută cuvintele *mare* și *vară* în textul dat. Ce sens au?
2. Spune ce sens au cuvintele de la exercițiul 1 în propozițiile de mai jos.
  - a. În vacanță, am fost la *mare*.
  - b. Am o *vară* care locuiește în Franța.

Rețin

În limba română, există **cuvinte cu aceeași formă și cu sens complet diferit.**

De exemplu, există trei cuvinte *pană* care au aceeași formă, adică sunt alcătuite din aceleași sunete, dar au trei sensuri total diferite:

1. formațiune tare care acoperă corpul păsărilor și care le ajută la zbor;
2. oprire accidentală, neprevăzută a funcționării unei mașini, a unui mecanism, a unui vehicul;
3. bucată de lemn sau de metal care ajută la despicarea lemnului, la înțepenirea unei piese.

Aplic ce am învățat

3. Cimiliturile, adică ghicitorile, se folosesc, uneori, de sensurile complet diferite ale cuvintelor. Menționează sensurile cuvântului *somn* din versurile de mai jos, în care *talger* înseamnă *tavă* și *ospete* înseamnă *petrecere cu mâncare din belșug*.

Somnul
e mai dulce
cu mereu schimbătoare fețe,
nu-l duci cu talgerul la ospete,
e doar părere
și adiere.

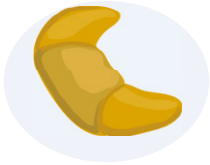
Gheorghe Tomozei – *Ocolul pământului în cincizeci de cimilituri*

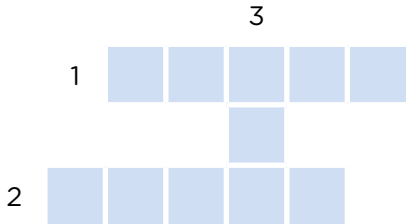
4. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Precizați sensurile cuvântului *galerie* din propozițiile de mai jos.
  - a. Am găsit o *galerie* săpată de o cârțiță.
  - b. Am vizitat o *galerie* de artă.
  - c. Perdeaua s-a desprins din *galerie*.
  - d. *Galeria* a susținut la meci echipa clasei noastre.
  - e. Pentru acest spectacol am găsit locuri doar la *galerie*.

5. Alcătuieste propoziții cu fiecare sens al cuvântului ilustrat în imaginile de mai jos.

6. **JOC.** Desenează careul de mai jos în caiet, completându-l prin găsirea cuvintelor cu aceeași formă și cu sensuri complet diferite, menționate alăturat.

1. a. piesă în formă de roată cu ajutorul căreia i se dă unui vehicul direcția
b. fâșie de material încrețită, folosită pentru a decora îmbrăcămintea femeilor
2. a. obiect de mobilier pentru elevi
b. instituție care lucrează cu bani
3. a. apă stătătoare
b. soluție care acoperă suprafața unor obiecte

7. Precizează două sensuri total diferite ale cuvintelor date mai jos.
boboc • broască • păr

8. Completează, oral, propozițiile de mai jos, folosind cuvinte cu aceeași formă și sensuri total diferite.

- a. Grivei este un ... foarte simpatic.
b. Am curățat un ... de usturoi.
  - a. Am strâns merele într-un ... de nuiiele.
b. Tata curăță un ... al casei pentru a nu avea probleme la iarnă.
  - a. Colega mea de bancă are un ... lung și blond.
b. În livada bunicului meu, nu este decât un ... .
  - a. Am o ... primară mai mare ca mine.
b. La ... viitoare, pușorii vor fi din nou prietenii copilului.
9. **JOC. CINE SUNT?** Află răspunsurile, având în vedere că acestea sunt cuvinte care au aceeași formă și sensuri complet diferite.
- Sunt notă muzicală și teren pe care se merge.
  - Sunt animal și monedă națională.
  - Sunt o parte a brațului tău și o curbă a unui drum sau a unui râu.

COMUNICARE ORALĂ

Identificarea unui obiect și a unui loc

1. Ghicește obiectul prezentat mai jos. Numește, apoi, elementele care te-au ajutat să-l recunoști.

Are pereți, ferestre și acoperiș. La intrare, se află o ușă pe care trebuie să intri ca să te culci seara.

2. Identifică, în textul *Pușorii*, un alt element al obiectului găsit la exercițiul anterior.

3. Unde locuiește copilul din textul citit? Cum crezi că arată locuința lui?
4. Unde se află stolul de rândunele față de locul unde se găsește copilul?

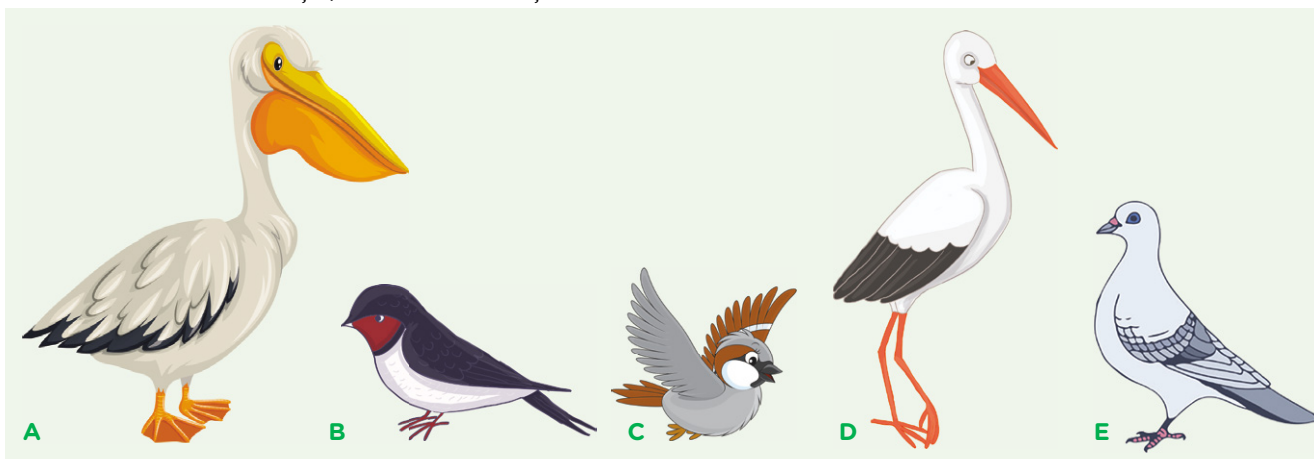
Rețin

Pentru a identifica un obiect, este necesar să se găsească elementele lui caracteristice, adică acele trăsături care îl deosebesc de alte obiecte. Se poate face referire la formă, la culoare, la părți componente ale acestuia.

Pentru precizarea unui loc, se stabilește un reper față de care se face poziționarea în spațiu a locului respectiv, care poate fi aproape, departe, sus, jos, la dreapta, la stânga.

Aplic ce am învățat

5. Identifică obiectele definite mai jos, numindu-le.
  - a. Este un fel de calculator mic, portabil, cu baterie. În plus, cu ajutorul lui poți comunica din orice loc cu oricine.
  - b. Este un instrument de scris prevăzut cu un rezervor de cerneală care alimentează penița.
  - c. Este un obiect mic, de diferite forme și culori, folosit la ștergerea urmelor de creion sau de cerneală de pe hârtie.
6. Menționează litera definițiilor corespunzătoare imaginilor de mai jos.
  - a. Este o pasăre migratoare din țara noastră, cu un cioc lung și o pungă de culoare galbenă sub el. Se hrănește cu pești și broaște.
  - b. Este o pasăre migratoare cu gât și picioare lungi, cu un cioc alungit, cu pene albe și negre.
  - c. Este o pasăre migratoare cu un corp subțire și picioare scurte, cu aripi lungi, ascuțite, acoperite cu pene albastru-închis. Are ciocul scurt, dar gura largă.
  - d. Este o pasăre mică, de culoare cenușie, cu pene cafenii împestrite cu negru pe spate. Are ciocul scurt și picioarele subțiri.

7. Identifică, în textul dat, locul unde au crescut puișorii de rândunică.
8. Explică unde pleacă rândunelele din text.

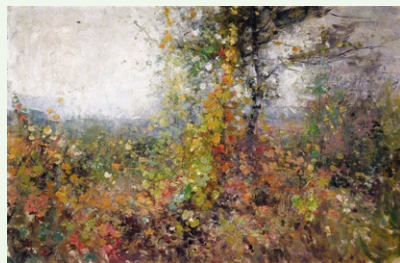
REDACTARE

1. Prezintă, în 3-5 propoziții, o clădire importantă din orașul sau satul în care trăiești, fără a-i preciza numele. Citește lucrarea ta, din *scaunul autorului*, pentru ca elevii din clasă să o ghicească.
2. **ALFABETUL VIEȚUITOARELOR.** Fiecare elev primește o foaie cu o literă a alfabetului. Scrie numele unei păsări, al unei insecte sau al unui animal care începe cu litera dată și inventează o definiție proprie după care viețuitoarea respectivă poate fi identificată. Adăugați un desen la ora de arte vizuale și abilități practice. Realizați, apoi, o cărticică a clasei, legând toate lucrările voastre și făcându-i coperti.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Privește tabloul de mai jos și spune ce anotimp este prezentat. Care sunt elementele după care l-ai recunoscut?

Nicolae Grigorescu - *Toamna*

2. Care sunt culorile care predomină în tablou?
3. De ce face furnica provizii în timpul verii? Știi insecte care nu fac acest lucru?
4. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

humă - pământ galben.

tuș - cerneală specială, mai ales neagră, rezistentă la apă.

brumă - cristale fine de zăpadă formate toamna, în timpul nopții și depuse pe plante, pe sol, pe obiecte.
a umple lumea - a bârfi.

LECTURĂ

Balada unui greier mic

de G. Topîrceanu

Din căsuța lui de humă
 A ieșit un greieruș,
 Negru, mic, muiat în tuș
 Și pe-aripi pudrat cu brumă:

— Cri-cri-cri,
 Toamnă gri,
 Nu credeam c-o să mai vii
 Înainte de Crăciun,
 Că puteam și eu s-adun
 O grăunță cât de mică,
 Ca să nu cer împrumut
 La vecina mea furnică,
 Fiindcă nu-mi dă niciodată,
 Și-apoi umple lumea toată
 Că m-am dus și i-am cerut...

Dar de-acuș,
 Zise el cu glas sfârșit
 Ridicând un picioruș,
 Dar de-acuș s-a isprăvit...

Cri-cri-cri
 Toamnă gri,
 Tare-s mic și necăjit!

Apropierea de text

1. Ce ți-a plăcut cel mai mult în text?
2. De ce ți-a amintit poezia?
3. **ȘTAFETA.** Citește două versuri și dă ștafeta mai departe.
4. Lucrați în perechi. Un elev este greierul și celălalt povestitorul. Citiți textul pe roluri.

Înțelegerea textului

5. În ce anotimp este surprins greierul din text?
6. Găsește, în text, fragmentele în care se prezintă înfățișarea fizică a greierului. Citește-le cu voce tare. Ce sentiment îți provoacă?
7. Menționează câte un cuvânt cu același sens pentru următoarele cuvinte din text: *gri*, *grăunță*, *glas*, *necăjit*.

8. De ce este greierul trist? Ce spune el despre furnică?

9. De ce consideră greierul că totul *de-acuș s-a isprăvit*?

După lectură

10. Ce poți învăța din ceea ce i s-a întâmplat greierului?

11. Ascultă *Greierele și furnica* de Jean de La Fontaine. Care sunt asemănările cu greierul din textul studiat de tine?

Textul literar

1. Explică dacă greierii trăiesc sau nu în căsuțe de pământ.
2. Motivează că ceea ce se prezintă în text este imaginar. Precizează ce nu se poate întâmpla în realitate.
3. Te-a emoționat poezia?

Rețin

Textul literar prezintă o lume imaginară și transmite, pe lângă idei, emoții și sentimente.

Aplic ce am învățat

4. Scrie un text de 3-4 propoziții, în care să explici de ce *Balada unui greier mic* de G. Topîrceanu este un text literar.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Semnul două-puncte

1. Caută în poezie semnul două-puncte (:). Ce anunță acest semn în text?
2. Precizează ce urmează după semnul două-puncte în fragmentul de mai jos.

Pentru iarna care vine, furnica a făcut multe provizii: semințe, frunze, insecte, ierburi.

Rețin

Semnul două-puncte (:) anunță vorbirea cuiva sau stă înaintea unei înșiruii. În scris, marchează o pauză mai mică decât cea indicată de punct.

Aplic ce am învățat

3. Transcrie, în caiet, textul de mai jos, punând în locul pătratelor semnele de punctuație potrivite.

Dan îi spune unui prieten

La mine, e agitație mare Mama se pregătește de iarnă și face conserve gogoșari, ardei, varză, gogonele, castraveți Părinții tăi fac așa ceva

Nu prea, preferă să cumpere conserve din supermarket

4. Scrie un text, de 3-4 propoziții, în care să spui ce crezi că va face greierul în continuare și în care să folosești de două ori semnul două-puncte.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Ce ți-ai dori să fii: greier sau furnică? De ce?
2. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Citiți textul de mai jos. De câte feluri sunt furnicile din mușuroi?

Furnicile trăiesc în mușuroi. Unele sunt negre, altele, roșii, unele sunt mici, altele mari. În furnicar, există trei feluri de furnici: regina, care depune ouă, lucrătoarele, care o hrănesc și soldații, care apără mușuroiul. Când merg, furnicile lasă pe sol o substanță al cărui miros le ajută să nu se rătăcească.

3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

chirpici – material de construcție în formă de cărămidă, făcut din amestec de lut, paie și bălegar uscat la soare.

LECTURĂ

Mușuroaie mari și mici

de Marin Sorescu

Mușuroaie mari și mici
Păzite de licurici
Care dorm și țin, în vis,
Câte-un ochi aprins (deschis).

Și furnici în mușuroaie
Fac chirpici, adună paie
Să zidească din chirpici
Mușuroaie mari și mici.

Apropierea de text

1. Ce impresie ți-au lăsat furnicile din text?
2. Cu ce ai asemena un furnicar?
3. Lucrați în perechi. Un elev citește prima strofă și celălalt a doua strofă, apoi inversați ordinea lecturii.

4. CITIRE SELECTIVĂ. Citește:

- versurile în care sunt prezentați paznicii mușuroiului;
- versul în care se arată cum pot fi mușuroaiele.

Înțelegerea textului

5. Cine sunt cei care păzesc furnicarul în text? Așa se întâmplă în realitate?
6. Ce material folosesc furnicile la construcția mușuroaielor?

După lectură

7. Care este versul care se repetă? De ce crezi că este reluat?
  8. Motivează că textul este unul literar.
  9. Ascultă prima strofă din poezia *O furnică* de Tudor Arghezi.
- Menționează prin ce se deosebește furnica din acest text de cele din poezia de mai sus.

Poezia

10. Câte rânduri are textul? În câte părți sunt grupate acestea?
11. **JOC.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Identificați, la sfârșitul rândurilor din text, cuvintele ale căror sunete se potrivesc. De exemplu: *mici - licurici*. Câștigă cei care termină primii corect.

Rețin

Poezia este un text în care se pune accentul pe sunete și pe exprimări neobișnuite. Rândul dintr-o poezie se numește **vers**.

Gruparea de versuri, în număr variabil, separată printr-un spațiu alb se numește **strofă**. Sunetele care se repetă la sfârșitul versurilor se numesc **rime**.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Cuvintele cu sens opus

1. Găsește, în textul dat, cuvintele cu sens opus.
2. Menționează un cuvânt cu sens opus pentru cuvintele *deschis* și *să zidească*, din textul dat.

Rețin

În limba română, există **cuvinte cu sens total opus**. De exemplu: *hărnicie - lene*.

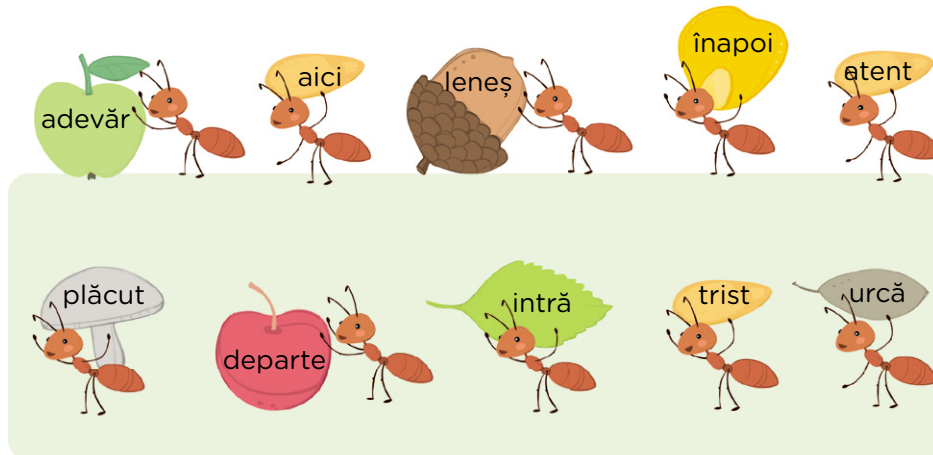
Nu toate cuvintele au un corespondent cu sens opus. Printre acestea se numără și *furnică*, *mușuroi* sau *pai*.

Aplic ce am învățat

3. Precizează care sunt cuvintele cu sens opus din propoziția de mai jos.

În locul zilelor de vară lungi și călduroase, au venit zile scurte și răcoroase.

4. **JOC.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Scrieți pe o foaie cuvintele de mai jos. Notați, în dreptul fiecăruia, câte un cuvânt cu sens opus. Câștigă grupa care termină prima corect.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. GHICEȘTE ANIMALUL.

Citește ghicitorile date. Scrie răspunsul în caiet. Verifică-ți, apoi, răspunsul, consultându-te cu un coleg de clasă.

- Am dungii albe și negre, dar niciodată nu ajut pe nimeni să treacă strada.
- Sunt foarte prețuit, dar nu pot fi dat la cumpărături.

2. În viața reală, unde ai putea vedea animalele descoperite la exercițiul 1?

3. Inventează un nume pentru animalele de mai jos, care au partea din față de la un animal și partea din spate de la altul. De exemplu, primul s-ar putea numi *capracal*.

4. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

reptilă – animal târător cu piele groasă, solzoasă.

LECTURĂ

Creatura imaginară

după Matthew Lipman

Motivul pentru care am învățat să născocesc o poveste este că toată clasa a avut această temă.

Nu știam cum se face, până când domnul Pop, învățătorul nostru, alaltăieri, înainte de pauza mare, și-a scos ochelarii și ne-a spus:

— O să mergem la grădina zoologică. Vreau să vă imaginați fiecare un animal. Poate să fie pasăre sau reptilă, cum vreți. O să fie creatura voastră secretă. Când o să mergem la grădina zoologică, uitați-vă bine. Dacă vi se pare că vreun animal seamănă cu ea, gândiți-vă prin ce întâmplări ar trece creatura inventată de voi, dacă ar ajunge în cușcă. Apoi, veți scrie povestea ei și o veți citi la oră.

Apropierea de text

1. Ți-a amintit textul de ceva trăit de tine?
2. Ai inventat vreodată vreo ființă?
3. Lucrați în perechi. Un elev citește ce spune copilul, iar celălalt, ce spune domnul Pop.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește ce le spune domnul învățător copiilor că ar putea fi creatura imaginară.

Înțelegerea textului

5. De ce inventează copiii din text o poveste?
6. Ce le propune domnul învățător Pop înainte de vizita la grădina zoologică?

După lectură

7. De ce crezi că i-a cerut fiecărui elev să inventeze un animal și nu le-a impus dumnealui unul tuturor?
8. De ce le-a cerut să compare animalul imaginat cu cele de la grădina zoologică?
9. Despre ce crezi că au scris copiii în poveștile lor?
10. Ce au învățat copiii din vizita la grădina zoologică?

Alineatul

1. Câte fragmente din textul dat încep cu un rând retras? Cum se numesc acestea?
2. După ce se grupează comunicările dintr-un alineat?

Rețin

Textul scris se organizează în alineate.

Alineatul este un fragment de text care începe cu un rând retras, pentru a marca schimbarea ideii.

Linia de dialog se scrie cu alineat.

Aplic ce am învățat

3. Precizează câte alineate are textul *Puișorii* după Emil Gârleanu, de la pagina 42.

4. **JOC.** Descoperă, în careul de mai jos, numele a opt animale pe care copiii ar putea să le vadă la o grădină zoologică. Scrie-le în caiet.

C	Ă	M	I	L	Ă	G	D	X	M	V	U	L	P	E	L	I	R	A	Ț	Ă
W	A	E	L	E	F	A	N	T	Ș	A	R	P	E	N	G	Â	S	C	Ă	P
M	A	I	M	U	Ț	Ă	O	Z	G	N	S	H	I	P	O	P	O	T	A	M

COMUNICARE ORALĂ

Exprimare corectă

- Menționează care este forma corectă dintre cele două, date în propozițiile de mai jos.
  - Elefanții *merge/merg* încet.
  - Hipopotamii *înghite/înghit* multă apă.
  - Girafa *privește/privesc* lumea de sus.
  - Maimuțele *este/sunt* jucăușe.
- Alege cuvintele potrivite pentru a forma propoziții corecte.

El	Ea	El	Ea
Ei	Ele	Ei	Ele
>	>	>	>
râd.	vorbește.	vine.	știu.

3. Completează, oral, textul de mai jos, folosind cuvintele din dreapta.

Maimuțele ..... vesele la leoparzi. Urșii ..... leneș prin cușcă. Lupii, vulpile și jderii ..... colții la vizitatorii gălăgioși. Crocodilul ..... viclean.

- clipea
- pășeau
- priveau
- scoteau

4. Corectează, oral, greșelile din propozițiile de mai jos.

- Curiozitatea și neastâmpărul poate duce la accidente.
- Îngrijirea atentă și constantă a animalelor le-au asigurat sănătatea.
- Citirea compunerilor mi-au adus un calificativ bun.

REDACTARE

PORTOFOLIU. Prezintă, în 3-5 propoziții, un animal pe care l-ai putea vedea la grădina zoologică, referindu-te la înfățișarea lui. Poți adăuga și o imagine sau un desen făcut de tine. Verifică-ți exprimarea pentru a nu face greșeli.

Așezarea în pagină a textului tipărit. Așezarea în pagină a textului scris de mână. Scrierea versurilor

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Ce știi despre dinozauri? Ai văzut vreodată un schelet de dinozaur într-un muzeu de științe naturale?
2. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

dihanie - animal sălbatic, fiară, monstru, jivină.
muzeu - loc în care se strâng, se păstrează și se prezintă obiecte de mare interes pentru trecut, pentru cunoaștere, pentru artă.
schelet - toate oasele care susțin corpul unui animal.
a zugrăvi - (aici) a înfățișa prin cuvinte, a descrie.
a născoci - a inventa, a imagina ceva inexistent.

LECTURĂ

Barabumbosaur

după Cezar Petrescu

— Și cum spuneai, Nelule, că se numește animalul ăla?
 Nelu rosti pe nerăsuflăte:
 — Barabumbosaur.
 — Nu există asemenea animal.
 — Ba l-am văzut cu ochii mei! Eram la mare. Deodată, din apă a apărut o dihanie uriașă, scoțând aburi și fum pe nări.
 Duminică, fusese la muzeu cu unchiul Alexe. Îl uimiseră scheletele unor animale mari cât casa, care au trăit în alte vremuri.
 Nelu zugrăvea animalul inventat de el după modelul dihanilor din muzeu.
 — Avea un cap cât un tramvai. Botul era lung cât de aici până în banca din față. Dinții erau mai mari decât capul unui om. Gâtul era cât trei vagoane de tren. Așa era barabumbosaurul!
 Nelu era fericit. Născocise un animal.

Apropierea de text

1. Ce ți-a plăcut cel mai mult în textul citit? De ce?
2. Crezi că Nelu a procedat bine, inventând un animal după vizita la muzeu?
3. Citește, în gând, textul.
4. Lucrați în grupe de trei elevi. Stabiliți cine va fi Nelu, cine, colegul lui de clasă și cine, povestitorul. Faceți o lectură pe roluri a textului.

Înțelegerea textului

5. Unde se desfășoară discuția din textul dat? Cine sunt participanții la conversație?
6. Ce vizită a făcut Nelu duminică? Cine l-a însoțit?
7. De ce crezi că a inventat Nelu un animal?
8. Care este animalul cu nume asemănător animalului inventat de Nelu?
9. Menționează câte un cuvânt cu același sens pentru următoarele cuvinte din text: *rosti*, *vremuri*, *zugrăvea*.
10. Recitește fragmentul în care este descris barabumbosaurul. Cum ți se par dimensiunile animalului?
11. De ce crezi că este fericit Nelu? Ai trăit vreodată un astfel de moment?

După lectură

12. **JOC. ANIMALE IMAGINARE.** Lucrați în perechi. Formați nume de animale, pornind de la cuvintele date, unindu-le două câte două, ca în modelul de mai jos. Scrieți-le în caiet.

elefant + fantomă = elefantomă

vacă + capră • oaie + iepure • rinocer + cerb • maimuță + țârm • girafă + far • pisică + cal

13. **TURUL GALERIEI.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Descrieți, în 4-7 propoziții, un animal imaginar ce poartă un nume dintre cele găsite la exercițiul anterior, referindu-vă la cap, corp, membre. Scrieți textul pe o foaie separată. Afișați lucrările voastre pe un panou și, după un tur al galeriei, alegeți lucrarea cu textul care prezintă cel mai bine înfățișarea animalului respectiv.

Așezarea în pagină a textului tipărit

1. Pe câte coloane este așezat textul *Barabumbosaur*?
2. Precizează numărul de coloane din pagina de carte (a) și din pagina de revistă (b) de mai jos.

a.

Ruxi
de Matthew Lipman

— Domnule Pop, a întrebat George, azi, în vizită la gădina zoologică, poate să meargă fiecare unde vrea sau trebuie să stăm în grup?
— Mă bucur că m-ai întrebat, pentru că trebuie să vă atrag atenția asupra acestei reguli. Vom rămâne toți împreună.
— Asta e o regulă de grădiniță zoologică sau de școală? a întrebat Dana.
— E o regulă școlară, i-a răspuns domnul Pop. Grădina zoologică are regulile ei, pe care ai să le vezi pe anunțurile de acolo.

— Da, a zis Jeni. Știu. Nu atingeți gratiile de la cușca leopardului! Nu dați mâncare urșilor polari!
— Domnule Pop, a spus Robert, suntem mari. De ce trebuie să avem reguli pentru orice?
— Și adulții au reguli. De exemplu, regulile gramaticale.
— La fel e când joci ceva, a spus Jeni. Nu există joc fără reguli.

b.

DESCOPERIRE EXTRAORDINARĂ!

ÎN CĂUTAREA DINOZAUROILOR

Văzând fosilele, băiatul de opt ani a exclamat: *Tati, acesta este un raptor!*

Primele descoperiri ale existenței dinozaurilor au fost făcute în urmă cu 300 de ani. S-au găsit mai întâi fragmente de oase și apoi dinți uriași. Rămășițele acestor animale dispăruțe de mult timp se numesc fosile. Specialiștii curăță oasele găsite în pământ și încearcă să le asambleze ca într-un puzzle uriaș. În muzeele de științele naturii se găsesc expuse scheletele acestor animale care, astăzi, se pot vedea doar în filme. Un dinozaur raptor de mici dimensiuni a fost găsit în 2010 și în țara noastră, în zona Sebeș-Alba. Descoperirea s-a datorat fiului unui geolog care făcea niște cercetări pe teren, însoțit de băieții săi de șase și opt ani. Fiul cel mare, pasionat de dinozauri, la vederea ghearei de la unul dintre membrele din spate ale fosilei descoperite de tatăl său, a exclamat: *Tati, acesta este un raptor!* Exemplarul a fost botezat balaurul bondoc.

3. De unde începe lectura unui text așezat pe coloane?
4. Ce rol are ilustrația la articolul din revistă? Dar literele scrise îngroșat și cele scrise înclinat?

Rețin

Textul tipărit se așază în pagină pe coloane. Textul dintr-o pagină poate fi pus pe o coloană, pe două coloane sau pe mai multe coloane. Lectura începe de la coloana din stânga paginii. Textul și imaginea se completează reciproc, întregind informațiile despre ceea ce se prezintă.

Literele scrise îngroșat se folosesc pentru evidențierea informațiilor mai importante și cele scrise înclinat, pentru citare, adică pentru reproducerea întocmai a spuselor cuiva, a unor fragmente de text.

În reviste și pe site-uri, se folosesc litere de diverse mărimi și culori, pentru sublinierea unor informații.

Aplic ce am învățat

5. Precizează pe câte coloane este așezat textul *Creatura imaginară*, de la pagina 50.
6. **MINIPROIECT. REVISTA CLASEI.** Zece elevi din clasă vor scrie la computer texte de 3-5 propoziții despre dinozauri. Alți cinci elevi vor adăuga imagini sau desene. Alți cinci elevi vor realiza copertile. Ceilalți elevi vor capsă foile tipărite și vor expune produsul vostru final în clasă.

Așezarea în pagină a textului scris de mână

1

Gemenii
de Mircea Cărtărescu

*Eram singuri în tot muzeul.
Lina se așază dedesubtul di-
nozaurului. La doi metri deasupra,
vedeam coastele și oasele coloanei.
Dintre picioarele groase ca stâlpii
priveam fiarele de susținere.
Le desfăcurăm. Scheletul căru
în genunchi. Suirăm triumfă-
tori pe teastă.*

2

Cartea cu Apolodor
de Gellu Naum

*La circ, în Târgul Moșilor
Pe gheata unui răcitor,
Trăia voios și zâmbitor
Un pinguin din Labrador.*

*- Cum se numea? - Apolodor.
- Și ce făcea? - Cânta la cor.
Deci nu era nici scamator,
Nici acrobat, nici dansator.
Făcea și el ce-i mai ușor.
Cânta la cor. Era tenor.*

1. Citește, în gând, textele de mai sus. Care îți place mai mult? De ce?
2. Unde este plasat titlul față de text în paginile de mai sus?
3. Câte alineate are primul text?
4. Prin ce se deosebește al doilea text de primul?
5. Ce fel de literă se folosește la începutul titlului?

Rețin

Titlul unui text scris de mână este așezat la mijlocul rândului. Primul cuvânt din titlu se scrie cu literă mare. După titlu nu se pune punct. Numele autorului se scrie în dreapta paginii, sub titlu.

Textul începe cu alineat. Un text are mai multe alineate. Între cuvintele unui text scris de mână, se lasă un spațiu suficient pentru a fi ușor citite.

Versurile se scriu, de obicei, cu literă mare la început, dar se pot scrie și cu literă mică.

Aplic ce am învățat

6. Copiază primul text în caiet.
7. Transcrie din manual, de la pagina 46, primele opt versuri din *Balada unui greier mic* de G. Topîrceanu.

EXTRAORDINAR!

Prinde dinozaurul!

Puteți să vă jucați în doi, în trei sau în patru elevi.

Materiale necesare

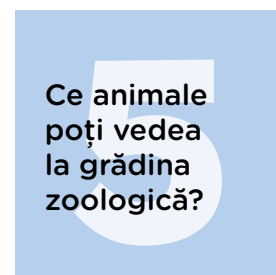
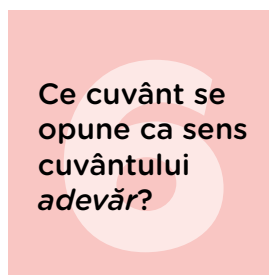
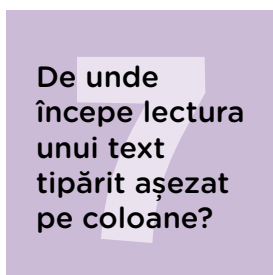
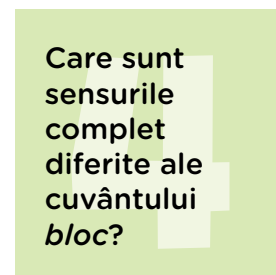
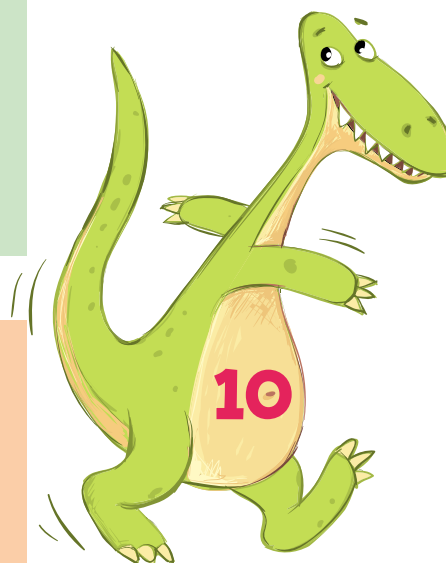
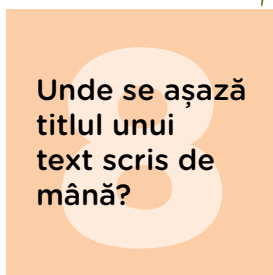
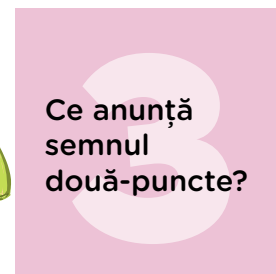
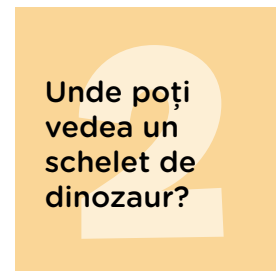
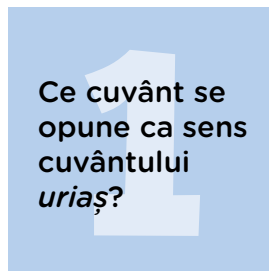
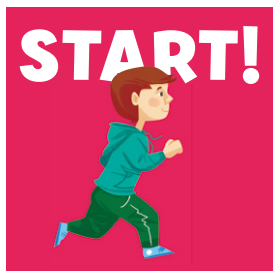
- un zar
- câte un jeton pentru fiecare jucător

Scopul jocului

- Să ajungi primul la numărul 10.

Regulile jocului

- Plasați jetoanele pe căsuța unde scrie START!
- Când îți vine rândul să joci, aruncă cu zarul și înaintea cu jetonul tău atâtea căsuțe câte indică cifra de pe zar.
- Răspunde la întrebarea din căsuță! Partenerul/Partenerii tăi de joc va/vor aprecia corectitudinea răspunsului. Dacă nu răspunzi corect, te întorci atâtea căsuțe cât indică cifra de pe zar.
- Pentru a câștiga, trebuie să ajungi la căsuța cu numărul 10.
- Dacă depășești numărul 10, te întorci câte căsuțe ai avut pe zar și încerci din nou când îți vine rândul.

Sfinxul, Munții Bucegi

Babele, Munții Bucegi

Sfinxul, Egipt

Vocabular

zare – depărtare.

agale – încetișor.

magnific – impresionant, impunător.

daltă – unealtă de oțel, ascuțită, pe care o întrebuițează sculptorii la crestă, la scobit sau la tăiat.

în etate – în vârstă.

Citește, în gând, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Apolodor pe crestele Carpaților

după Florin Bican

Vedeam cum se-nălța în zare
Un vârful de munte foarte mare –
Un vârful de munte renumit
E Vârful Omu, ați ghicit!
Dar pân-acolo nu ne-am dus –
Ni s-a părut că-i foarte sus.

Am luat-o pe Platou agale
Și ne-a ieșit deodată-n cale
Un uriaș... Sper că-nțelegi,
Vorbesc de Sfinxul din Bucegi.

E o magnifică sculptură
Cioplită-n piatră de natură,
Dar fără daltă și ciocan.
Pare că Sfinxul stă de pază
La Babele ce conversează.

Babele sunt stânci sculptate
De vânturi, ploi, îngheț, dezgheț
Și sunt exact cum le vedeți:
Trei doamne-așa... mai în etate,
Cu pălării exagerate.

*Și în Egipt este un Sfinx, dar e statuie, cu cap de om și trup de leu. Îl vezi în zilele toride, de veghe lângă piramide.

- Citește, cu voce tare, textul în fața clasei, folosind intonația potrivită.
- Indică literele corespunzătoare descrierilor din text ale celor două stânci din Munții Bucegi: Sfinxul și Babele.
  - Vârful unui munte foarte mare, renumit, aflat la mare înălțime.
  - Stânci sculptate de natură, care seamănă cu niște doamne în vârstă, purtând pălării, ce stau de vorbă.
  - Statuie din Egipt, construită de oameni, cu cap de om și trup de leu.
  - Stâncă impunătoare, uriașă, de pe Platoul Bucegi, care pare că păzește Babele.
- Indică litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cel care prezintă crestele Carpaților este:
  - un alpinist ce urcă pe stânci;
  - un ghid care conduce turiști;
  - un erou dintr-un text literar;
  - un copil ce urcă pe munte.
- Menționează numărul de strofe din textul dat, indicând câte versuri are fiecare.
- Precizează ce cuvinte rimează în prima strofă.

6. Selectează, din poezie, perechea de cuvinte cu sens opus.
7. Citește cuvintele din lista de mai jos și formează perechi de cuvinte cu sens opus.
 agale • conversează • dormea • mare • mic • merge • pitic • repede • stă • tace • uriaș • veghea
8. Alcătuieste două propoziții cu sensurile complet diferite ale cuvântului *leu*. Precizează cele două sensuri.
9. Alege sensul potrivit pentru cuvântul scris colorat, în fiecare propoziție de mai jos.
- A. Apolodor a participat la o **curșă** cu obstacole, pe platoul din Bucegi.
 a. întrecere pentru a vedea cine este cel mai bun;
 b. dispozitiv pentru prinderea animalelor sălbatice.
- B. Cici a fost **fermă** în privința hotărârii de a nu urca pe Vârful Omu.
 a. gospodărie agricolă;
 b. hotărâtă.
- C. Stâncile de pe traseul din Bucegi aveau un strat gros de **mușchi**.
 a. plantă fără rădăcină;
 b. organ al corpului.
10. Transcrie, în caiet, a doua strofă a poeziei, conform regulilor de scriere. Fii atent la numărul de versuri și de alineate.
11. Apolodor a discutat cu prietenii săi despre călătoria în Munții Bucegi. Transcrie, în caiet, textul de mai jos, punând corect semnele de punctuație.
- Apolodor și-a întrebat prietenii
 Ce v-a plăcut cel mai mult în Bucegi
 Mihai i-a răspuns
 Mi-au plăcut mai multe lucruri potecile înguste, stâncile ciudate, aerul curat Cel
 mai mult m-au impresionat însă Babele
 Sandu i-a spus
 Mie mi-a plăcut cel mai mult Sfinxul

12. Corectează greșelile din propozițiile de mai jos.

Curiozitatea și dorința de a călători i-a condus pe prieteni și prin alte locuri din țară. Vârfurile munților noștri, străbătuți la pas adeseori, sunt foarte înalți. În vacanță, este planificat călătoria în Munții Apuseni.

Peisaj de toamnă din Munții Apuseni

Citește, cu atenție, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Bronto, un dinozaur neastâmpărat

după Valentin Nicolau

— Când ești mic, aproape tot ce faci nu pare prea important în ochii adulților. Așa gândea Bronto, un dinozaur cam de nouă ani, în timp ce se îndrepta către părinții lui.

Aceștia se sfătuiau cum să îi completeze educația pentru viață. Când l-a văzut, tata i-a spus:

— Bronto, nu mai târî picioarele!

— Bine.

— Nu vorbi cu gura plină! i-a spus mama. Ce mesteci?

— Mănânc fructe, muguri, frunze și un pic de coajă din copacul acela.

— Care copac?

— Acela înalt, cu crengi mari în partea de jos și mai ascuțit spre vârf, cu frunze pe jumătate galbene.

— Iar o să te doară burta!

1. Menționează sensul din text al cuvântului *nouă*. Construiește, apoi, o propoziție în care să aibă complet alt sens. Precizează-l.

2. Scrie câte un cuvânt cu sens opus pentru cuvintele: mic • plină • înalt

3. Transcrie textul, înlocuind casetele cu semnele de punctuație potrivite.

Bronto ia micul dejun El mănâncă cu plăcere multe vegetale fructe, muguri, frunze, coajă de copac

Mama îi spune

Ai grijă cum mesteci, Bronto

4. Selectează, din text, trei elemente care ajută la identificarea copacului din care mânca Bronto.

5. Corectează greșelile din propozițiile de mai jos.

Tata și mama este atentă la educația lui Bronto. El și ea a vorbit adesea despre școala la care învață fiul lor. Acolo, se cere disciplină și seriozitate la învățatură.

	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1	propoziția corectă; niciun sens corect/propoziția incorectă; un sens corect	propoziția corectă; un sens corect/propoziția incorectă; două sensuri corecte	propoziția corectă; două sensuri corecte
2	1 cuvânt corect	2 cuvinte corecte	3 cuvinte corecte
3	2 semne de punctuație corecte	4 semne de punctuație corecte	6 semne de punctuație corecte
4	1 element corect	2 elemente corecte	3 elemente corecte
5	1 greșeală corectată	2 greșeli corectate	3 greșeli corectate

Evaluare alternativă

Prezintă jurnalul de lectură pe care l-ai realizat în această unitate.

Rezolvă cerințele de mai jos.

1. Colegii micului dinozaur au întocmit o fișă în care au notat câteva lucruri despre el. Citește-o!

Îi place să citească.		Îngrijește florile.		Pictează.	
O ajută pe mama sa la bucătărie.		Construiește căsuțe pentru păsărele.		Visează să vâslească singur pe lacul din apropierea casei.	
E fericit când primește cadouri.		Face mereu cumpărături pentru casă.		Are un caiet în care își scrie frumos ideile.	

2. Indică litera corespunzătoare propoziției în care cuvântul *lac* are același sens cu cel din tabel.

- a. Bronto alunecă pe parchetul dat cu lac.
- b. Bronto a pictat ieri un tablou cu un lac.
- c. Tata a dat cu lac pe mobila din dormitor.
- d. Mama și-a cumpărat un lac nou de unghii.

3. Scrie pentru cuvintele de mai jos, extrase din tabel, câte un cuvânt cu sens opus.

fericit • mereu • frumos

4. Citește pagina de mai jos, din caietul lui Bronto. Apoi, răspunde oral la întrebări.

*Sunt supărat. Nu pot să scot flăcări pe nas.
 Profesorul nostru e tare exigent. Mi-a spus:
 – Nu poți trece clasa, dacă nu reușești să aprinzi vulcanii cu ajutorul flăcărilor!
 Trebuie să găsească urgent o metodă prin care să-i fac să erupă.*

- Câte alineate are textul?
  - Ce semne de punctuație ai întâlnit în timpul citirii?
  - Care este motivul supărării micului dinozaur?
5. **JOC.** Potrivește cuvintele *exigent*, *urgent*, *metodă*, *școală*, *ușoară*, astfel încât să îți iasă o poezie amuzantă, care să-l înveselească pe Bronto. Poți să o scrii pe o coală și să faci un desen care să o completeze. Pune-o în portofoliu.
6. S-a găsit o foaie ruptă, cu un mesaj scris greșit. Identifică greșelile de scriere și de punctuație și găsește soluția pentru aprinderea vulcanilor, rescriind textul corect în caietul tău.

Bronto, vorbește cu dragonii. Tei știe să aprindă vulcanii.

AUTOEVALUARE

Completează, în caiet, următoarele afirmații, referindu-te la ceea ce ai învățat în unitatea *Creaturi reale și imaginare*:

Cel mai bine știu ...

Cel mai mult mi-a plăcut ...

Cel mai dificil mi s-a părut ...

VREȚI SĂ ȘTIȚI CUM ARĂTAU DINOZAUURII?

Expoziția
**Planeta în urmă
cu 200 de milioane
de ani**
este deschisă între
1 noiembrie și 1 decembrie
la Muzeul Grigore Antipa

Veți descoperi că natura
n-a fost întotdeauna cum o știți.

Biletul este 10 lei
Pentru elevi și studenți intrarea este gratuită

Muzeul Național de Istorie Naturală Grigore Antipa,
Șoseaua Kiseleff, nr. 1, sector 1
Marți – vineri, 10 – 18
Sâmbătă – duminică, 10 – 19
Luni închis
Mijloace de transport – metrou: Piața Victoriei;
autobuz: 182, 300, 783, 784; tramvai: 24, 34, 46, 1, 45.

A

DINȚI DE DINOZAUUR

cu pasta **Raptor**

B

1. Citește afișele alăturate. Care ți-a plăcut mai mult? De ce?
2. Ce eveniment anunță afișul A? Care este scopul acestui afiș?
3. Citește informațiile din afișul A privitoare la locul, perioada desfășurării evenimentului, programul zilnic al muzeului.
4. Ce alte informații utile mai cuprinde afișul A?
5. Ce reprezintă imaginile din afișul A? Ce rol au acestea?
6. Ce reprezintă afișul B? Ce rol are imaginea din acest afiș?
7. Ce culori au fost folosite în afișe? Ce rol crezi că au?
8. Unde ai întâlnit afișe? Sunt întotdeauna tipărite sau nu?

Rețin

Afișul este un text expus public, în locuri special amenajate, prin care se dau informații despre o manifestare culturală, socială, politică, despre un eveniment public sau prin care se face reclamă unui produs.

În mod obișnuit, afișul cuprinde:

- numele evenimentului și al organizatorului;
- locul, data și ora desfășurării evenimentului;
- programul evenimentului;
- o imagine atrăgătoare și semnificativă.

În afișele publicitare, care fac reclamă diferitelor produse, imaginea are aceeași importanță ca textul.

Pentru a realiza un afiș, trebuie:

- să se stabilească textul, oferindu-se informațiile complete;
- să se evidențieze grafic prin culori sau prin mărimea literelor cele mai importante informații;
- să se realizeze desenele/să se selecteze fotografiile necesare;
- mai întâi, să se schițeze afișul pe coală și abia după aceea să se treacă la scriere și desenare.

9. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Fiecare grupă va realiza un afiș pe o coală mare de hârtie.

Puteți alege ca tematică:

- anunțarea unei serbări pregătite de clasa voastră;
- prezentarea unui concurs sportiv sau a unei expoziții de pictură din școala voastră;
- desfășurarea unui eveniment cultural în localitatea în care trăiți.

Organizați o expoziție cu afișele voastre. Fiecare elev pune un sticker pe posterul care, în opinia lui, îndeplinește cel mai bine criteriile din grila de mai jos. Alegeți cel mai bun afiș.

Criterii pentru afișul care anunță un eveniment	😊	😐	😞
Afișul are			
• numele evenimentului și al organizatorului			
• locul, data și ora desfășurării evenimentului			
• programul evenimentului			
• evidențierea informațiilor importante			
• o imagine atrăgătoare și semnificativă			

UNITATEA 4

Fantezie în alb

Citire/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scriere/Redactare
<ul style="list-style-type: none"> • Citirea textelor • Textul liric • Textul nonliterar • Textul informativ 	<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții de utilizare a cuvintelor cu sens asemănător și a cuvintelor cu sens opus 	<ul style="list-style-type: none"> • Descrierea unui fenomen • A formula o idee, o părere, o opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • Virgula • Scrierea cuvintelor <i>sau/s-au</i> • Felicitarea
Recapitulare			
Evaluare			
Ameliorare			
Atelier: Felicitarea			

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

- CIORCHINELE.** Doamna învățătoare/Domnul tău învățător scrie cu roșu la mijlocul tablei, într-un dreptunghi, cuvântul *iarnă*. Fiecare copil spune un cuvânt legat de acest anotimp, pe care învățătoarea/învățătorul îl scrie, unindu-l printr-o linie de termenul din mijloc.
- Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

uliță – drum îngust printr-un sat, mărginit de case.
a se răzbuna – (despre nori) a se împrăștia.
năvalnic – care nu poate fi stăpânit.
coastă – porțiune de teren înclinată, pantă abruptă.
mătanie – îngenunchere și înclinare a corpului până la pământ în semn de respect (în text, cu sensul de căzătură).

 LECTURĂ

Iarna pe uliță

de George Coșbuc

A-nceput de ieri să cadă
 Câte-un fulg, acum a stat,
 Norii s-au mai răzbunat
 Spre apus, dar stau grămadă
 Peste sat.

Nu e soare, dar e bine,
 Și pe râu e numai fum.
 Vântu-i liniștit acum,
 Dar năvalnic vuiet vine
 De pe drum.

Sunt copii. Cu multe sănii,
 De pe coastă vin țipând,
 Și se-mping și sar râzând,
 Prin zăpadă fac mătănii
 Vrând-nevrând.

Apropierea de text

- Te-a amuzat ceva în text?
- Ți-a amintit poezia de vreo iarnă în care te-ai jucat în zăpadă?
- Citește poezia în gând.
- **LANȚUL.** Fiecare elev din clasă citește, cu voce tare, un vers din poezie.
- Lucați în grupe de trei elevi. Fiecare citește, pe rând, câte o strofă.

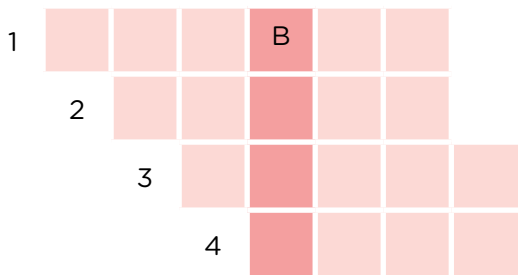
Înțelegerea textului

- Care sunt semnele prin care este indicată iarna în text?
- Menționează un cuvânt cu același sens pentru: *vuiet*, *drum*, *țipând*.
- Precizează un cuvânt cu sens opus pentru: *a început*, *bine*, *multe*.
- Cum se joacă copiii satului în zăpadă?
- De ce sunt atât de veseli copiii?
- Memorează poezia pentru a participa la un concurs de recitări.

După lectură

12. Scrie, după autodictare, primele două versuri din ultima strofă.

13. Desenează, în caiet, careul de mai jos și completează-l. Vei descoperi pe verticală denumirea copacului care este verde și în timpul iernii.

1. numele autorului poeziei *larna pe uliță*
2. anotimpul prezentat în poezia *larna pe uliță*
3. mijloc de deplasare folosit iarna
4. locul de unde vine vuietul în poezia *larna pe uliță*

14. **CONCURS.** Stabiliți un juriu alcătuit din cinci elevi, care să evalueze interpretările participanților la un concurs de recitare. Membrii juriului vor folosi pentru notare grila de mai jos. Vor câștiga cei care obțin cele mai multe fețe vesele.

Elevul a recitat	😊	😐	😞
• fără să se încurce			
• cu pronunțarea corectă și clară a tuturor cuvintelor			
• cu intonație potrivită			
• cu gesturi și mimică adecvate pentru a transmite ideile textului			

COMUNICARE ORALĂ

Descrierea unui fenomen

1. Spune ce vezi iarna în timpul unui viscol.
2. Ce sunete produce viscolul? Ce stare îți creează acest fenomen meteorologic?
3. Dacă ieși afară în timpul viscolului, ce simți?
4. Ce ți se poate întâmpla iarna, dacă nu porți mănuși? Din ce cauză se produce acest lucru?

Rețin

Fenomenele sunt manifestări exterioare ale unor procese din natură și din societate. Pentru a descrie un fenomen, se prezintă ceea ce se vede, se aude sau se simte în timpul desfășurării acestuia. Se arată, de asemenea, care sunt cauzele fenomenului respectiv.

Aplic ce am învățat

5. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Descrieți venirea nopții iarna. Notați, în caiete, câte un cuvânt pentru ce vedeți, ce auziți, ce simțiți. Un reprezentant al grupei prezintă, oral, constatările voastre.
6. **MINIPROIECT.** Pune o farfurie cu puțină apă pe calorifer și una în congelator, pe timpul nopții. Observă, dimineața, ce s-a întâmplat cu apa în fiecare caz. La ora următoare, descrie oral cele două fenomene, explicând cauzele lor.

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. MESAJUL CODAT.

Inventează semne pentru literele din alfabet de care ai nevoie ca să scrii un mesaj codificat. În mesaj, vei scrie numele cadoului pe care vrei să-l primești de Crăciun, ca în modelul de mai jos. Schimbați codurile și mesajele între voi și descifrați-le pentru a afla ce daruri își doresc colegii voștri să primească.

b – i – l –

o –   m –

2. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

îngăduit – permis.
gingaș – delicat, fin, firav.

 LECTURĂ

În ajunul Crăciunului

după E.T.A. Hoffmann

În ajunul Crăciunului, copiilor nu le era deloc îngăduit să intre în odaia din mijloc. Ei stăteau în cămăruța din spate. După ce s-a întunecat, părinții lor au deschis ușa și le-au spus:

— Copii, veniți!

Bradul înalt din cameră era plin de podoabe! Ce avea mai frumos erau becuțele.

Sub brad, se aflau cadourile. Maria a zărit păpuși, jucării, cărți. O atrăgea o rochiță cu panglici.

A observat apoi lângă brad un omuleț.

— Al cui o fi omulețul acela drăgălaș de lângă pom, tată?

— Al vostru. El o să spargă nucile tari.

Omulețul gingaș era un spărgător de nuci. Mama i-a spus:

— Dacă îți place atât de mult, Maria, e doar al tău.

Apropierea de text

- Poți să asociezi textul cu o experiență personală?
- Ce anume din text ți s-a părut mai puțin interesant?
- Citește, în gând, textul.
- Lucreți în grupe de patru elevi. Citiți textul pe roluri.

Înțelegerea textului

- Când se petrec întâmplările din text?
- Ce membri ai familiei participă la întâmplări?
- Cum este împodobit bradul de Crăciun?
- Ce daruri a găsit Maria în jurul bradului?
- Identifică, în text, cuvintele care denumesc obiecte mai mici decât cele obișnuite.
- Formează, după modelul alăturat, cuvinte care denumesc obiecte mai mici decât cele obișnuite de la: *păpușă, carte, jucărie, panglică*.

brad

brăduț

După lectură

- De ce îi place Mariei spărgătorul de nuci?
- Ce crezi că se va întâmpla cu spărgătorul de nuci?

Virgula

- Ce arată cuvintele scrise colorat în fragmentele de mai jos? Unde sunt plasate aceste cuvinte în comunicare?
  - Copii, veniți!
  - Al cui o fi omulețul acela drăgălaș de lângă pom, tată?
  - Dacă îți place atât de mult, Maria, e doar al tău.
- Observă semnele roșii care despart cuvintele scrise colorat de restul comunicărilor. Care este cifra asemănătoare acestora?
- Ce desparte semnul identificat la exercițiul anterior în exemplul de mai jos?
Maria a zărit păpuși, jucării, cărți.

Rețin

Virgula (,) este semnul care desparte cuvintele ce arată o strigare de restul comunicării. De asemenea, separă cuvintele dintr-o enumerare. În scris, virgula redă o pauză scurtă din vorbire.

Cuvintele care arată o strigare și care sunt separate prin virgulă pot fi plasate la începutul, la sfârșitul sau în interiorul unei propoziții.

Aplic ce am învățat

- Transcrie textul de mai jos în caiet, punând în casete semnele de punctuație potrivite.
Se apropie Crăciunul Maria Oana Roxana și Alexandru împodobesc bradul Pun pe crenguțele lui globulețe becuțe beteală mărgele Mama lor este încântată de frumusețea pomului și le spune
— Copii bradul arată minunat
- Explică, oral, folosirea virgulelor în textul de mai jos.
Este târziu. Lângă brad sunt bomboane, avioane, mașinuțe, ursuleți. Copilului nu îi vine să se despartă de ele. Mama îl trimite la culcare. El îi răspunde:
— Numai o clipă, mamă! Vreau să văd cum zboară avionul.
- Alcătuiește trei propoziții în care să apară câte o virgulă.
- Desparte propoziția de mai jos în cuvintele din care este alcătuită și transcrie-o în caiet.

Mariaa primitîndarunspărgătordenuci.

- Copiază caligrafic, în caiet, propoziția de mai jos.

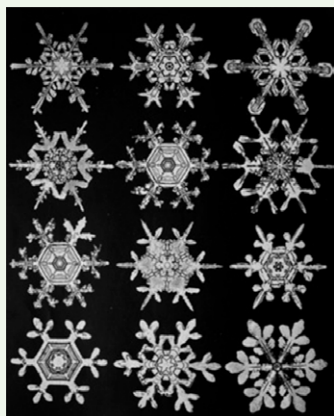
— Mamă, mâine este Crăciunul!

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Spune ce stare ți-a produs prima ninsoare din acest an. De ce?
2. Ce este un fulg de zăpadă? Știi că nu există doi fulgi de zăpadă la fel? Descoperă în manualul tău digital.

Fulgii de zăpadă fotografiați

3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

secular - care durează de mai multe secole, foarte vechi.

LECTURĂ

Fulgul de zăpadă

de Nichita Stănescu
și Gheorghe Tomozei

Iarna ninge cu ochi mari
peste codrii seculari
când coboară lin și mândru
cu argint lucind pământul.
Fulgul de zăpadă este
ochiul apei din poveste
ce ne vede uneori
când coboară lin din nori
și îi știe pe cei mici
dacă-ascultă de bunici,
dacă-s răi sau sunt cumiți
și-i ascultă pe părinți.

Fulgul de zăpadă știe
că el e o bucurie
iarna când cu ochii mari
ninge codrii seculari.

Apropierea de text

1. Ce stare ți-a produs lectura poeziei?
2. Unde se spune în text că se așterne zăpada?
3. Citește, în gând, textul.
4. **LANȚUL.** Fiecare elev din clasă citește, cu voce tare, un rând din poezie.
5. Citește întregul text în fața clasei, cu intonația potrivită.

Înțelegerea textului

6. Câte strofe are poezia? Din câte versuri este alcătuită fiecare strofă?
7. Cât au trăit codrii din poezie?
8. Care sunt ochii *mari* ai iernii?
9. Cum coboară fulgii de zăpadă din cer și care este efectul căderii lor pe pământ?

După lectură

10. Ce știe fulgul de zăpadă despre copii?
11. Cum se numește apa de care are nevoie Făt-Frumos pentru a învinge, în basme și povești? De ce este fulgul considerat ochiul ei? Amintește-ți ce ai învățat la orele de explorare a mediului.
12. De ce crezi că fulgul de zăpadă este o *bucurie*?

Textul liric

1. Indică litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri potrivit.
Textul *Fulgul de zăpadă* transmite:
  - a. o explicație a alcătuirii fulgului de zăpadă;
  - b. o poveste despre viața unui fulg de zăpadă;
  - c. o emoție produsă de căderea unui fulg;
  - d. o justificare a apariției fulgilor de zăpadă.
2. Imaginea fulgului de nea din poezie este reală sau imaginară? Justifică-ți alegerea.
3. Toți oamenii cred că fulgii de zăpadă îi privesc din înalt pe copii sau doar cel care îi descrie în poezie?

Rețin

Textul liric transmite, în special, emoții, stări, sentimente, dar și idei personale despre lume, un fel propriu de a înțelege lumea din jur. De exemplu, doar în acest text fulgii de zăpadă au ochi ce privesc oamenii și codrii străvechi.

SCRIERE

Scrierea cuvintelor *sau/s-au*

1. Înlocuiește cuvântul *sau*, din versul următor, cu un cuvânt cu același sens: *dacă-s răi sau sunt cumiți*.
2. Citește propoziția următoare: Fulgii de zăpadă *s-au topit* în palma copilului. Ce arată cuvântul *au topit* din secvența scrisă colorat: un obiect, o însușire, o acțiune?

Rețin

Pentru a ști când se scrie *sau* și când *s-au*, se verifică dacă are același înțeles cu *ori*. Cuvântul **sau** se poate înlocui cu *ori*.

Secvența **s-au** apare când nu are același sens cu *ori* și după *s* urmează un cuvânt care arată o acțiune desfășurată înainte de momentul vorbirii. Rostirea împreună a celor două cuvinte din secvența *s-au* este marcată, în scris, cu o liniuță de unire.

Aplic ce am învățat

3. Transcrie, în caiet, propozițiile de mai jos, ca în modelul dat.

Copiii *se întâlnesc* la joacă. —————> Copiii **s-au întâlnit** la joacă.

- Codrii se acoperă cu nea. • Norii se împrăștie. • Mașinile se deplasează încet.
- Vrăbiile se pitesc în cuiburi. • Copiii se simt minunat.

4. Transcrie, în caiet, propozițiile date, completând cu *sau/s-au*.

 Sora mea citește o carte ... o revistă. • Copiii ... dus la joacă. • Părinții mei ... gândit la un mobil ... la o tabletă pentru cadoul de ziua mea.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Cum obișnuiește familia ta să împodobească locuința de Crăciun?
2. Ai realizat vreodată singur o decorațiune de Crăciun? Cum ai procedat?

LECTURĂ

Instrucțiuni de realizare a unei decorațiuni de Crăciun

Decorațiuni pentru bradul de Crăciun cu mingi de ping-pong

Materiale:

mingi de ping-pong, un ac mare și gros, sfoară, staniol, bucăți de pânză, ață, foarfecă, funde, dantele, lipici.

Cum se realizează

- Găuriți mingile de ping-pong dintr-o parte în alta, cu ajutorul unui adult.
- Treceți o bucată de sfoară prin găuri și faceți un nod la unul dintre capete, iar la celălalt faceți o buclă de prins în brad decorațiunea.
- Acoperiți mingile cu staniol sau cu pânză și strângeți-le la un capăt cu o ață pe care o înnodeați.
- Decupați staniolul sau pânza din jurul sforii pentru a obține o formă frumoasă.
- Împodobiți cu funde sau dantele pe care le puteți lipi pe decorațiunea voastră, ca în imaginea alăturată.

Rețin

Textul nonliterar prezintă un aspect din realitate.

Textele nonliterare sunt diverse și pot fi: instrucțiuni de utilizare a aparatelor, rețete, reclame, reguli de joc, știri etc.

Instrucțiunile de realizare sunt un text nonliterar care conține toate indicațiile necesare pentru realizarea unui obiect. De regulă, acestea cuprind: o listă cu materialele necesare, o prezentare exactă a etapelor de realizare a obiectului și un desen care să ajute la realizarea obiectului.

Apropierea de text

1. Crezi că asemenea instrucțiuni sunt utile?
2. Ai realiza sau nu un astfel de obiect? Motivează-ți alegerea.
3. Citește, în șoaptă, instrucțiunile.
4. Citește, cu voce tare, titlul și subtitlurile din fișa cu instrucțiuni.
5. Citește, cu voce tare, întregul text.

Înțelegerea textului

6. La ce folosește desenul care însoțește instrucțiunile?
7. Ce fel de aspecte prezintă textul: reale sau imagine?
8. Dă exemple de cât mai multe tipuri de texte care prezintă lucruri reale.

Aplic ce am învățat

9. Citește instrucțiunile de folosire a unei tablete și utilizează-o.
10. Realizează la ora de arte vizuale și abilități practice decorațiunile de mai sus, respectând instrucțiunile date.

REDACTARE

Scrie, în caiet, un text nonliterar cu 3-4 instrucțiuni de păstrare a curățeniei la masa de lucru când confecționezi ornamentele pentru bradul de Crăciun.

LECTURĂ

Sărbătorile de iarnă

MINIINFO • MINIINFO • MINIINFO • MINIINFO • MINIINFO • MINIINFO • MINIINFO

Colindele – obicei de Crăciun la români

Colindele sunt cântece moștenite din bătrâni. Acestea se cântă mai ales de Crăciun.

Copiii colindă în cete doar în seara de 23 decembrie. Textele cântate de ei sunt mici și se deosebesc de cele ale adulților care merg să cânte în noaptea de Crăciun. În credința populară, cântatul colindelor la alte date aduce nenorociri.

Oamenii le fac daruri colindătorilor pentru urările făcute.

*Bună dimineața la Moș Ajun!
Am venit și noi o dată,
La un an cu sănătate.
Și la anul să venim,
Sănătoși să vă găsim!
Bună dimineața la Moș Ajun!*

Apropierea de text

1. Care dintre textele ascultate ți-au amintit de un moment din viața ta?
2. Citește, în gând, textul despre colinde.
3. Citește, cu voce tare, colindul. Știi să îl cânti?

Înțelegerea textului

4. Ce diferențe ai observat între textul despre colinde și textul colindului?
5. Ce fel de text este textul despre colinde: literar sau nonliterar? Motivează-ți răspunsul.
6. La ce crezi că folosește textul nonliterar despre colinde? Unde l-ai putea citi?

REDACTARE

PORTOFOLIU. Redactează un text informativ, de 5-6 propoziții, despre un alt obicei specific sărbătorilor de iarnă. Adaugă-l în portofoliu.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Care sunt sărbătorile de iarnă la români?
2. Ce obiceiuri de iarnă cunoști?
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Rețin

Textul informativ este un text nonliterar, care transmite cunoștințe despre diverse aspecte ale realității cu scopul de a ajuta cititorul să înțeleagă sau să afle mai multe despre lume. Este util pentru documentarea pe o anumită temă. Acest fel de text se găsește în cărți, reviste, site-uri de pe internet, enciclopedii.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. A cui naștere se sărbătorește de Crăciun?
2. Unde spun colindele că s-a născut Isus?
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

iesle – obiect făcut din lemn sau din alt material în care se dă de mâncare vitelor în grajd.

tindă – încăpere mică situată la intrarea caselor țărănești.

pironit – (aici) fixat, nemișcat, concentrat asupra a ceva.

ler – cuvânt care apare ca refren în colinde pentru o sonoritate frumoasă (variante: *leru-i*, *ler* sau *ler, oi*).

LECTURĂ

Colindătorii

de George Coșbuc

Cad fulgii mari încet zburând,
Și-n casă arde focul,
Iar noi pe lângă mama stând
De mult uitaram jocul.
De mult și patul ne-aștepta,
Dar cine să se culce?
Rugată, mama repeta
Cu glasul rar și dulce

Cum sta pe paie-n frig Hristos
În ieslea cea săracă,
Și boul cum sufla milos
Căldură ca să-i facă,
Drăguț un miel cum i-au adus
Păstorii de la stână
Și îngeri albi cântau pe sus
Cu flori de măr în mână.

Și-auzi! Răsar cântări acum,
Frânturi dintr-o colindă,
Și vin mereu, s-opresc în drum,
S-aud acum în tindă.
Noi stăm cu ochii pironiți
Și fără de suflare.
Sunt îngerii din cer veniți
Cu Ler, oi Domnul mare!

Apropierea de text

1. Ți-a amintit textul de ceva?
2. Ce ți-a plăcut cel mai mult din text?
3. **LANȚUL.** Fiecare elev din clasă citește, cu voce tare, un vers din poezie.

Înțelegerea textului

4. Ce le povestește mama copiilor?
5. Cine intră în casă? Cum reacționează copiii?
6. Cu cine sunt asemănați colindătorii?
7. Ce află copiii despre nașterea lui Hristos? Ce învățătură desprinzi din această situație?

După lectură

8. **OBSERVAREA SISTEMATICĂ A ACTIVITĂȚII ȘI A COMPORTAMENTULUI ELEVILOR.** Lucrați în grupe de câte șase elevi. Fiecare elev din grupă are repartizate pentru lectură patru versuri dintr-o strofă. Stabiliți care este ordinea în care veți interveni. Fiecare grupă citește poezia în fața colegilor de clasă. Elevii

care ascultă evaluează lectura celor citesc aceleași versuri pe care le-au citit și ei, pe baza fișei de evaluare de mai jos.

Criterii	Da	Nu
Colegul meu/Colega mea		
• a citit cu intonația potrivită, folosind gesturi și mimică pentru a transmite emoția textului		
• a colaborat cu cei din grupă, urmărind când trebuie să intervină		
• i-a sprijinit pe cei din grupă când au avut ezitări în lectură		

Apoi, toți elevii vor completa tabelul de mai jos, alegând un singur răspuns.

Ai participat cu plăcere la activitatea desfășurată în grupă?				
Deloc.	Nu.	Nu m-a interesat.	Da.	Mult.

La final, doamna învățătoare/domnul învățător va centraliza răspunsurile, pentru fiecare copil, pe baza listei de control de mai jos.

Criterii	Da	Nu
Elevul/Eleva		
• a urmat instrucțiunile activității		
• a cooperat cu cei din clasă		
• a dus activitatea la bun sfârșit		
• a participat cu plăcere la activitate		

COMUNICARE ORALĂ

A formula o idee, o părere, o opinie

1. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Precizați care dintre propozițiile de mai jos prezintă fapte și care prezintă păreri, opinii.

Crăciunul se sărbătorește mereu pe 25 decembrie. • Crăciunul este cea mai frumoasă sărbătoare. • De Crăciun, vremea este friguroasă, fiindcă este iarnă. • Colindele mi se par ușor de cântat. • Consider că poezia *Colindătorii* de George Coșbuc transmite cel mai bine atmosfera Crăciunului. • Orice cadou de Crăciun mă bucură.

2. Lucrați în aceleași grupe ca la exercițiul precedent. Menționați cuvintele care v-au ajutat să recunoașteți părerile, opiniile.

Rețin

În comunicarea dintre oameni, trebuie să se facă deosebirea între **idei, păreri sau opinii** ale unei persoane și **fapte**, care sunt aspecte sigure, dovedite. Atunci când cineva spune *apreciez că ..., cred că ..., consider că ..., îmi pare rău că ...* sau atunci când spune că un anumit aspect este bun, rău, frumos sau urât, persoana respectivă exprimă păreri, opinii, idei personale. Când vorbitorul vrea să formuleze o idee, o părere, o opinie, trebuie să folosească exprimările de mai sus pentru a-l atenționa pe ascultător că este vorba de un punct de vedere individual.

Aplic ce am învățat

3. Formulează o părere despre felul în care poate fi sărbătorit Crăciunul, folosind exprimări precum: *cred că ..., consider că ..., apreciez că ..., mă gândesc că ...* .

Citește, în gând, textul de mai jos. Răspunde, apoi, la cerințele de mai jos.

Miez de iarnă

după Cleopatra Lorințiu

Totul afară e alb. Mama spune că ninge de o săptămână. Mie mi se pare că ninge de când lumea. Tata a făcut pârtie până la poartă.

Părinții mei s-au dus în camera din față. Pe mine nu mă lasă să intru. Mama iese și merge în bucătărie. Simt mirosul de cocă, zahăr ars, vanilie. Sarmalele fierb încet pe aragaz. Vreau un cornuleț dintre cele așezate ca niște soldăței pe tava neagră scoasă din cuptor. Mama îmi spune:

— Anuță, să nu pui mâna pe cornulețele fierbinți!

Afară ninge. Cred că ninge cu zahăr farin. Deasupra e o sită mare și un uriaș cerne zahăr. Stând la fereastră, îl aștept pe Moș Crăciun.

Vocabular

zahăr farin – zahăr măcinat foarte fin, sub formă de pudră.

1. În ce anotimp se petrece întâmplarea?
2. Indică, dintre cuvintele date, pe cel care denumește fenomenul natural prezentat în text.
ploaie • fulger • tunet • curcubeu • ninsoare
3. Citește fragmentul de text în care se arată cum își imaginează fetița că apare ninsoarea. Cu ce aseamănă fetița acest fenomen natural?
4. Desenează, în caiet, trei bulgări de zăpadă și scrie în interiorul fiecărui bulgăre cel puțin un cuvânt care descrie ce se vede, ce se aude, ce se simte afară, în timpul ninsorii.

De exemplu: *frig* (În timpul ninsorii, se simte *frigul*.)

5. Transcrie, în caiet, propozițiile din text în care virgula:
  - apare după un cuvânt care arată o strigare;
  - separă cuvintele într-o enumerare.

6. Continuă propozițiile de mai jos, ținând cont de semnele de punctuație. Scrie-le în caiet.

- a. Ana, ... !
- b. Am cumpărat pentru sărbători ... , ... , ... și ... .

7. Transcrie, în caiet, propoziția din text care conține cuvintele *s-au*.
8. Alcătuieste două propoziții în care să apară, pe rând, cuvintele *s-au/sau*.
9. Transformă propozițiile de mai jos, după modelul dat.

Ei se ridică de pe scaun. —————> Ei **s-au** ridicat de pe scaun.

Ei se joacă. • Dan și Maria se apropie de casă. • Ele se duc la școală. • Victoria și Lucia se dau cu sania. • Mirela și Luca se întâlnesc în parc.

10. Transcrie propozițiile de mai jos, completând cu *s-au* ori *sau*.

Copiii ... adunat în jurul bradului. Sub brad, se aflau cadouri. Nu știau dacă sunt ale lor ... ale părinților. Ei ... bucurat mult când au văzut etichetele cu numele lor.

11. Citește textul de mai jos.

Cornulețe fragede cu gem

Pentru cele mai fragede cornulețe cu gem s-au folosit următoarele

INGREDIENTE:

200 de grame de unt rece
 300 de grame de făină
 200 de grame de cremă de brânză
 1 borcan mic cu gem de caise
 1 ou
 1 lingură de esență de vanilie sau altă aromă
 puțină sare

MOD DE PREPARARE

Amestecați untul, făina, crema de brânză, oul, esența de vanilie și sarea.

Frământați până obțineți un aluat omogen. Întindeți aluatul cât puteți de bine. Tăiați-l în triunghiuri. Puneți gemul deasupra fiecărui triunghi. Rulați triunghiurile, formând astfel cornulețele. Așezați-le în tavă și băgați la cuptor 15 minute. Pudrați cu zahăr când cornulețele sunt reci.

12. Precizează dacă textul de la exercițiul precedent este literar sau nonliterar. Justifică-ți alegerea.
13. Alege, dintre variantele următoare, pe cea corespunzătoare textului de mai sus:
 a. instrucțiuni de utilizare   b. reclamă   c. reguli de joc   d. rețetă   e. știre
14. Formulează o părere despre preparatele tradiționale de Crăciun, folosind expresii de tipul: *cred că ..., consider că ..., mă gândesc că ...*.

Citește, cu atenție, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele.

Sanie, model nou

după Crina Decuseară-Bocșan

Doamna învățătoare îi întreabă pe copii ce mijloace de transport cunosc. Elevii amintesc metroul, trenul, tramvaiul, autobuzul, vaporul, avionul, bicicleta.

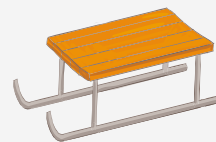
— Mariana, mai știi vreunul?

— Săniuța.

— Și plasticul! a sărit Andrei.

— Cum adică? a întrebat Dana.

— N-am avut săniuță când am fost la munte. M-am așezat pe o pungă de plastic și mi-am dat drumul pe pârtie.

- Menționează mijloacele de transport pe care le-au numit:
  - doar Mariana și Andrei;
  - ceilalți copii din clasă.
- Ce părere ai despre înlocuirea săniuței cu punga de plastic pe derdeluș? Formulează răspunsul, folosind una dintre expresiile *consider că ...*, *păreră mea e ...*, *cred că ...*.
- Indică literele corespunzătoare textelor nonliterare de mai jos.

a. Chec

- 4 ouă
- 1 pahar cu ulei
- 3 câni cu făină
- cacao

b. Se ia o tabletă, după mesele principale. Nu depășiți doza prescrisă.

c. A-nceput de ieri să cadă Câte-un fulg, acum a stat, Norii s-au mai răzbunat Spre apus, dar stau grămadă Peste sat.

d. Diferența a două numere este 100. Află descăzutul, știind că scăzătorul este 81.

- Alege varianta corectă pentru comunicările de mai jos.
  - Pe stradă *s-au/sau* așternut fulgi mari de zăpadă.
  - Tineri *s-au/sau* bătrâni, toți se bucură de ninsoare.
  - Razele soarelui *s-au/sau* ascuns printre nori.
- Plasează corect virgulele în textul de mai jos.

Oana și Radu au pornit la colindat.

— Primiți cu colindul dragi vecini?

— Copii de-abia așteptăm!

Cei doi au început să cânte. Gazdele i-au răsplătit cu bunătați: cozonac mere nuci colaci bomboane și bani.

Evaluarea portofoliului

Reazăză în portofoliu, în ordinea preferințelor tale, lucrările pe care le-ai realizat în unitățile 1-4. Alege două lucrări pe care ai dori să le îmbunătățești, discută-le cu alți colegi de clasă pentru a vedea ce să schimbi și rescrie-le. Apoi, scrie un text de 5-7 comunicări, în care să arăți cum au evoluat lucrările tale, de la prima până la ultima lucrare pe care ai realizat-o.

	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1	1-3 cuvinte	4-6 cuvinte	7-9 cuvinte
2	3 greșeli	2 greșeli	scrie corect
3	recunoaște 1 text	recunoaște 2 texte	recunoaște 3 texte
4	1 răspuns corect	2 răspunsuri corecte	3 răspunsuri corecte
5	1-2 virgule	3-4 virgule	5-6 virgule

Rezolvă cerințele date.

1. Copiază, în caiet, tabelul de mai jos, apoi, completează primele două rubrici, referindu-te la fulgii de zăpadă. Comunică-le colegilor de clasă ce ai scris.

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT

2. Citește, în gând, textul din stânga, apoi completează ultima rubrică cu noile informații pe care le-ai aflat.
3. Explică de ce textul alăturat este nonliterar.
4. Alcătuieste câte o comunicare în care virgula:
  - să separe cuvintele unei enumerări;
  - să despartă un cuvânt ce arată o strigare de restul comunicării respective.

6. Continuă dialogul de mai jos cu încă trei comunicări. Într-una dintre intervențiile lui Andrei, trebuie să apară cuvântul *ninsoare*.

Andrei intră în clasă și spune:
— Vă rog să mă iertați că am întârziat!

7. Selectează doar propozițiile care ar putea face parte dintr-un text informativ.
  - Lui Mircea i se părea că fulgii seamănă cu niște spiriduși care dansează neobosiți.
  - Planetele din Sistemul Solar se învârtesc în jurul Soarelui.
  - Lapovița este o formă a precipitațiilor, în care zăpada se topește, parțial, pe parcursul căderii sale spre pământ.
  - Pe tulpina unei pădii a urcat o buburuză simpatică.

Fulgii de zăpadă

Fulgii de zăpadă sunt formați din stropi de apă înghețată. Atunci când temperatura este mai scăzută de 0 grade Celsius, apa suferă modificări și se transformă în gheață.

Fulgul de zăpadă are o structură mai complexă dacă se formează atunci când există mai multă umiditate în aer. În schimb, fulgii de nea care se formează atunci când umiditatea este scăzută au forme mult mai simple.

Cercetătorii spun că niciun fulg de nea nu seamănă cu altul. Pe măsură ce plutesc în atmosferă, ei dezvoltă ramuri, în funcție de temperatură și umiditate, formând structuri complexe.

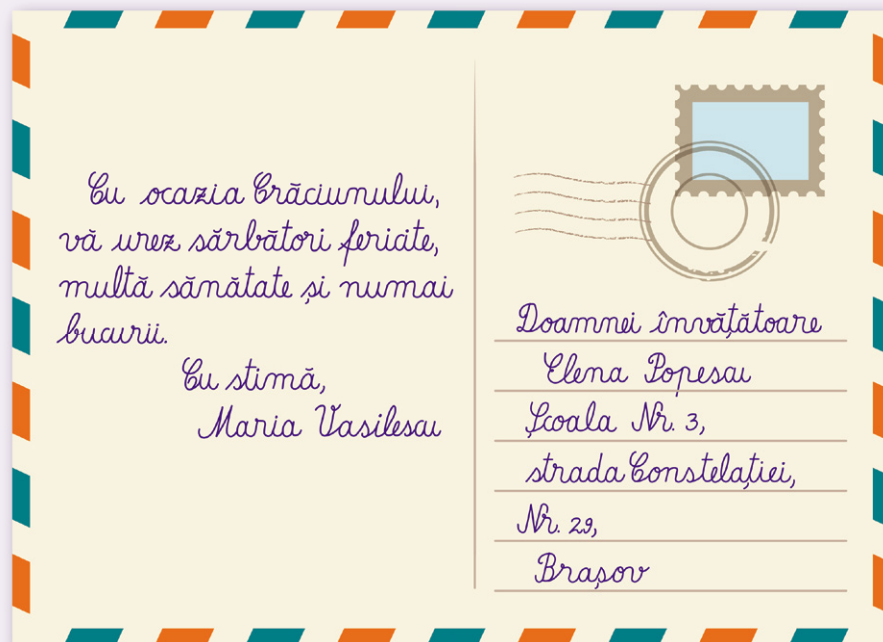
AUTOEVALUARE

Completează, în caiet, următoarele afirmații, referindu-te la ceea ce ai învățat în unitatea *Fantezie în alb*:

Cel mai bine știu ... .

Cel mai mult mi-a plăcut ... .

Cel mai dificil mi s-a părut ... .

Confeționează o felicitare urmând etapele din manualul digital.

1. Citește ce scrie pe spatele felicitării de mai sus.
2. Ce fel de informații apar în dreapta? Dar în stânga?
3. Menționează câteva evenimente cu ocazia cărora poți trimite o felicitare.
4. Cum te adresezi într-o felicitare către un prieten? Ce formule de încheiere poți folosi. Cum te semnezi?

Rețin

Felicitarea este un mijloc de a adresa urări rudelor, prietenilor, cunoștințelor cu ocazia sărbătorilor tradiționale sau a evenimentelor importante din viața lor (aniversare, onomastică, nuntă, botez etc.).

Felicitarea are un text scurt, o formulă de încheiere și semnătură.

În adresarea către rude sau prieteni, se folosește o exprimare apropiată și se semnează doar cu numele mic. În cazul persoanelor mai în vârstă sau al celor oficiale, se folosesc formule de respect și se semnează cu numele întreg.

Felicitările pot fi trimise în plic sau ca o carte poștală. Astăzi, pot fi însă și un e-mail sau un SMS, respectând aceleași reguli.

5. Scrie, în caiet, textul unei felicitări de Crăciun pe care să o trimiți bunicilor tăi sau unui prieten din altă localitate.
6. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Scrieți, în caiete, textul unei felicitări adresate directorului/directoarei școlii tale cu ocazia sărbătorilor de iarnă.

UNITATEA 5

Cum se așază acțiunile într-o povestire

Citire/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scriere/Redactare
<ul style="list-style-type: none"> • Citirea textelor • Textul narativ • Povestirea orală • Banda desenată 	<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții de utilizare a cuvintelor cu sens asemănător și a cuvintelor cu aceeași formă și înțeles diferit 	<ul style="list-style-type: none"> • Exprimare corectă • Dialoguri despre conduita în mijloacele de transport în comun • Povestirea unor întâmplări trăite sau observate 	<ul style="list-style-type: none"> • Scrierea cuvintelor <i>sa/s-a</i> • Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele <i>î</i> și <i>â</i> • Scrierea grupurilor de sunete <i>ea</i> și <i>ie</i> • Compunerea pe baza unui suport vizual (bandă desenată) • Compunerea pe baza unor imagini sau a unui șir de întrebări • Scrierea pe liniatură dictando

Recapitulare

Evaluare

Ameliorare

Atelier: Compunerea pe baza unor imagini sau a unui șir de întrebări. Scrierea pe liniatură dictando

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Povestește-le colegilor tăi o întâmplare amuzantă cu animalul tău de companie, dacă ai avut vreodată unul.
2. Dacă nu ai avut niciodată unul, ce animal de companie ți-ai dori să ai? De ce?
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

istovit – foarte obosit.

prevăzător – care ia din timp măsuri pentru a evita neplăcerile, precaut, prudent.

adoptat – înfiat, primit în familie cu drepturi depline.

 LECTURĂ

Dincolo de iarnă

după Silvia Kerim

Ninsese zile și nopți în șir. Orașul era prins sub zăpadă. Crăciunul trecuse.

Câinele încerca să se adăpostească de vântul tăios. Avea piciorul drept lovit de o mașină. Era slab și trist, cum sunt toți câinii pierduți de stăpânii lor. Trecuseră două zile de când stătea la colțul casei galbene. Era istovit de foame și ger.

Deodată, peste drum s-a deschis poarta. Cineva l-a chemat. Era un glas de copil.

Câinele a trecut prevăzător strada pustie. A intrat în curte. Copilul i-a dat un os și lapte. L-a mângâiat. L-a lăsat să intre în camera sa, unde era cald.

După o lună, piciorul i s-a vindecat și nu a mai plecat nicăieri. Fusese adoptat.

Apropierea de text

1. Ce te-a impresionat cel mai mult în text?
2. Cunoști o situație asemănătoare cu cea din text?
3. Lucrați în grupe de cinci elevi. Fiecare citește, cu voce tare, un alineat din text.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește, cu voce tare, fragmentul din text care prezintă înfățișarea câinelui.

Înțelegerea textului

5. Menționează câte un cuvânt cu același sens pentru *mașină*, *glas*, *a trecut*.
6. **INVESTIGATORUL.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Unul dintre voi joacă rolul investigatorului. Acesta va nota răspunsurile pe care colegii săi din grupă le dau la întrebările din fișa de mai jos și le va comunica apoi întregii clase.

- Cine a găsit câinele pe stradă?
- Unde se petrec întâmplările din text?
- Când se petrec întâmplările din text?
- Ce i s-a întâmplat câinelui?
- Ce face copilul?
- De ce procedează astfel?

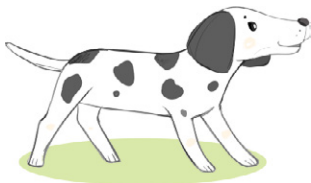
După lectură

7. Ce ai învățat din această întâmplare?

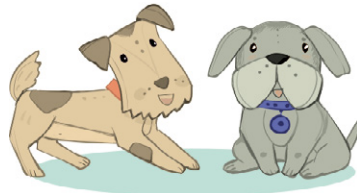

Exprimare corectă

1. Ordonează, oral, cuvintele de mai jos pentru a obține o propoziție. Scrie-o în caiet.
a • câinele • fost • de • rănit • mașină • o
2. Înlocuiește cuvintele scrise colorat sub imagini cu formele potrivite ale cuvintelor *vesel, deștept, mic, mare*.

câine blând

câini blânzi

cățelușă blândă

cățelușe blânde

3. Alege forma potrivită a cuvintelor din propozițiile de mai jos.
  - Câinele *fricos/fricoasă* se ascunde de vânt.
  - Pisica *îndrăzneț/îndrăzneță* se joacă.
  - Fetița *milos/miloasă* a adoptat un câine fără stăpân.
4. Asociază cuvintele din coloana A cu cele potrivite din coloana B.

<table border="0"> <tr> <td style="width: 50%;">A mătușile</td> <td style="width: 50%;">B noastre</td> </tr> <tr> <td>fratele</td> <td>mea</td> </tr> <tr> <td>sora</td> <td>meu</td> </tr> <tr> <td>bunicii</td> <td>noștri</td> </tr> </table>	A mătușile	B noastre	fratele	mea	sora	meu	bunicii	noștri	<table border="0"> <tr> <td style="width: 50%;">A iarna</td> <td style="width: 50%;">B acestea</td> </tr> <tr> <td>băiatul</td> <td>aceia</td> </tr> <tr> <td>copiii</td> <td>acela</td> </tr> <tr> <td>fetele</td> <td>aceasta</td> </tr> </table>	A iarna	B acestea	băiatul	aceia	copiii	acela	fetele	aceasta
A mătușile	B noastre																
fratele	mea																
sora	meu																
bunicii	noștri																
A iarna	B acestea																
băiatul	aceia																
copiii	acela																
fetele	aceasta																
5. Completează, oral, textul de mai jos, folosind cuvintele din listă la forma potrivită.
adânc • mândru • moale • nou • roșu
Fetița are cizmulițe ... . Acestea sunt ... . Ea este ... de ele. Merge prin zăpada ... . Lasă urme ... .

LECTURĂ

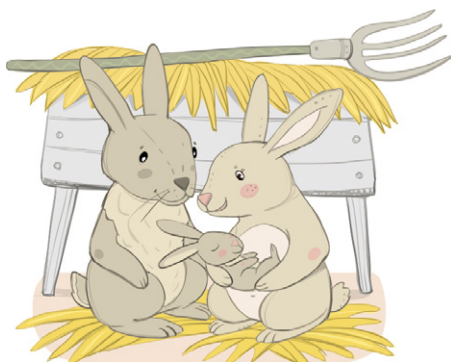
Textul narativ

1. Stabilește ordinea acțiunilor din povestirea *Dincolo de iarnă*, care au fost amestecate mai jos.
  - A fost adoptat de familia copilului.
  - Apoi, i s-a permis să intre în camera copilului.
  - Câinele a traversat strada și a intrat în curte.
  - Copilul i-a dat să mănânce.
  - După Crăciun, a nins foarte mult.
  - După două zile, poarta unei curți s-a deschis.
  - După o lună, s-a vindecat.
  - L-a chemat un copil.
  - Pe o stradă din oraș, un câine rănit la piciorul drept s-a adăpostit de viscol la colțul unei case.
2. Ce se prezintă la începutul textului narativ *Dincolo de iarnă*?

3. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Citiți începuturile de texte narative de mai jos. Precizați care începuturi prezintă locul, care prezintă timpul și care îi prezintă pe eroii povestirii. Menționați care început vi se pare mai ușor de continuat. De ce?

a. Negruța era o pisică fără stăpân.

b. În șura de fân a bunicilor, trăia fericită o familie de iepuri.

c. În anul 1476, cetatea Suceava, capitala Moldovei, era atacată de turci.

4. În textul *Dincolo de iarnă*, se petrec mai multe întâmplări. De la care acțiune pornesc toate celelalte?

5. Cum este sfârșitul povestirii: vesel sau trist?

6. Citește alte finaluri posibile pentru povestirea *Dincolo de iarnă*. Precizează care sunt vesele și care triste.

a. S-a trezit când a simțit că o curea lată i-a fost pusă la gât. A fost nevoit să-l urmeze pe un bătrân care l-a suit într-o mașină mare și l-a dus la țară. L-a legat lângă un coteț și așa a devenit câinele care păzea gospodăria bunicilor copilului.

b. S-a trezit când a fost prins de niște oameni în uniformă și vârat într-o mașină cu alți câini. A ajuns într-un adăpost pentru animale pierdute, dar nimeni n-a vrut un animal bolnav și a rămas acolo vreo doi ani până a fost adoptat.

c. S-a trezit când a fost atacat de un câine rău venit pe strada lor. S-a ales cu o mușcătură urâtă și n-a mai putut să alerge niciodată.

Rețin

Textul în care se prezintă întâmplări așezate într-o anumită ordine se numește **text narativ**. Un text narativ începe, de obicei, cu prezentarea locului, a timpului și a eroilor povestirii. O întâmplare neașteptată, care stârnește curiozitatea, schimbă situația de la început și declanșează întâmplările din text.

Finalul unei povestiri trebuie să fie urmarea firească a faptelor petrecute înainte. Sfârșitul poate fi:

- **vesel**, când situația de la început se îmbunătățește;
- **trist**, când situația de la început se înrăutățește.

Aplic ce am învățat

- 7. Dă un exemplu de text narativ studiat în acest an, în care se prezintă la început locul, timpul și eroii povestirii.
8. Transcrie, în caiet, comunicările de mai jos care ar putea încheia o povestire.
- Câinele a plecat și nu s-a mai întors niciodată la stăpânul cel rău. • Copilul a deschis fereastra și a spus ceva cu glas șoptit. • Fata de împărat și voinicul au făcut nuntă mare.

REDACTARE

Scrie, în 1-3 propoziții, începutul unui text narativ în care pixul, stiloul sau creionul tău preferat să prindă viață și să facă lucruri trăsnite. Precizează locul, timpul și eroul povestirii.

Scrierea cuvintelor *sa/s-a*

1. Caută în text fragmentele în care apar cuvintele *sa* și *s-a*. Citește-le.
2. Înlocuiește cuvântul *sa* din propozițiile de mai jos cu alte cuvinte cu același sens.
Băiatul l-a lăsat în camera *sa*. • Fetița face curat în camera *sa*.
3. Citește propoziția de mai jos. Ce arată *a deschis* în secvența scrisă colorat: un obiect, o însușire, o acțiune?
Deodată, peste drum *s-a deschis* poarta.

Rețin

Cuvântul **sa** se poate înlocui cu *lui* sau *ei*.

Secvența **s-a** apare când nu are același sens cu *lui* sau *ei* și când după *s* urmează un cuvânt care arată o acțiune desfășurată înainte de momentul vorbirii. Rostirea împreună a celor două cuvinte din secvența *s-a* este marcată, în scris, printr-o liniuță de unire.

Aplic ce am învățat

4. Transcrie, în caiet, propozițiile de mai jos, arătând că acțiunile sunt făcute înainte de momentul vorbirii, ca în modelul dat.

Câinele *se apropie* de copil. Câinele *s-a apropiat* de copil.

- a. Câinele se adăpostește de vântul tăios.
  - b. Copilul se îngrijește de câine.
  - c. Vremea se răcește.
  - d. Ana se oprește la semafor.
5. Alege forma corectă pentru propozițiile de mai jos.
- Câinele *sa/s-a* pierdut de stăpâna *sa/s-a*. Ea *sa/s-a* supărat foarte tare. *Sa/s-a* plimbat pe străzile de lângă locuința *sa/s-a*, sperând să-l găsească.
6. Transcrie, în caiet, propozițiile date, completând cu *sa/s-a*.

 Bunica ... îi spunea povești. Cățelușa ... o asculta și ea. Fratele ei ... plictisit și ... dus în camera ... , unde ... distrat cu un joc video.

7. Scrie după dictare.

S-a făcut foarte frig în localitatea sa. Este motivul pentru care s-a îmbrăcat foarte gros când a plecat la școală.

Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele *î* și *â*.

Dialoguri despre conduita în mijloacele de transport în comun

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Privește imaginile de mai jos. Spune ce sensuri are cuvântul *cerceluș*. Alcătuieste două propoziții cu aceste sensuri.

2. **PREDICȚIE.** Despre ce crezi că poate fi o povestire cu titlul *Cerceluși*?
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

LECTURĂ

Cerceluși

(partea I)

după Mircea Cărtărescu

Aveam trei ani. Poate nici atât. Tramvaiul cu care mergeam către locuința mătușii mele se clătina pe șine. Ne-am dat jos la Rond. Statuia din centrul pieței își lăsa umbra spre o cofetărie în fața căreia ne-am oprit. În vitrină, erau bomboane de ciocolată înfășurate în poleieli colorate și cu etichete pe care nu știam ce scrie.

Mama, cu cârlionții ei castanii peste cercelușii de aur, mi-a spus să o aștept afară. A intrat înăuntru. Zăpada era subțire.

Norii se sfâșiau de creștetul statuii. Tramvaiul nostru trecuse. Liniștea coborî desăvârșită peste piața goală. Mama nu mai ieșea din cofetărie. Mi-a trecut prin cap că mă pierdusem de ea, încât aveam să rămân mereu acolo.

Apropierea de text

1. S-a confirmat sau nu predicția ta? Ce crezi că urmează să se întâmple în povestirea *Cerceluși*?
2. Ți-a amintit textul de vreo călătorie făcută de tine cu un mijloc de transport în comun?
3. **LANȚUL.** Fiecare elev citește, cu voce tare, pe rând, câte o comunicare din text.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește, cu voce tare, fragmentul din text care prezintă înfățișarea pieței.

Înțelegerea textului

5. Unde și când se petrec întâmplările din text?
6. Cine este eroul povestirii?
7. Spune dacă afirmațiile de mai jos sunt adevărate sau false.
  - Băiatul mergea la mătușa lui, împreună cu mama sa.
  - Au coborât în piața numită Rond.
  - În centrul pieței, se afla o cofetărie.
  - Mama l-a lăsat pe băiat la ușa cofetăriei.
  - Piața era plină de lume.
  - Băiatul s-a gândit că s-a pierdut de mama lui.

După lectură

8. **JOC.** Formează cuvinte noi de la cuvinte din text, adăugând, ca în modelul dat, grupul de sunete *-ică*. Scrie-le în caiet. Câștigă cel care termină primul corect.

subțire + *ică* → subțirică   mătușă • bomboană • mamă

SCRIERE

Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele *î* și *â*

1. **CONCURS.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Realizați un tabel precum cel de mai jos și completați-l cu toate cuvintele din text scrise cu literele *î* și *â*. Câștigă cei care termină primii corect.

Cuvinte care conțin litera <i>î</i>	Cuvinte care conțin litera <i>â</i>	Cuvinte care conțin amândouă literele

2. Recitește cuvintele identificate la exercițiul 1. Unde se scrie litera *î* și unde se scrie litera *â*: la început de cuvânt, în interiorul cuvântului, la sfârșit de cuvânt?

Rețin

Literele *î* și *â* transcriu același sunet. Se scrie *î* la începutul și la sfârșitul cuvintelor. Se scrie *â* în interiorul cuvintelor.

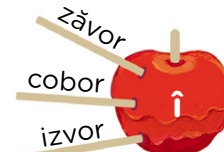
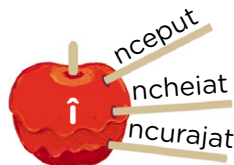
Numele de persoană se scriu cum doresc purtătorii acestora. De exemplu: Emil Gârleanu, G. Topîrceanu.

Aplic ce am învățat

3. Transcrie cuvintele de mai jos, completându-le cu litera *î* sau *â*.

□ncet • □nfășura • hotăr□ • p□r□u • r□nd • st□ncă

4. Lucrați în perechi. Găsiți cuvintele de pe săgețile înfipite în mere. Scrieți-le în caiete.

5. Menționează forma corectă din perechile de cuvinte:
adânc/adînc • târâ/târî • fâșait/fîșait • âncepe/începe

COMUNICARE ORALĂ

Dialoguri despre conduita în mijloacele de transport în comun

- Menționează ce mijloace de transport în comun pot să existe într-un mare oraș. Spune cum te porți, raportându-te la ceilalți călători, în stațiile mijloacelor de transport în comun și la urcarea în acestea.
- JOC DE ROL.** Lucrați în grupe de 6-7 elevi. Așezați scaunele în clasă ca și când ați fi într-un autobuz. Interpretați mai multe scene pentru a arăta cum vă comportați când stați pe scaun și observați un bătrân, un bolnav, o persoană cu dizabilități.
- JOC DE ROL.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Închipuiți-vă că sunteți în tramvai și mergeți spre casă. Vorbiți despre ce s-a întâmplat la școală. Fiți atenți la cât de tare vorbiți, la felul în care vă exprimați și la cât gesticulați. La final, stabiliți patru reguli de conduită în mijloacele de transport în comun.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. STABILIREA SUCESIUNII

EVENTIMENTELOR. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Recitiți prima parte a povestirii *Cerceluși* și puneți în ordine întâmplările din text, care au fost amestecate mai jos.

Băiatul a rămas afară.

- Băiatul și mama lui mergeau cu tramvaiul la o mătușă.
- Copilul a crezut că s-a pierdut.
- Ea nu mai ieșea din magazin.
- Ei au coborât la stația Rond.
- Mama a intrat în cofetărie.

2. LECTURĂ PREDICTIVĂ.

Lucrați în aceleași grupe. Ascultați partea a doua a textului în lectura doamnei voastre învățătoare/ domnului vostru învățător. Printr-un reprezentant al grupei, veți spune ce credeți că se va întâmpla în continuare, când doamna învățătoare/domnul învățător se va opri din lectură. Dânsa/Dânsul va nota predicțiile voastre pentru fiecare fragment.

Vocabular

din *răspuțeri* – din toate puterile, cu toată forța.
a *copleși* – (aici) a emoționa foarte puternic.

LECTURĂ

Cerceluși

(partea a II-a)

după Mircea Cărtărescu

Am început să țip din răspuțeri. Stăteam ghemuit pe vine și plângeam. ●

Deodată, ușa s-a deschis. Am zărit o mânecă roz. Am știut că e mama. Dragostea m-a copleșit. Îi iubeam fața subțire, gâtul, brațele. ●

M-am oprit din plâns. M-am ridicat și mi-am încleștat mâinile de ea. Râdeam printre lacrimi. ●

Atunci, am simțit aroma. Era un parfum dulce pe care n-aveam să îl mai uit. ●

În mâna mamei, era o pungă de hârtie cu margini zimțate. În ea, erau niște bomboane roz, foarte ușoare, din zahăr. Ea mi-a zis: — Uite! Gustă! Li se spune cerceluși. ●

Mirosul dulce era al lor. Uplea piața de parfum. Și de atunci, pentru mine, acest miros înseamnă fericire.

Apropierea de text

1. Ce te-a impresionat cel mai mult în povestire? De ce?
2. Tu cu ce arome, sunete sau imagini asociezi ideea de fericire?
3. **LANȚUL.** Fiecare elev citește cu voce tare, pe rând, câte o comunicare din text.

Înțelegerea textului

4. De ce începe copilul să țipe și să plângă?
5. După ce o recunoaște pe mama lui când se deschide ușa?
6. Din ce cauză s-a încleștat băiatul de mama lui?
7. Cu ce asociază băiatul mirosul bomboanelor?
8. Lucrați în perechi. Numiți trei sentimente trăite de băiat.

După lectură

9. De ce spune copilul că mirosul bomboanelor înseamnă pentru el fericire?
10. Motivează că textul este unul narativ.
11. Explică semnificația titlului.

Povestirea orală

1. Cine este povestitorul în textul *Cerceluși* după Mircea Cărtărescu?
2. Citește, mai jos, povestirea făcută oral de un elev din clasa a doua.

Un băiat mergea cu mama lui la o mătușă. Au coborât din tramvai. Mama a intrat într-o cofetărie. Mai întâi, copilul a așteptat afară. După aceea, a crezut că s-a pierdut. Apoi, a început să țipe. În cele din urmă, mama a ieșit din cofetărie. El a îmbrățișat-o. Atunci, a simțit mirosul dulce al bomboanelor cumpărate de mamă pentru el. De atunci, acel miros a însemnat pentru el fericire.

Băiatul mergea la o mătușă. A coborât din tramvai. Mama băiatului a intrat la cofetărie. A așteptat în față și a început să țipe. El a țipat, că a crezut că s-a pierdut. Ea a ieșit. El a îmbrățișat-o și a simțit mirosul bomboanelor cumpărate de ea pentru el. De atunci, acel miros a însemnat pentru el fericire.

3. Citește povestirea scrisă de doamna învățătoare după ce a corectat povestirea copilului.
4. Care sunt cuvintele adăugate de ea în ultimele două alineate? La ce ajută acestea?
5. Cum sunt, ca mărime, comunicările elevului față de cele scrise de doamna învățătoare?

Rețin

În povestirea orală a unui text narativ, trebuie păstrată ordinea desfășurării întâmplărilor. Pentru a ordona întâmplările în timp, se folosesc expresii precum *la început, mai întâi, apoi, pe urmă, după aceea, în cele din urmă*.

Când se povestește oral, comunicările sunt mai scurte și în exprimare pot să apară repetiții supărătoare, care trebuie evitate.

COMUNICARE ORALĂ

Povestirea unor întâmplări trăite sau observate

1. Povestește, oral, întâmplările trăite de tine în prima zi de școală, referindu-te la locul și timpul în care s-au desfășurat și respectând ordinea în care s-au petrecut.

Rețin

Pentru povestirea unor întâmplări trăite sau observate, este necesar:

- să fie amintite locul și timpul în care s-au desfășurat acestea;
- să fie numite persoanele care au participat la întâmplări;
- să fie ordonate întâmplările, utilizând expresii precum: *mai întâi, apoi, pe urmă, după aceea, în cele din urmă*.

Aplic ce am învățat

2. Lucrați în perechi. Un elev îi povestește colegului său o întâmplare trăită de el. Colegul o va povesti, la rândul lui, celor din clasă.
3. Observă, în pauză, ce se întâmplă în clasa ta. La următoarea oră, povestește ce ai văzut.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Ți-era teamă noaptea când erai mic? Cum procedai ca să te liniștești?
2. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

tropical - referitor la o zonă cu climă caldă de pe pământ.

zăpușeală - căldură mare, arșiță.

pe-ndelete - cu încetul, fără grabă.

a dojeni - a muștra, a certa pentru o mică greșeală.

LECTURĂ

Gândește-te la elefant

de Constanța Buzea

Copilul meu, când ești bolnav,
Când ți-e urât sau când ești trist,
Gândește-te la elefant.

Un elefant-copil, un pui,
Se rătăcise de ai lui
Într-o pădure tropicală,
Unde e cald și zăpușeală.

Era fricos și-i era sete,
Și căuta o apă rece
Să facă baie pe-ndelete,
Să bea din ea, nu să se-nece,

Curat și răcorit să plece,
Și elefanții să-l aștepte
La marginea pădurii drepte,
Să-l certe că s-a rătăcit,
Să-l dojenească și să-l ierte.

Oricât de trist ești tu, băiete,
Să înțelegi ce rău te simți
Când în pădure ți-este sete
Și ești departe de părinți!

Apropierea de text

1. Ce te-a emoționat cel mai mult în acest text?
2. Ai trăit vreodată o stare asemănătoare celei simțite de elefanțel?
3. Citește poezia în gând.
4. Lucrați în grupe de cinci elevi. Fiecare elev citește o strofă din poezie.
5. Citește toată poezia în fața clasei, folosind intonația potrivită.

Înțelegerea textului

6. Ce i se întâmplă elefantului-copil?
7. Ce fel de drum către casă reprezintă pentru elefanțel pădurea?
8. Cum se simte puiul de elefant în pădurea tropicală?
9. Ce crede el că s-ar întâmpla când și-ar regăsi părinții?
10. Cine spune povestea elefantului-copil?
11. În ce momente îl poate ajuta povestea pe copilul care o ascultă? Tu ai o poveste la care te gândești când ești trist/tristă?

După lectură

12. Ce învățătură pentru viață ai desprins din întâmplarea trăită de elefantul-copil?

13. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Discutați ce măsuri ați putea lua ca să nu vă pierdeți niciodată de părinți. Ce ar trebui să faceți, dacă s-ar întâmpla așa ceva?

14. Învăța pe de rost primele două strofe din poezie.

 15. Motivează că textul citit este un text narativ.

16. Povestește oral întâmplările.

17. Compară acest text cu textul *Cerceluși* după Mircea Cărtărescu. Ce au în comun băiețelul și elefantul-copil? Ce fac ei, cum se comportă și ce simt?

SCRIERE

Scrierea grupurilor de sunete *ea* și *ie*

1. Citește cuvintele despărțite în silabe mai jos. Observă cum sunt transcrise grupurile de sunete *ea* și *ie*, aflate în aceeași silabă.

ză - pu - sea - lă

ba - ie

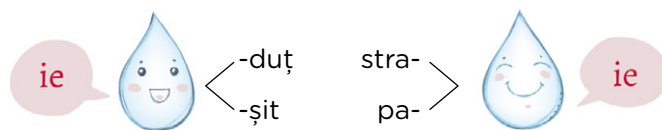
2. Desparte în silabe următoarele cuvinte din textul dat: *marginea*, *dojenească*, *ierte*, *băiete*.
3. Încercuiește, în cuvintele de mai sus, literele prin care sunt transcrise grupurile de sunete *ea* și *ie*, aflate în aceeași silabă.
4. Câte silabe are cuvântul *bea*? Ce grup de sunete conține acesta?

Rețin

Există cuvinte care conțin grupurile de sunete *ea* și *ie*, pronunțate în aceeași silabă. Aceste cuvinte trebuie pronunțate clar pentru a se auzi fiecare sunet.

Aplic ce am învățat

5. Desparte în silabe cuvintele din seriile de mai jos. Încercuiește apoi literele care transcriu grupurile de sunete *ea* și *ie*, pronunțate în aceeași silabă.
  - a. bretea • canapea • greșeală • perdea • saltea • treaptă
  - b. caiet • creier • ieșire • mierlă • pierdut • viespe
6. Alege forma corectă a cuvintelor din seria de mai jos.
erbivor/ierbivor • iederă/ederă • iepure/epure • ecran/iecran
7. **JOC.** Lucrați în perechi. Ștergeți lacrimile elefantului, formând cuvinte prin completarea silabelor de mai jos cu grupul de sunete *ie*.

8. Selectează, din lista de mai jos, cuvintele în care există grupul de sunete *ea* pronunțat în aceeași silabă.
deal • fereastră • lălea • măsea • neadevăr • preambalat • real • seară • stea • teamă • țeapă • zeamă

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Mimează acțiunile pe care le faci când vii acasă de la școală. Colegii tăi de clasă trebuie să povestească, oral, ceea ce observă.
2. Cum ai putea povesti același lucru, folosind imagini în loc de gesturi?
3. Observă imaginile alăturate.

 LECTURĂ

Cum spală Gigel tricoul

Apropierea de povestirea prin text și imagini

1. Ce ți-a plăcut cel mai mult în urma lecturii imaginilor de mai sus și a textelor incluse în ele?
2. Citește, cu voce tare, comunicările și cuvintele din imagini.
3. Ce reprezintă comunicările din imagini? Dar cuvintele *poc*, *plici*, *buf*?

Înțelegerea povestirii prin text și imagini

4. Din câte casete este alcătuită seria de imagini de la pagina 88?
5. De ce nu conțin cuvinte primele două imagini?
6. Ce a pățit Gigel? Ce își propune el să facă?
7. Ce nu știe Gigel să facă?

Rețin

Banda desenată este un text narativ în care întâmplările sunt povestite cu ajutorul desenelor și al cuvintelor.

Imaginile delimitate se numesc casete și se citesc de la stânga la dreapta și de sus în jos. Cuvintele spuse de participanții la acțiune sunt puse în bule. Uneori, în imagini apar cuvinte care imită zgomote.

După lectură

8. Indică litera corespunzătoare răspunsului corect.
Într-o bandă desenată, se povestește prin: **a.** imagini; **b.** cuvinte; **c.** imagini și cuvinte; **d.** sunete.
9. Care texte narrative ți se par mai ușor de citit: cele care sunt benzi desenate sau cele care au numai text? De ce?

REDACTARE

1. Formulează, oral, câte o propoziție pentru fiecare casetă a benzii desenate de la pagina 88.
2. De ce trebuie să elimini din propozițiile tale cuvintele care imită zgomote?
3. Care sunt cuvintele pe care le-ai folosi, în scris, pentru a ordona întâmplările?

Rețin

Pentru a scrie o compunere pe baza unei benzi desenate, se formulează câte o comunicare pentru fiecare casetă. Într-o astfel de compunere, cuvintele spuse de participanții la acțiune sunt reformulate și povestitorul exprimă în cuvinte mesajele transmise prin desene. Întâmplările se ordonează, folosind expresii precum *mai întâi, apoi, pe urmă, după aceea, în final*.

Aplic ce am învățat

4. Scrie o compunere alcătuită din șase comunicări, în care să povestești ce face Gigel.
5. Povestește, în scris, în 3-7 comunicări, întâmplarea din banda desenată de mai jos.

6. **PORTOFOLIU.** Realizează o bandă desenată alcătuită din trei casete. Vei povesti în imagini și cuvinte o altă întâmplare amuzantă din viața lui Gigel. Alege una dintre următoarele situații:
  - Gigel gătește.
  - Gigel coase un nasture.
  - Gigel calcă o cămașă.

Citește, în gând, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Planetele Otiliei

după Liana Maria Petruțiu

Otilia și Ionuț au ajuns pe planeta certăreților.

Acolo, pe un dâmb, doi copii zgâlțâiau un copăcel firav. Ionuț nu a reușit să-i oprească. Atunci, l-a zgâlțâit pe unul dintre copii. Acesta s-a supărat.

— Vezi? Copăcelul nu se poate apăra ca tine. Nici lui nu-i place să-l zgâlțâi. Îl doare. Poate crește strâmb sau poate să se usuce.

Copiii s-au privit. Au încercat să mângâie copacul. El s-a ferit însă și s-a ascuns după Otilia.

— Nu te speria! Vor să se joace.

Copiii, Otilia și Ionuț s-au împrietenit. De atunci, planeta a devenit planeta prieteniei.

- Răspunde la întrebările de mai jos.
  - Unde au ajuns Otilia și Ionuț?
  - Cine sunt cei care participă la întâmplări?
  - Cum este sfârșitul textului narativ, vesel sau trist?
- Stabilește, prin numerotare, ordinea întâmplărilor din textul narativ citit.
  - Copiii și copăcelul s-au împrietenit.
  - Acolo, ei au întâlnit doi copii care zgâlțâiau un copăcel.
  - Atunci, băiatul l-a zgâlțâit pe unul dintre copii.
  - Otilia și Ionuț au ajuns pe planeta certăreților.
  - Ionuț a încercat să-i oprească, dar fără a reuși.
  - Copilul s-a supărat, dar Ionuț i-a explicat greșeala făcută.
- Găsește, în text, două motive pentru care nu e bine să zgâlțâi copacii.
- Citește enunțul în care se prezintă reacția copăcelului la mângâierea celor doi copii.
- Descoperă, în text, cuvintele care conțin *î* și *â*. Transcrie-le, în caiet, pe două coloane.

î	â

- Completează textul de mai jos cu forma potrivită a cuvintelor date.

curat

înalt

îndepărtat

limpede

mult

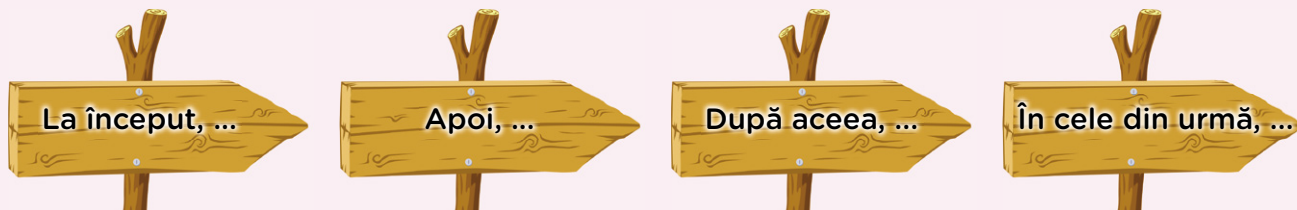
parfumat

Otilia venea de pe o planetă cu ... verdeață. Acolo erau flori ... . Copacii erau foarte ... . Planeta ei ... avea ape ... . Aerul era ... .

- Transcrie comunicările din textul dat în care apar cuvintele *s-a*.
- Transcrie propozițiile în caiet, selectând forma corectă a cuvintelor *sa/s-a*.

Planeta *s-a/sa* era în constelația Lirei. Planeta *s-a/sa* distrus în urma unor războaie. Populația *s-a/sa* mutat în altă parte. Din camera *s-a/sa*, Otilia poate vedea uneori constelația.

9. Povestește, oral, textul citit, folosind următoarele expresii:

10. Alege forma corectă a scrierii cuvintelor cu ea sau ie din seria de mai jos.

dial/deal	catifia/catifea	statuie/statue	tigaie/tigae
eri/ieri	seară/siară	cafea/cafia	ploae/ploaie

11. Privește banda desenată de mai jos și scrie o compunere alcătuită din șase comunicări, în care să povestești ce s-a întâmplat.

Calvin și Hobbes de Bill Watterson

Citește, cu atenție, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Invitație

după Mircea Sântimbreanu

Furnicile l-au invitat pe elefantul Jumbo în noua lor locuință, un mușuroi cu două etaje.

Jumbo a venit la ele, dar nu a văzut locuința.

— Bine ai venit! Intră! a auzit.

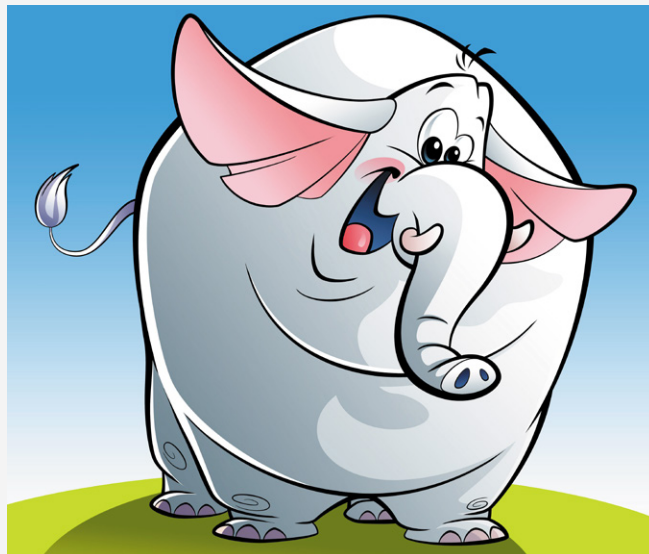
— Unde să intru?

— În casa noastră.

Jumbo s-a uitat în jur și a zis:

— Aștept până dimineață, că e noapte și poate din această cauză nu văd nimic.

A doua zi, elefantul a văzut mușuroiul, pe care se afla un afiș: *Iertare! Nu ne-am gândit că nu încapi în casă.*

- Indică literele corespunzătoare răspunsurilor corecte la afirmațiile de mai jos.
  - Furnicile l-au invitat pe Jumbo în locuința lor cu:
    - un etaj;
    - două etaje;
    - trei etaje;
    - patru etaje.
  - Jumbo a așteptat până:
    - la prânz;
    - noaptea;
    - seara;
    - dimineața.
  - A doua zi, a observat mușuroiul pe care se găsea:
    - o felicitare;
    - o scrisoare;
    - un afiș;
    - un bilet.
- Completează propozițiile cu forma corectă a cuvintelor indicate.
  - Lui Jumbo îi plăcea să privească furnicile (*harnic*).
  - Jumbo nu se aștepta să vadă afișe (*mare*) pe uși.
  - Era îngrijorat ca nu cumva cineva să le strice furnicilor (*frumos*) locuință.
- Continuă propozițiile de mai jos, ținând cont de scrierea corectă a cuvintelor *sa/s-a*.
  - Mama s-a ... .
  - Vizita sa ... .
  - Vizita s-a ... .
- Extrage din textul dat două cuvinte care să cuprindă litera *â* și unul care să cuprindă litera *î*.
- Formează cuvinte, plasând corect grupurile de sunete *ea* și *ie* pronunțate în aceeași silabă.

fer□stră • □șire • lal□ • m□l • m□rlă • perd□

	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1	un răspuns corect	2 răspunsuri corecte	3 răspunsuri corecte
2	o formă corectă	2 forme corecte	3 forme corecte
3	o propoziție corectă	2 propoziții corecte	3 propoziții corecte
4	un cuvânt corect	2 cuvinte corecte	3 cuvinte corecte
5	1-2 cuvinte corecte	3-4 cuvinte corecte	5-6 cuvinte corecte

Răspunde la cerințele date.

1. Povestește în scris, în 3-7 propoziții, întâmplările din banda desenată alăturată, realizată de poetul Gellu Naum.
2. Transcrie, de pe fluturi, doar cuvintele care conțin în aceeași silabă grupul de sunete *ie*.

3. Menționează cuvintele din lista de mai jos care conțin grupul de sunete *ea* aflat în aceeași silabă.

Ardeal • drumeag • măsea • neambalat • reșezat • seară • vopsea • zeamă

4. Completează propozițiile date, folosind cuvintele din lista de mai jos la forma potrivită.

albastru • blond • delicat • iubitor • lung • speriat

Fetița cu rochiță ... aleargă printre firele ... de iarbă.
Fluturașii ... zboară repede. Dintr-o tufă, apare părul ... al unui băiețel ... . Este Andrei, colegul fetei ... de insecte.

5. Scrie, în caiet, forma corectă a cuvintelor de mai jos.

coborâ/coborî • curând/curînd • înainte/înainte • hotărât/hotărît • vânt/vînt • pîrâ/pârî

AUTOEVALUARE

Completează, în caiet, următoarele afirmații, referindu-te la ceea ce ai învățat în unitatea *Cum se așază acțiunile într-o povestire*:

Cel mai bine știu ... .

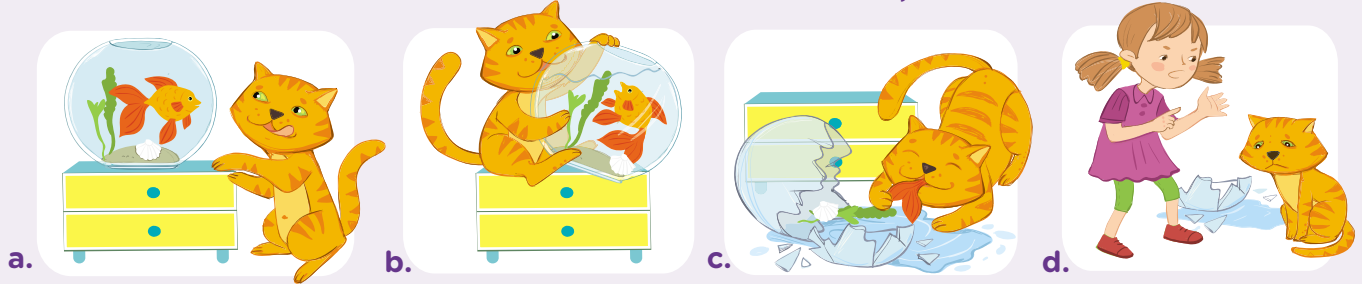
Cel mai mult mi-a plăcut ... .

Cel mai dificil mi s-a părut ... .

Atelier: Compunerea pe baza unor imagini sau a unui șir de întrebări. Scrierea pe liniatură dictando

Compunerea pe baza unor imagini sau a unui șir de întrebări

1. Privește imaginile. Descrie înfățișarea pisoiului, referindu-te la blana, la ochii, la dimensiunea lui.
2. Răspunde, pe baza imaginilor date, la întrebările de mai jos.
  - a. Cine este cel mai important erou?
  - b. Unde se petrece întâmplarea?
  - c. La ce se uită pisoiul?
  - d. De ce împinge pisoiul acvariul?
  - e. Ce face pisoiul după ce sparge acvariul?
  - f. Ce reacție are fetița?
3. Scrie, în caiet, răspunsurile la întrebările date. După care dintre răspunsurile tale ai putea adăuga descrierea înfățișării pisoiului?
4. Alcătuieste un text cu patru alineate, pornind de la răspunsurile de la exercițiul 3, în care să introduci și descrierea pisoiului. Pune un titlu potrivit compunerii tale.
5. Recitește compunerea și corectează eventualele greșeli.

Rețin

Se poate alcătui o compunere, răspunzând la un șir de întrebări care au legătură între ele. Textul trebuie să aibă alineate corespunzătoare ideilor transmise. Titlul trebuie să fie surprinzător, scurt și să corespundă conținutului compunerii. Este recomandabil să se scrie mai întâi pe o ciornă, pe care se corectează prima formă a compunerii și de-abia după aceea se transcrie lucrarea pe curat.

Scrierea pe liniatură dictando

1. Menționează ce lipsește din liniatura dictando alăturată față de cea de tip II.
2. Precizează cum sunt plasate literele între linii în propoziția alăturată și în ce parte este înclinat scrisul.

Fetița îl ceartă pe pisoi.

Rețin

Pe liniatura dictando, se scrie înclinat spre dreapta. Literele mari se scriu între două linii.

3. Transcrie compunerea ta despre isprava pisoiului pe un caiet cu liniatură dictando.
4. **PORTOFOLIU.** Fiecare lucru din jurul tău poate avea o poveste. Răspunde la întrebările de mai jos în scris. Redactează, apoi, o compunere și pune-i un titlu.
  - a. Ce obiect este eroul povestirii tale?
  - b. Cum arată obiectul?
  - c. Cum a ajuns la tine?
  - d. Când ai știut că te-ai atașat de el?
  - e. L-ai pierdut vreodată și apoi l-ai regăsit?
  - f. Ce ai simțit când l-ai regăsit?

UNITATEA 6

Lumea din jur renaște

Citire/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scriere/Redactare
<ul style="list-style-type: none"> Citirea textelor 	<ul style="list-style-type: none"> Sunetele limbii române Vocalele Consoanele Despărțirea cuvintelor în silabe la capăt de rând 	<ul style="list-style-type: none"> Dialoguri despre mediul înconjurător 	<ul style="list-style-type: none"> Scrierea grupurilor de sunete oa, ia, ua, uă Scrierea corectă a cuvintelor într-un/într-o, dintr-un/dintr-o Biletul

Recapitulare

Evaluare

Ameliorare

Atelier: Biletul

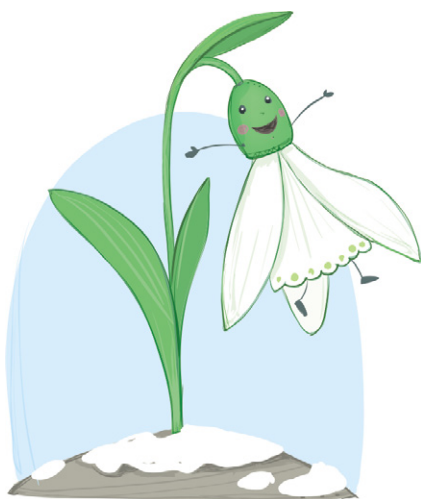
Scrierea grupurilor de sunete oa, ia, ua, uă. Scrierea corectă a cuvintelor într-un/într-o, dintr-un/dintr-o

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Care este prima floare ce anunță sosirea primăverii?
2. **PREDICȚIE.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi și răspundeți, printr-un reprezentant al grupei, la întrebarea: *De ce credeți că această floare este prima care apare primăvara?* Doamna învățătoare/Domnul învățător va nota pe tablă răspunsurile voastre.
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

legendă – povestire prin care se dă o explicație imaginară unor aspecte din natură.

rouă – picături de apă care, în diminețile de primăvară și de vară, acoperă vegetația și obiectele de pe pământ.

milos – care înțelege necazurile altora.

LECTURĂ

Zăpada și ghiocelul

după o legendă populară

În ziua când Dumnezeu a făcut florile, le-a împodobit cu multe culori frumoase. Când a făcut zăpada, i-a zis:

— Caută-ți singură culoarea.

Zăpada s-a dus la iarba plină de rouă:

— Dă-mi culoarea ta verde!

Iarba n-a vrut. A rugat, apoi, trandafirul să-i împrumute roșul lui, dar n-a voit. A cerut albastrul de la viorea, galbenul de la floarea-soarelui. Toate au refuzat-o.

Tristă, într-un târziu, a ajuns la ghiocel:

— Nimeni nu-mi dă vreo culoare.

Ghiocelul, milos, i-a spus:

— Dacă-ți place culoarea mea albă, o împart bucuros cu tine.

Drept recunoștință, zăpada îl lasă să scoată primul căpșorul afară ca să anunțe primăvara.

Apropierea de text

1. S-a verificat sau nu predicția grupei tale? Cine a fost cel mai aproape de explicația din text?
2. Poți asocia textul cu o experiență personală sau cu o altă lectură?
3. **LANȚUL.** Fiecare elev citește, cu voce tare, pe rând, câte o comunicare din text.
4. Lucrați în grupe de patru elevi. Citiți textul pe roluri.

Înțelegerea textului

5. Menționează sensul din text al cuvintelor *a scoate*, *primul* și *a anunța*.
6. Care sunt plantele cărora zăpada le-a cerut ajutorul? Ce culori au?
7. Ce floare i-a dat culoarea ei? Cum și-a arătat zăpada recunoștința față de ea?

După lectură

8. De ce crezi că florile nu voiau ca zăpada să aibă aceleași culori ca ele?
9. Ce părere ai despre felul cum s-au comportat florile cu zăpada?

Scrierea grupurilor de sunete *oa, ia, ua, uă*

1. Citește cuvintele despărțite în silabe mai jos. Observă cum sunt transcrise grupurile de sunete *oa, ia, ua* și *uă*, aflate în aceeași silabă.

fru-**moa**-se   **iar**-ba   zi-**ua**   ro-**uă**

2. Desparte în silabe următoarele cuvinte: *culoare, lăleua, ouă, poiană*.
 3. Încercuiește, în cuvintele de la exercițiul 2, literele prin care sunt transcrise grupurile de sunete *oa, ia, ua* și *uă*, aflate în aceeași silabă.

Rețin

Există cuvinte care conțin grupurile de sunete *oa, ia, ua* și *uă*, pronunțate în aceeași silabă. Aceste cuvinte trebuie să fie rostite clar pentru a se auzi fiecare sunet.

Aplic ce am învățat

4. Transcrie, în caiet, propozițiile de mai jos, corectând greșelile.
- Suarele încălzește mai tare.
  - Au înverzit tuate câmpiile.
  - Dan loa ghiociei pentru mama lui.
  - Am primit o nua cu mătîșori de salcie.
  - Am plantat doo fire de zambilă.
  - Am mers la peață.

5. Completează, în caiet, cu *oa* sau *uă* în cuvintele de mai jos.

c□se • no□ • □ie • plo□ • vi□ră • zi□

6. Alege forma corectă a cuvintelor de mai jos.

gâfâia/gâfea

pășia/pășea

suia/suea

trăia/trăea

vuia/vuea

7. Scrie, după dictare, textul de mai jos. Încercuiește, apoi, cu diferite culori grupurile de sunete *oa, ia, ua* și *uă*, pronunțate în aceeași silabă.

Ziua este frumoasă. Nu plouă și nu bate vântul. Mioara sare coarda. Apare un băiat pe role. Fata îl roagă să se joace cu fratele ei lăncu căruia îi place să se plimbe pe role.

Scrierea corectă a cuvintelor *într-un/într-o, dintr-un/dintr-o*

1. Transcrie, în caiet, propoziția din text în care apar cuvintele *într-un*.
 2. Citește textul de mai jos, menționând care sunt cuvintele legate printr-o liniuță.

Într-o primăvară, am mers cu familia mea la Buziaș. În parcul de acolo, am văzut într-un copac o veveriță care ronțăia dintr-o alună. Fratele meu mai mic a spus:

— Cred că la o spălare folosește toată pasta dintr-un tub, de nu își rupe dinții într-o coajă așa tare!

Am izbucnit toți într-un hohot de râs.

Rețin

Cuvintele **într-un**, **într-o**, **dintr-un**, **dintr-o** se scriu întotdeauna cu liniuță de unire (numită și cratimă), fiindcă sunt, în fiecare caz, două cuvinte rostite împreună.

Aplic ce am învățat

3. Completează, în caiet, casele din propozițiile de mai jos cu *un* sau *o*.

• Plec	într-	<input type="text"/>	lună.	• Ies	dintr-	<input type="text"/>	casă.
		<input type="text"/>	an.			<input type="text"/>	cinematograf.
		<input type="text"/>	săptămână.			<input type="text"/>	muzeu.
		<input type="text"/>	zi.			<input type="text"/>	restaurant.

4. Alege forma corectă pentru propozițiile de mai jos.

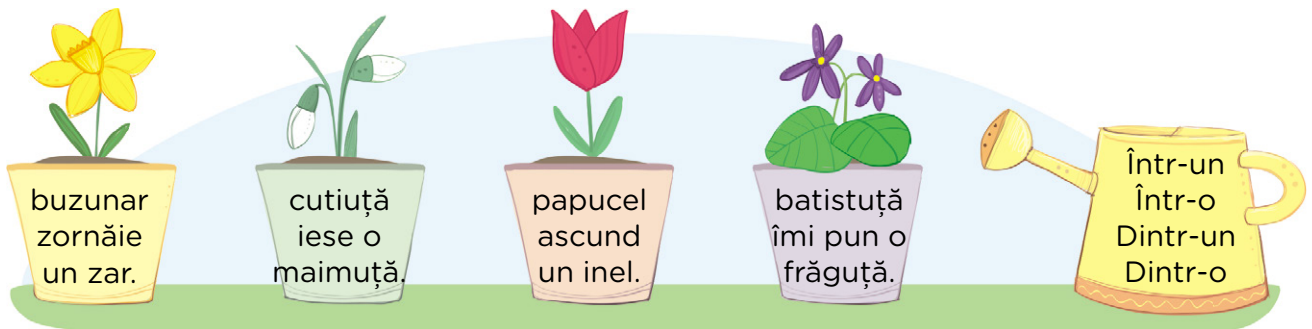
- Locuiesc *într-un/întrun* bloc nou.
- Am observat caisul înflorit *într-o/într-o* seară din această săptămână.
- Am cules ghiocei *dintr-un/dintrun* codru.
- Un pui de rândunică a căzut *dintr-un/dintrun* cuib.
- Am învățat multe *dintr-o/dintr-o* povestire citită ieri.
- Am scris tema *într-un/într-un* caiet nou.

5. Transcrie propozițiile date, completând spațiile libere cu *într-un/într-o* sau *dintr-un/dintr-o*.

- Bunica stă ... sat de lângă Timișoara.
- ... zi, Grivei a plecat de acasă.
- Am rupt o foaie ... caiet.
- Am băut suc ... sticlă verde.
- M-am întâlnit cu Mihai ... magazin.
- Dan și-a rupt un dinte ... nucă.

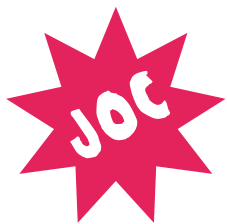
6. **JOC.** Pune, pe rând, fiecare grup de cuvinte de pe stropitoare la floarea potrivită. Câștigă cel care termină primul corect.

7. **PORTOFOLIU.** Transcrie, pe o foaie separată, cele patru propoziții de mai jos, completându-le, la început, cu *într-un/într-o* sau *dintr-un/dintr-o* și, la sfârșit, cu un cuvânt care să rimeze. Le poți adăuga un desen și le poți citi din scaunul autorului. Pune lucrarea ta în portofoliu.

- ... mic sertar plânge un ... • ... grădiniță râde o ... • ... castronul picur nițel ... • ... casă mică șade o ...

GENIAL!

Ajută ghiocelul să înflorească!

Materiale necesare

- un zar
- câte un jeton pentru fiecare jucător

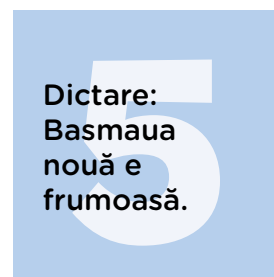
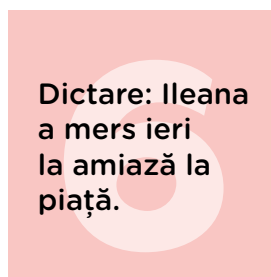
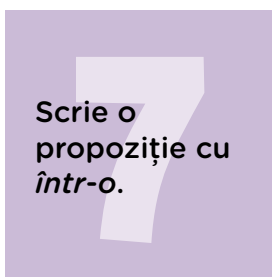
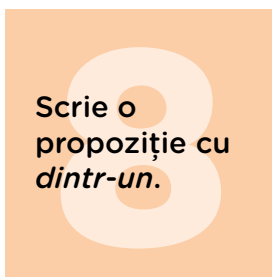
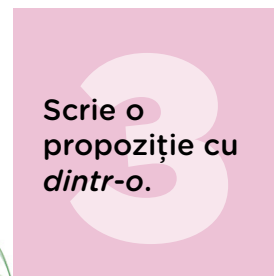
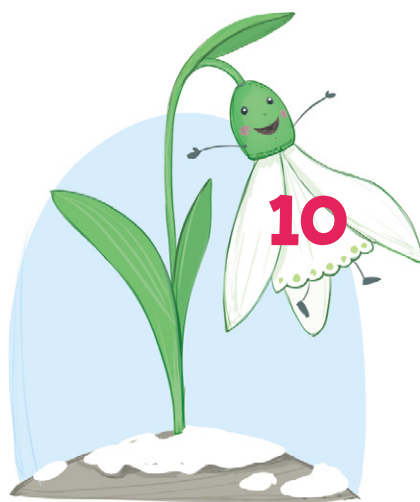
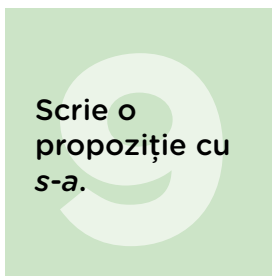
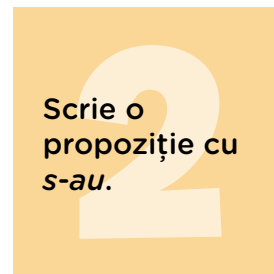
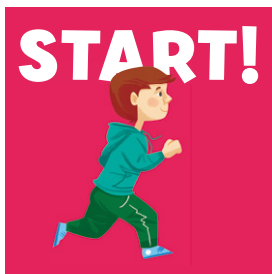
Scopul jocului

- Să ajungi primul la numărul 10.

Regulile jocului

- Plasați jetoanele pe căsuța unde scrie *Start!*
- Când îți vine rândul să joci, aruncă cu zarul și înaintea cu jetonul tău atâtea căsuțe câte indică cifra de pe zar.
- Răspunde, în scris, la cerința din căsuță! Partenerul tău/Partenerii tăi de joc va/vor aprecia dacă este corect. Dacă nu răspunzi corect, te întorci cu atâtea căsuțe cât indică cifra de pe zar.
- Pentru a câștiga, trebuie să ajungi la căsuța cu numărul 10.
- Dacă depășești numărul 10, te întorci câte căsuțe ai avut pe zar și încerci din nou când îți vine rândul.

Puteți să vă jucați în doi, în trei sau în patru.

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

- CIORCHINE.** Doamna învățătoare/Domnul învățător scrie, la mijlocul tablei, într-un dreptunghi, cuvântul *albastru*. Fiecare elev spune un cuvânt care să denumească un element al naturii, un obiect sau o ființă de culoare albastră. Doamna învățătoare/Domnul învățător scrie cuvintele pe tablă și le leagă prin linii de cuvântul din centru.
- Câte nuanțe de albastru cunoști? Care îți place cel mai mult?
- Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

azur – culoare albastru-deschis.
expres – tren care merge cu viteză mare, oprindu-se numai în stații importante.
lămâiș – loc în care cresc arbuști cu flori albe și care fac fructe numite lămâi.

 LECTURĂ

Țara de azur

de Vasile Nicolescu

Deschizând cartea cu poze colorate
 și lipind-o de fereastra expresului,
 copilul striga fericit:

— Priviți și voi lumea, dragii mei, minunați-vă!
 Și fluturii, iepurii, pisica și câinele,
 mingea și scara, găletușa, penele colorate
 porniră-n zbor
 peste lămâișul în floare,
 peste azuriile trepte ale mării.
 Și toți călătorii,
 uitându-ne unii la alții,
 făcurăm,
 mai mult sau mai puțin,
 același lucru.

Apropierea de text

- Ți-a amintit poezia de vreo călătorie pe care ai făcut-o?
- Cu ce vehicule ai călătorit? Ce impresie ți-a lăsat ceea ce ai văzut de la fereastra acestora?

- LANȚUL.** Fiecare elev citește, cu voce tare, câte un vers din poezie.
- Citește întregul text în fața clasei, cu intonația potrivită.

Înțelegerea textului

- Ce lipește copilul de fereastră?
- Menționează elementele care zboară din carte spre lume.
- Peste ce zboară obiectele și ființele din carte?
- Citește ce spune copilul. De ce apare semnul exclamării la sfârșitul comunicării?
- Precizează care dintre stările și emoțiile din lista de mai jos apar în poezie.
 curiozitate • durere • fericire • frică • uimire

După lectură

- Menționează ce anume din lumea imaginară din carte seamănă cu lumea reală.
- Ce semnificație are, pentru tine, titlul poeziei?

12. Cum îți explici că, la finalul textului, și ceilalți călători încep să privească lumea pe fereastră?
 13. Transcrie propoziția de mai jos în caiet, separând cuvintele.

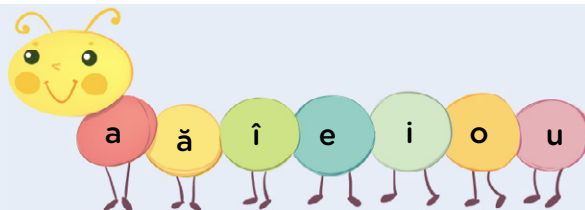
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Vocalele

1. Menționează cuvintele din comunicările de mai jos care sunt alcătuite dintr-un singur sunet.
 A, ce bine îmi pare că te văd! • E, bine că vine vremea caldă! • I, ce repede alergi! • O văd pe Maria în curte. • U, suntem aici! • Ă, nu știu să răspund!

Rețin

Vocalele sunt sunete care se pot pronunța neînsoțite de alte sunete și pot forma singure silabă. Vocalele din limba română sunt cele alăturate. Nu confunda sunetul cu litera!

Aplic ce am învățat

2. Indică vocalele din cuvintele de mai jos, extrase din poezia *Țara de azur*.
 poze • colorate • striga • găletușa • lămâiș • puțin
3. Transcrie, în caiet, propoziția de mai jos. Subliniază, apoi, vocalele.
 Copilul privește din tren țara de azur.
4. Precizează numărul de vocale pe care le conține fiecare cuvânt din lista de mai jos.
 aprilie • carte • decolorat • emoție • fluture • gănganie • înflorit • salcâm • violetă • zambilă
5. **JOC.** Lucrați în perechi. Completați, în caiet, cuvintele date, plasând vocale în locul pătratelor, astfel încât să obțineți cuvinte care denumesc elemente din natură. Câștigă cei care termină primii corect.

c□mp • p□d□r□ • c□p□c • □zv□r

6. Scrie, în caiet, trei cuvinte în care vocala *î* se transcrie prin litera *î* și trei cuvinte în care se transcrie prin litera *â*.
7. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Înlocuiți, pe rând, pătratele cu vocale diferite pentru a obține cât mai multe cuvinte. Scrieți-le în caiete. Un reprezentant al fiecărei grupe va citi cuvintele pe care le-ați găsit.

d□r • m□c • p□t • r□d • s□l • t□c

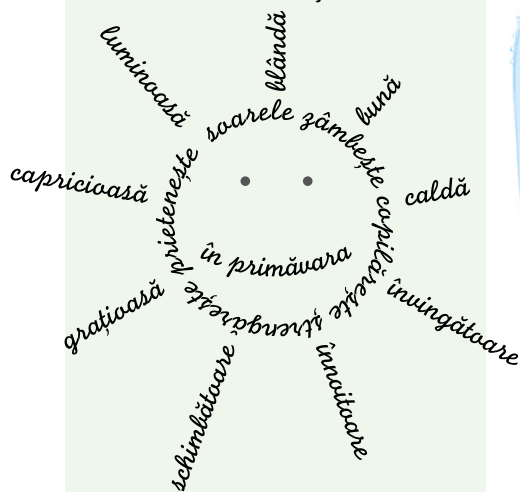
8. Așază în fața cuvintelor de pe aripile fluturilor câte o vocală de pe flori pentru a găsi alte cuvinte. Scrie-le în caiet.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Scrie, în caiet, propoziția pe care o descoperi în desenul de mai jos.

2. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

iernei – o formă veche pentru *iernii*.

Zilele babei (Babele) – tradiție românească referitoare la primele nouă zile ale lunii martie, în care vremea este adesea schimbătoare și capricioasă, precum baba Dochia din legenda românească.

veghere – acțiunea de a sta treaz noaptea (aici, lungime mare a nopților de iarnă).

râpă – coastă abruptă de deal, surpare de pământ produsă de ploii torențiale sau de topirea zăpezii.

a șopotii – (despre apă, vânt, frunze) a susura, a murmura.

LECTURĂ

Sfârșitul iernei

de Vasile Alecsandri

S-a dus zăpada albă de pe întinsul țării,
S-au dus zilele Babei și nopțile vegherii.
Câmpia scoate aburi, pe umedul pământ
Se-ntind cărări uscate de-al primăverii vânt.

Lumina e mai caldă și-n inimă pătrunde,
Prin râpi adânci zăpada de soare se ascunde.
Pâraiele umflate curg iute șopotind
Și mugurii pe creangă se văd îmbobocind.

Un fir de iarbă verde, o rază-ncălzitoare,
Un gândăcel, un flutur, un clopoțel în floare,
După o iarnă lungă și-un dor nemărginit,
Aprind un soare dulce în sufletul uimit!

Apropierea de text

1. Ce n-ai înțeles din text?
2. Care element natural din poezie ți-a atras atenția? De ce?
3. Citește, în gând, textul.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește fragmentele în care se arată ce se întâmplă cu apele curgătoare primăvara și cum arată câmpiile.
5. Citește întregul text în fața clasei, cu intonația potrivită.

Înțelegerea textului

6. Care este primul semn al sosirii primăverii menționat în text?
7. De ce sunt pâraiele *umflate*?
8. Lucrați în perechi. Numiți insectele și plantele care sunt considerate, în text, semne ale primăverii.
9. Care sunt sentimentele exprimate în ultima strofă?

După lectură

10. Scrie, în caiet, numele păsărilor ilustrate alăturat, care anunță primăvara. Subliniază vocalele din aceste cuvinte.
11. Găsește la sfârșitul versurilor din poezie cuvintele care rimează, după modelul: țării - vegherii.
12. **JOC.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Completați ghioceii, găsind cuvinte care să rimeze, după modelul dat.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Consoanele

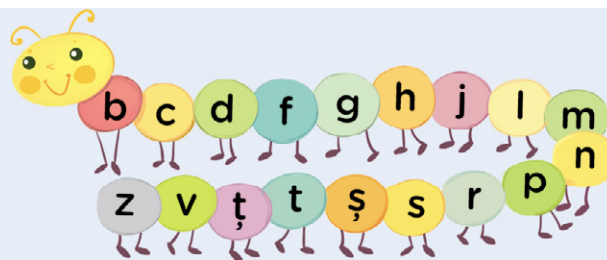
1. Indică vocalele din cuvântul *primăvară*.
2. Rostește, pe rând, celelalte sunete din cuvântul dat. Pot forma singure silabă?

Rețin

Consoanele sunt sunete care nu se pot pronunța neînsoțite de alte sunete și nu pot forma singure silabă. Consoanele din limba română sunt cele alăturate.

Nu confunda literele cu sunetele. De exemplu, litera *x* nu transcrie o consoană, ci două consoane, *cs* și *gz*, iar consoana *v* poate fi transcrisă prin două litere, *v* și *w*.

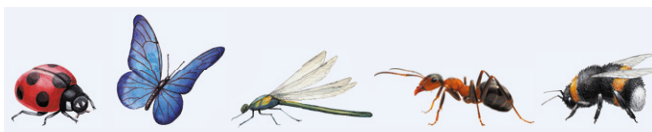

Aplic ce am învățat

3. Scrie numele autorului poeziei. Care sunt consoanele din numele său?
4. Menționează consoanele din cuvintele de mai jos, extrase din poezia *Sfârșitul iernei*.
lumină • mugur • fir • verde • lungă • dor
5. Transcrie, în caiet, primul vers din poezie și subliniază cu o linie consoanele.
6. Precizează numărul de consoane pe care le conține fiecare cuvânt din lista de mai jos.
cărăbuș • copac • frunză • gândac • găză • mugure • rândunică • toporaș
7. **JOC.** Lucrați în perechi. Completați, în caiet, cuvintele date, folosind consoane în locul pătratelor pentru a obține cuvinte. Câștigă cei care găsesc cele mai multe cuvinte în cinci minute.

□ac • ma□ • □a□e • □a□ă • □oc • ti□

8. Adaugă la începutul cuvintelor de mai jos o consoană pentru a obține cuvinte noi. Scrie cuvintele în caiet.
albă • are • ață • oră • ușă
9. Scrie, în caiet, denumirea insectelor ilustrate. Încercuiește vocalele și subliniază consoanele.
10. Dezleagă rebusul de mai jos, adăugând consoanele potrivite.

1   E   U   A   I   E
2   A   I   E
3   Ă   I   O

1. ultima lună a iernii
2. prima lună a primăverii
3. mic obiect decorativ, legat de un fir roșu împletit cu alb, care se oferă ca semn al sosirii primăverii

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Fiecare elev primește o fișă cum este cea de mai jos, pe care o va completa și, apoi, o va citi.

Aș vrea să fiu o păpădie, pentru că ... .

N-aș vrea să fiu o păpădie, pentru că ... .

2. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

LECTURĂ

Păpădia

după Ion Agârbiceanu

Primăvara venise.

Într-o dimineață, Anicuța deschise portița grădinii. Văzu un covor de floricele galbene.

— Nicule! Nicule! Ni-cu-le! îl strigă ea pe fratele ei.

Fugi la el. Îl trase către grădină. Nicu rămase și el mut.

— A înflorit păpădia, șopti.

— Ce a înflorit?

— Păpădia.

Anicuței nu-i plăcu numele florii.

Peste zi, se strecură de mai multe ori în grădină să vadă luminițele, cum le botezase ea.

Când merse spre seară, rămase încremenită. Nu mai era nicio floare.

Intră plângând în casă.

— Bunico, au fugit florile!

— Unde să fugă? Doar nu pot umbla.

Bunica merse cu ea în grădină. Rupse o păpădie și îi desfăcu bănuțul.

— Vezi? Numai s-au închis. Până dimineață.

Apropierea de text

1. Cum te-ai fi simțit, dacă ai fi fost în locul Anicuței?

2. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește:

- fragmentul în care Anicuța descoperă păpădia;
- fragmentul în care Anicuța află cum se numesc florile;
- fragmentul în care fetița află de ce, spre seară, nu a mai văzut florile.

3. Lucrați în grupe de patru elevi. Citiți textul pe roluri.

Înțelegerea textului

4. **EXPLOZIE STELARĂ.** Lucrați în cinci grupe de câte 4-5 elevi. Trageți la sorți întrebările de pe colțurile steluței alăturate. Formulați întrebări privitoare la text care să înceapă cu întrebarea care v-a revenit. Dați, apoi, și răspunsurile. Realizați o planșă cu întrebările și răspunsurile voastre, pe care o va prezenta în fața clasei un reprezentant al grupei.

5. **PIRAMIDA.** Lucrați în perechi. Stabiliți, în caiet, ordinea întâmplărilor din text, care au fost amestecate pe pagina următoare. Uniți-vă, apoi, două perechi pentru a verifica dacă ați lucrat corect.

- De la el a aflat numele florilor.
- Anicuța a descoperit în grădină niște flori galbene.
- Bunica i-a arătat că floarea s-a închis până dimineață.
- A venit primăvara.
- A mers în grădină de mai multe ori în timpul zilei.
- L-a chemat apoi pe Nicu.
- Seara, florile nu se mai vedeau.
- Fetița le-a botezat luminițe.

După lectură

6. Ai trăit vreodată un moment în care să rămâi fără cuvinte în fața frumuseții naturii? Povestește-l colegilor tăi.
7. De ce crezi că se închid păpădiile noaptea? Mai știi și alte flori care *dorm*?

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Despărțirea cuvintelor în silabe la capăt de rând

1. Citește cuvintele de mai jos și precizează ce sunt sunetele transcrise cu litere colorate.
A-ni-cu-ța • pă-pă-di-e • bu-ni-că • bă-nuț
2. Câte vocale sunt în fiecare silabă de mai sus? Indică silabele alcătuite dintr-o singură vocală.
3. Citește textul din dreapta despre păpădie, scris de un elev de clasa a doua. A greșit undeva? Explică.

Rețin

Silaba este formată dintr-o vocală sau dintr-un grup de sunete care conține o vocală și care se pronunță cu o singură deschidere a gurii. Cuvintele pot fi formate dintr-o silabă sau din mai multe silabe.

Când un cuvânt nu poate fi scris în întregime la capăt de rând, acesta trebuie să fie despărțit în silabe. Pentru aceasta, se folosește **liniuța de despărțire în silabe (-)**. Silabele care nu au avut loc trec pe rândul următor.

Liniuța de despărțire în silabe nu se pune niciodată la început de rând. Dacă prin despărțirea în silabe rămâne o singură vocală la capăt de rând sau la început de rând, nu este voie să fie separată de cuvânt.

*Păpădia este o floare galbenă. Aceasta răsare primăvara pe pășuni, în grădini, pe marginea drumurilor.
Frunzele ei sunt dantelate. Florile sunt ca niște mingi galbene.
Semintele for-
mează după înflorire o sferă pu-
foasă. Vântul împrăștează semințele, care seamănă cu mici parașute.*

Aplic ce am învățat

4. Indică litera corespunzătoare seriei care conține numai cuvinte formate dintr-o silabă.
  - a. corn • crem • domn • rază • stol
  - b. clovn • dans • film • gard • ziar
  - c. banc • card • drum • melc • strop
  - d. pură • rând • timp • tren • vânt
5. Grupează, în caiet, cuvintele de mai jos, ca în tabelul dat.
primăvară • venise • porțiță • galben • grădină • nume • luminiță • botezase • florile • merse

Cuvinte cu două silabe	Cuvinte cu trei silabe	Cuvinte cu patru silabe

6. Scrie, în caiet, toate variantele de despărțire în silabe la capăt de rând a cuvintelor cu patru silabe de la exercițiul anterior, după modelul: se-mințele, semin-țele, semințe-le.

Citește, în gând, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Făclieșul

după Patița Silvestru

Venise primăvara. Domnul învățător s-a hotărât să le ceară copiilor să facă un insectar. Primul chemat la verificare a fost Anghelescu.

Când a fost controlat Fănică, învățătorul obosise și nu mai era așa de atent. S-a uitat la o insectă și a întrebat:

— Cum îi zice ăstuia?

— Făclieș.

— Frumos nume. De fapt, e licurici. Îmi place însă numele dat de tine. O să-ți dau calificativul maxim.

În recreație, copiii au văzut că licuriciul era viu. Fănică le-a spus că i-a fixat piciorușele cu o ață, ca și celorlalte insecte, ca să le elibereze după ce era verificat, fiindcă îi era milă de ele.

- Completează, în caiet, afirmațiile despre textul dat, folosind cuvintele *într-o*, *într-un*, *dintr-o*, *dintr-un*.
  - Întâmplarea din text se petrece ... primăvară.
  - ... mulțime de insecte, copiii au ales câteva pentru insectar.
  - Învățătorul a constatat că Fănică numea licuriciul ... mod diferit de ceilalți.
  - ... sentiment de milă, băiatul va elibera toate insectele adunate.
- De ce îi place domnului învățător numele dat de Fănică licuriciului?
- Ce părerea ai despre ideea găsită de Fănică pentru a elibera insectele?
- Desparte în silabe cuvintele de mai jos, extrase din textul dat. Precizează câte silabe are fiecare cuvânt.

primăvara

insectar

primul

verificare

recreație

milă

- Menționează vocala din fiecare silabă de la exercițiul precedent.
- Scrive, în caiet, toate variantele de despărțire în silabe la capăt de rând a cuvintelor *verificare* și *recreație*.

Model:

primăvara

pri-măvara

primă-vara

primăva-ra

- Copiază, în caiet, tabelul de mai jos. Completează fiecare coloană cu câte patru cuvinte extrase din textul dat.

Cuvinte cu o singură silabă

Cuvinte cu două silabe

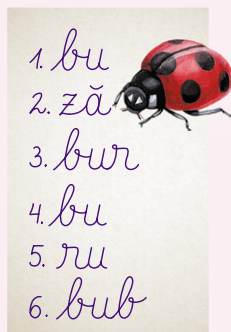
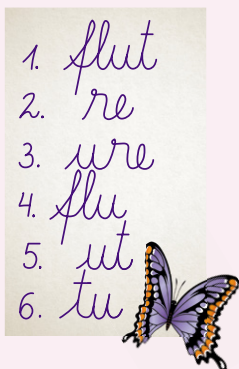
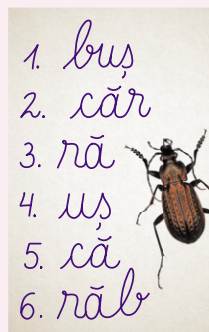
Cuvinte cu trei silabe

8. Selectează, din textul dat, trei cuvinte care încep cu o consoană. Transcrie-le în caiet.
9. Transcrie, în caiet, dintre cuvintele de mai jos, doar pe acelea care conțin grupurile de sunete *oa*, *ia*, *ua* și *uă*, pronunțate în aceeași silabă.
amândouă • evaluare • floare • iarnă • luăm • plouă
10. Completează cuvintele de mai jos cu unul dintre grupurile de sunete *oa*, *ia*, *ua* și *uă*, pronunțate în aceeași silabă. Transcrie-le în caiet.
nu□ • cul□re • cafea□ • do□sprezece • vopsea□ • izv□re • po□nă • vo□
11. Înlocuiește consoana scrisă colorat cu alte consoane pentru a obține cuvinte noi.

Model: coș   coc   cod   con   cor   cos   coș   cot

12. Alcătuieste câte o propoziție cu fiecare dintre cuvintele *într-o*, *într-un*, *dintr-o*, *dintr-un*.
13. Transcrie, în caiet, textul de mai jos, așezându-l pe trei coloane. Fii atent/atență la despărțirea cuvintelor în silabe.
Căldura cuprinde grădinile. Admir în fiecare an zambilele, lălelele, panseluțele, gălbenelele, margaretele, liliacul. Albinele și gărgărițele merg din petală în petală.
14. **JOC.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Selectați silabele corecte din fișele alăturate pentru a găsi numele insectelor din imagine. Câștigă cei care termină primii corect.

15. Schimbă prima silabă a cuvintelor din primul rând cu o silabă din al doilea rând pentru a obține alte cuvinte. Scrie-le în caiet.

frunză	muscă	râmă	țânțar
ar-	bar-	glu-	ra-

Temă: Imaginea pădădiei în texte literare și în realitate

Lucrați în grupe de 4-5 elevi.

Timp de realizare: patru săptămâni

Sarcini de lucru:

- Descrieți pădădia din textul lui Ion Agârbiceanu de la pagina 104 din manual, precizând culoarea florii, numele pe care i-l dă Anicuța, ce se întâmplă cu floarea seara.
- Descrieți pădădia din poezia alăturată, *A-nflorit o pădădie!* de Otilia Cazimir, precizând cu ce este asemănată floarea pădădiei, care sunt părțile plantei prezentate în text, ce se întâmplă cu floarea când nu este soare.
- Descrieți pădădia din fotografia alăturată, precizând din ce este alcătuită, așa cum ați învățat la orele de explorarea mediului.

Colectarea datelor

Notați toate observațiile voastre în caiete. Discutați cum să realizați un poster în care să comparați imaginea pădădiei în literatură cu imaginea acesteia în realitate.

Realizarea produsului

Realizați posterul care să conțină concluziile voastre și, eventual, desene. Fiți atenți cum așezați în pagină toate elementele! Urmăriți ca produsul vostru să arate cât mai deosebit și ca răspunsurile voastre să reflecte cunoștințele și deprinderile pe care le aveți, precum și părerile personale față de modurile diferite în care oamenii descriu același lucru.

Prezentarea

Un reprezentant al grupei prezintă produsul vostru în fața clasei. Colegii de clasă vă pot aprecia pe baza grilei de mai jos.

Nicio floare:
Numai pete mari, de soare...

Doar din frunza cafenie
Putrezită-n umbra rară,
Iese-un pui de pădădie
Să mai vadă ce-i pe-afară.

Se întinde drept spre cer
Pe codița lui de gumă.
Dar când vede că nu-i glumă,
Că-i tot brumă
Și-i tot ger,

Își adună pământul
În tecuța-i vătuită,
Pentru-o zi mai potrivită,
Soarele călduț, de puf!

Criteria de evaluare	😊	😐	😞
• înțelegerea sarcinilor de lucru			
• calitatea informațiilor oferite (cât de multe sunt, dacă sunt complete)			
• stabilirea de legături între informațiile oferite de cele trei surse			
• organizarea informațiilor pe poster și aspectul grafic al acestuia			
• corectitudinea exprimării			
• exprimarea unor păreri personale surprinzătoare			
• colaborarea în grup			

Citește, cu atenție, textul de mai jos. Răspunde, apoi, la cerințele date.

Insectele sunt utile vieții din grădină. Zburând din floare în floare, ele transportă polenul pe piciorușele lor pufoase și fac posibilă astfel apariția semințelor. Sunt cele mai numeroase viețuitoare de pe planetă, existând peste un milion de specii.

Grădinarul iubește gărgărițele roșii cu buline negre, pentru că se hrănesc cu păduchi de plante care dăunează florilor. Cărbușul, bondarul, gândăcelul de trandafiri, vaca-Domnului trăiesc printre plantele grădinii și le ajută.

- Găsește, în text, toate cuvintele care conțin grupul de sunete oa pronunțat în aceeași silabă.
- Transcrie, în caiet, propoziția alăturată. Încercuiește apoi toate vocalele și subliniază toate consoanele din propoziție.
- Indică forma corectă a cuvintelor de mai jos.

- Copiază tabelul de mai jos în caiet. Completează-l, folosind cuvintele de mai jos, extrase din textul dat.
- insectele • utile • din • grădină • zburând • transportă • posibilă • semințele • sunt • pentru • cu • printre

Cuvinte cu o silabă	Cuvinte cu două silabe	Cuvinte cu trei silabe	Cuvinte cu patru silabe

- Scrive, în caiet, toate variantele de despărțire în silabe la capăt de rând a cuvintelor cu trei și patru silabe, din tabelul de la exercițiul 4.
- Alcătuiește câte o propoziție în care să apară cuvintele *într-o*, *într-un*, *dintr-o*, *dintr-un*.

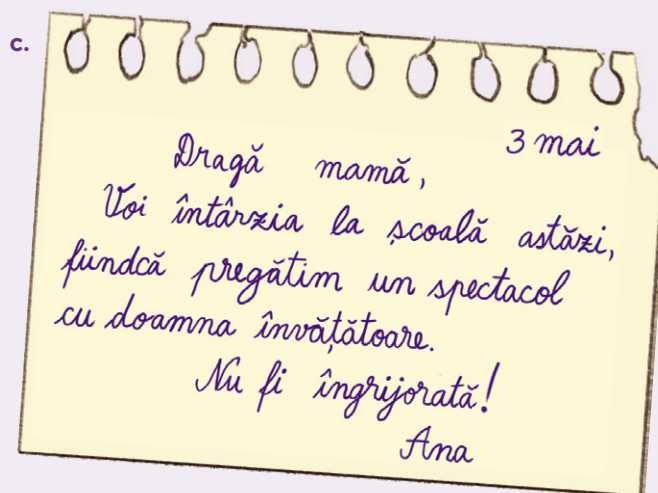
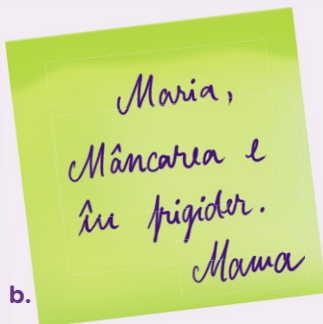
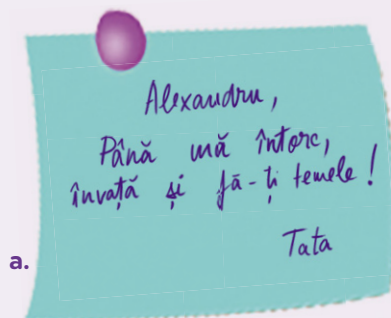
AUTOEVALUARE

Completează, în caiet, următoarele afirmații, referindu-te la ceea ce ai învățat în unitatea *Lumea din jur renaște*:

Cel mai bine știu ... .

Cel mai mult mi-a plăcut ... .

Cel mai dificil mi s-a părut ... .

1. Citește biletele de mai sus. Cui crezi că sunt adresate?
2. Care dintre cele patru bilete dau informații, care face o solicitare și care exprimă o mulțumire?
3. Cum încep și cum se termină biletele **a**, **b**, **c**?
4. Ce element are în plus biletul **c**? Este obligatoriu ca acesta să apară pe orice bilet? Motivează-ți răspunsul.
5. Ce îi lipsește biletului **d**? De ce are această formă?

Rețin

Biletul este o formă de comunicare scrisă, utilizată între persoane apropiate care nu se pot întâlni sau care nu au alt mijloc de comunicare la un moment dat. Poate fi și o modalitate de a relaționa în diferite activități cu oameni necunoscuți, așa cum sunt biletele de mulțumire de la firme, care din această cauză nu au nici formulă introductivă și nici semnătură.

Biletul este un mesaj scurt prin care se transmite o informație importantă, se face o solicitare, se adresează o mulțumire.

Are o formulă introductivă, o semnătură și, uneori, data, care nu este obligatorie.

6. **PUZZLE.** Potrivește bucățelele de hârtie alăturate pentru a reconstitui biletul rupt. Copiază textul în caiet.
7. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Redactați:
  - a. un bilet adresat fratelui vostru mai mare, prin care îl rugați să cumpere pâine;
  - b. un bilet prin care îl anunțați pe bunicul vostru să vină să vă ia de la o prietenă la ora 15, fiindcă mergeți la ea acasă ca să pregătiți un proiect.

Un reprezentant al grupei le citește în fața clasei.

UNITATEA 7

Cine face acțiunile într-o povestire

Citire/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scrisoare/Redactare
<ul style="list-style-type: none"> • Citirea textelor • Recunoașterea personajelor 	<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții de utilizare a cuvintelor cu sens opus și a cuvintelor cu aceeași formă și înțeles diferit 	<ul style="list-style-type: none"> • Reguli de vorbire eficientă: elemente de politețe verbală (ascultarea și respectarea opiniei celuilalt) • Dialogul: inițiere, menținere, încheiere • Formularea unei cereri • Dialoguri despre familie, locuință, mediul înconjurător, conduita în sala de spectacol 	<ul style="list-style-type: none"> • Grupurile de litere <i>ce, ci</i> • Grupurile de litere <i>ge, gi</i> • Grupurile de litere <i>che, chi</i> • Grupurile de litere <i>ghe, ghi</i>

Recapitulare

Evaluare

Ameliorare

Atelier: Dialogul: inițiere, menținere, încheiere. Dialoguri despre familie, locuință, mediul înconjurător, conduita în sala de spectacol. Salutul

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. TERMENI ÎN AVANS. Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Cei patru termeni ilustrați mai jos vor apărea în textul narativ pe care îl veți citi. Aveți cinci minute pentru a face o narațiune cu acești termeni. Un reprezentant al grupei prezintă oral povestirea voastră și doamna învățătoare/ domnul învățător notează pe tablă ce v-ați imaginat. După citirea textului, veți vedea dacă autorul a stabilit aceleași relații între termenii dați.

2. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/ domnului tău învățător.

LECTURĂ

Alice în Țara Minunilor

după Lewis Carroll

Alice a văzut Pisica în copac.

— Pisicuțo, în ce direcție să merg ca să plec de aici?

— Unde vrei să ajungi?

— Nu-mi pasă.

— Atunci n-are importanță direcția. Vei ajunge undeva, dacă vei merge îndeajuns. Spune, te joci azi cu Regina?

— Mi-ar plăcea, dar n-am fost invitată.

— Ne vedem acolo, a zis Pisica și a dispărut.

Alice se obișnuise cu ciudățeniile din acea țară. Pisica a reapărut.

— Ce s-a întâmplat cu bebelușul întâlnit?

— S-a prefăcut în purcel.

Pisica a pierit și a apărut iar.

— Ai zis purcel sau cercel?

— Purcel, a răspuns Alice.

Pisica a dispărut treptat, începând cu vârful cozii și sfârșind cu rânjetul.

Apropierea de text

1. Ce ți s-a părut ciudat în acest text?
2. Un reprezentant al fiecărei grupe stabilite la începutul lecției spune ce s-a potrivit și ce nu s-a potrivit în text cu povestirea voastră.
3. Citește, în gând, textul.
4. Lucrați în grupe de trei elevi. Citiți textul pe roluri.

Înțelegerea textului

5. Precizează dacă afirmațiile de mai jos sunt adevărate sau false.

Alice a fost invitată la Regina. • Pisica îi spune lui Alice că se vor întâlni la Regina. • Bebelușul s-a prefăcut în cercel.

• Pisica a dispărut începând cu vârful cozii și sfârșind cu rânjetul.

6. De ce îi spune Pisica lui Alice că direcția în care va merge nu are nicio importanță?

Vocabular

Alice - numele fetei se pronunță *Alis*, ca în limbile franceză și engleză.
îndeajuns - destul, suficient.

După lectură

7. Ce semnificație dai cuvântului scris cu litere înclinare în afirmația de mai jos?
Vei ajunge *unde*, dacă vei merge îndeajuns.
8. Ce învățatură pentru viață ai putea desprinde din afirmația de la exercițiul precedent?

Recunoașterea personajelor

1. Care sunt participanții la întâmplarea din text?
2. Ce sunt ei: persoane, animale, obiecte?
3. Poți să dai exemplu, din textele narative studiate sau citite de tine, de un participant la acțiune care este obiect?

Rețin

Participanții la întâmplările dintr-un text narativ se numesc **personaje**.

Personajele pot să fie oameni, animale sau obiecte.

Într-un text narativ, există întâmplări făcute de personaje și relatate de un povestitor.

După lectură

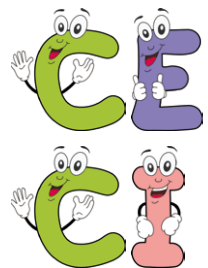
4. Recunoști personajele alăturate? Scrie-le numele în caiet.
5. Numește personajele din textul narativ *Păpădia* după Ion Agârbiceanu.

SCRIERE

Grupurile de litere *ce*, *ci*

1. Găsește, în text, cuvintele care conțin grupurile de litere *ce* și *ci*.
2. Completează cu grupurile de litere *ce* și *ci* pentru a afla cuvintele din seria de mai jos.
 așcă • ntură • neva • reașă • udat • upercă
3. Explică deosebirea de pronunție dintre grupul de litere *ce* din numele Alice și grupul de litere *ce* din cuvintele de la exercițiul 2.

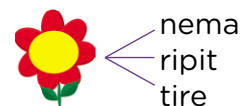
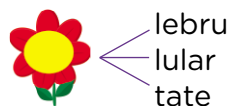
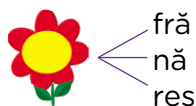
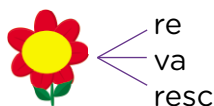
Rețin

Grupurile de litere **ce** și **ci** nu trebuie confundate, pentru că acestea alcătuiesc cuvinte diferite. De exemplu, *cerc* înseamnă altceva decât *circ*.

În unele nume de origine străină, grupul de litere *ce* se citește *s*, Alice, Beatrice.

Aplic ce am învățat

4. Completează florile cu grupurile de litere *ce* și *ci* pentru a obține cuvinte. Scrie-le în caiet.

5. **JOC.** Lucrați în perechi. Înlocuiți grupul de litere *ce* cu grupul de litere *ci* pentru a obține altă formă a cuvintelor date. Scrieți-le în caiet. Câștigă cei care termină primii corect.
aduce • conduce • face • tace • trece • zice

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Scrie, în caiet, răspunsul la ghicitoarea de mai jos.

Și el este când se-adună
Gogoloi să-l ții în mână.
Dar nu poți, de ace-i plin,
De te-nțepă, e un chin.

2. Ascultă versurile alăturate în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Ariciul este un animal care trăiește în regiunile de câmpie, dar poate fi găsit și în pădurile de fagi. Iarna se ferește de ger, stând pitit sub grămezi de frunze. Primăvara, se trezește și, agil, vânează melci și insecte.

Ariciul

Când se simte amenințat, devine o minge de țepi lungi. La maturitate, poate ajunge până la 7 000 de țepi. Nu este o legendă că puii se nasc fără țepi, aceștia începând să crească la câteva ore de la naștere.

 LECTURĂ

Arik

de Ioana Nicolaie

Arik e mic și cu botic
Și are țepi, și-n ochi, mărgele.
Sub tălpi el ține borangic
Și un trifoi cât patru stele.

În casa lui de lângă nuc
Cu o prințesă locuiește,
Din boabe verzi îi face suc
Și cântă des... pe aricește.

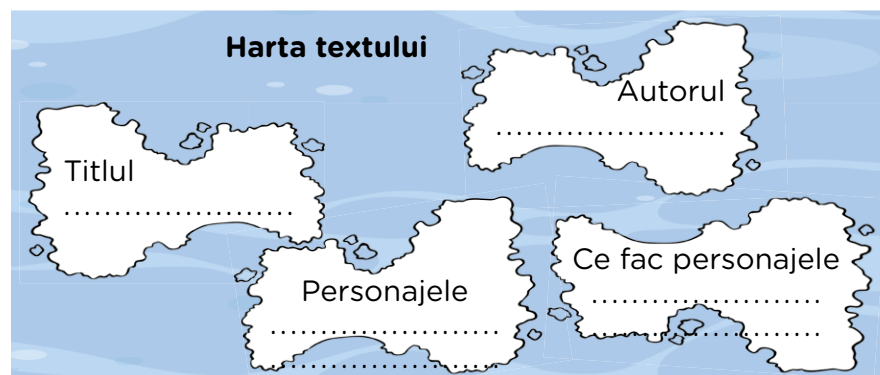

Apropierea de text

1. Citește, cu voce tare, poezia despre Arik.
2. Citește, în gând, textul informativ despre arici.
3. Cum ți se pare personajul Arik, din primul text?

Înțelegerea textului

4. Realizează harta primului text, completând, în caiet, o schemă precum cea de mai jos.

Vocabular

borangic – țesătură din mătase.

trifoi – plantă cu frunzele alcătuite din trei părți, rareori având patru și fiind considerată, în această situație, un simbol al norocului.

5. Prezintă înfățișarea fizică a lui Arik.
6. Cum se poartă Arik cu prințesa?

7. **CADRANELE.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Realizați o planșă în care să prezentați ariciul pe baza celui de-al doilea text, completând cadranele de mai jos.

Unde trăiește?	Ce înfățișare are?
Cu ce se hrănește?	Ce face când se simte amenințat?

După lectură

8. Explică diferența dintre cele două texte.

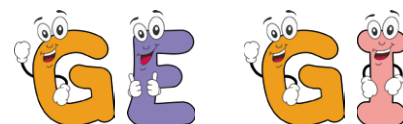
Rețin	Textul literar	Textul nonliterar
	<ul style="list-style-type: none"> • prezintă lucruri imaginare; • urmărește să emoționeze cititorul. 	<ul style="list-style-type: none"> • prezintă aspecte din realitate; • urmărește să informeze cititorul.

SCRIERE

Grupurile de litere *ge*, *gi*

1. **JOC.** Lucrați în perechi. Transcrieți, din cele două texte, în caiete, pe două coloane, cuvintele care conțin grupurile de litere *ge* și *gi*. Câștigă cei care termină primii corect.
2. Pune în locul căsuțelor grupurile de litere *ge* sau *gi* pentru a obține diferite cuvinte. Scrie-le în caiet.

amăn • st • mnastă • n e

Rețin

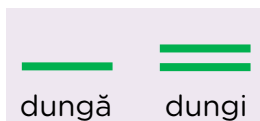
Grupurile de litere *ge* și *gi* nu trebuie confundate, pentru că acestea alcătuiesc cuvinte diferite. De exemplu, *ger* este un fenomen meteorologic și *gir* înseamnă garanție pentru acțiunile altcuiva.

Aplic ce am învățat

3. Transcrie cuvintele de mai jos în caiet. Subliniază, cu o linie, grupul de litere *ge* și, cu două linii, grupul de litere *gi*.

agitat • geam • geană • gingaș • magie • magiun • pagină • săgeată • sânge

4. **JOC.** Lucrați în perechi. Schimbați forma cuvintelor, ca în modelul de mai jos. Câștigă cei care termină primii corect.

coleg

minge

pungă

5. Scrie propozițiile de mai jos în caiet, separând cuvintele.

Geluesteinginergeolog. • Ginaaregingiainflamată.

6. **JOC.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Formați cuvinte, combinând silabele de pe frunzele de mai jos. Câștigă cei care, în trei minute, găsesc cele mai multe cuvinte.

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

- JOC.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Notați, în caiete, cât mai multe utilizări ale unui castron. Câștigă cei care, în trei minute, găsesc cele mai multe și mai ingenioase posibilități de a folosi un castron.
- Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

 LECTURĂ

Aventurile lui Emil

după Astrid Lindgren

Lui Emil îi plăcea supa. În acea zi, la prânz, castronul mai avea pe fund o picătură.

Emil s-a repezit s-o soarbă. Singurul mod de a face asta era să-și bage capul în castron. Chiar așa a și procedat. Dar nu a reușit cu niciun chip să-l mai scoată de pe cap.

— Trebuie să spargem castronul, a spus mama.

— Mai bine mergem la medic, a hotărât tata. E un castron scump.

Au plecat. Emil stătea pe bancheta din spate. Abia vedea.

În cabinetul doctorului, s-a aplecat ca să-l salute. Castronul a lovit biroul. În clipa următoare, zăcea jos, spart în două.

Emil era eliberat! Și învățat să nu mai fie lacom!

Apropierea de text

- Ți s-a întâmplat să asیți la întâmplări amuzante petrecute în familie, la masă? Povestește-le.
- Ce te-a surprins în textul citit?
- LANȚUL.** Fiecare elev citește cu voce tare, pe rând, câte o comunicare din text.
- CITIRE SELECTIVĂ.** Citește:

- fragmentul în care Emil ajunge să nu își mai poată scoate castronul de pe cap;
- fragmentul în care tatăl ia hotărârea de a merge la medic;
- fragmentul în care Emil scapă de castronul de pe cap.

Înțelegerea textului

- EXPLOZIE STELARĂ.** Lucrați în cinci grupe de câte 4-5 elevi. Formulați câte două întrebări privitoare la text, care să înceapă cu întrebarea ce a revenit grupei voastre. Dați, apoi, și răspunsurile. Realizați o planșă cu întrebările și răspunsurile voastre și prezentați-o în fața clasei.
- Ordonează întâmplările din textul dat, care au fost amestecate mai jos.

- Castronul se sparge.
- Nu reușește să mai scoată capul din castron.

Vocabular

banchetă – bancă mică montată în vehicule.
a zăcea – a sta culcat la pământ, a fi doborât.

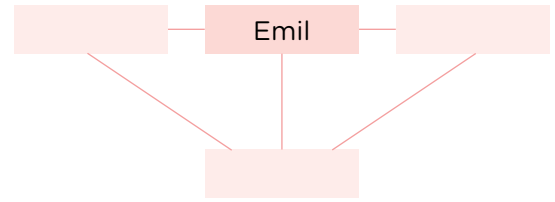
- Emil vrea să ia ultima picătură de supă de pe fundul castronului cu vârful limbii.
- Tatăl lui Emil hotărăște să meargă la doctor.
- În cabinet, Emil se apleacă pentru a-l saluta pe medic.

După lectură

7. **HARTA PERSONAJELOR.** Realizează o planșă cu harta personajelor din text, folosind ca model schema alăturată.

8. Indică două calități și două defecte ale lui Emil.

SCRIERE

Grupurile de litere *che, chi*

- Transcrie, în caiet, pe două coloane, cuvintele din text care conțin grupurile de litere *che* și *chi*.
- Pune în locul pătratelor unul dintre grupurile de litere *che* sau *chi* pentru a obține cuvinte. Scrie-le în caiet.

ie • nar • brit • cot

Rețin

Grupurile de litere **che** și **chi** nu trebuie confundate, pentru că acestea alcătuiesc cuvinte diferite. De exemplu, *chel* înseamnă om fără păr pe cap și *chil* înseamnă, în limbaj oral și nerecomandat, kilogram.

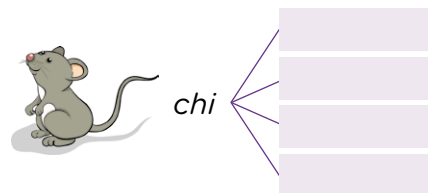
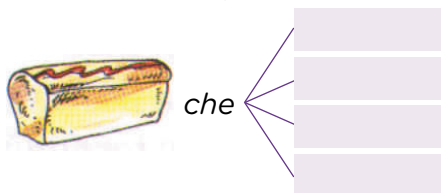
Aplic ce am învățat

- Scrie, în caiet, denumirea obiectelor ilustrate alăturat.
- Alege forma corectă a cuvintelor din seria de mai jos.
cheftea/chiftea • chioșc/cheoșc • chiuvetă/ghiuvetă • șcheop/șchiop
- Menționează litera corespunzătoare castronului care nu conține numai cuvinte scrise cu grupul de litere *che*.

<p>a. pachet cheie bucet</p>	<p>b. jachetă parchet chenar</p>	<p>c. baschet ureche mochetă</p>	<p>d. tichet rece rachetă</p>
--	--	---	---

- Transcrie, în caiet, din lista de mai jos, doar cuvintele care conțin grupul de litere *chi*.
achitare • cireș • chibrit • chirurg • echipă • închis • orchestră • schimb
- Alcătuiește trei propoziții în care cuvântul *ochi* să aibă, pe rând, trei sensuri diferite.
- Adaugă o literă care transcrie o consoană pentru a forma cuvinte, conform schemelor de mai jos. Scrie cuvintele obținute în caiet.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Fiecare elev din clasă va numi un animal, o pasăre sau un obiect care are coadă.
2. **LECTURĂ PREDICTIVĂ.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Ascultați textul alăturat în lectura doamnei voastre învățătoare/ domnului vostru învățător. Atunci când se va opri, discutați despre ce credeți că se va întâmpla în continuare și comunicați-le colegilor ideile voastre printr-un reprezentant al grupei. Predicțiile făcute pentru fiecare fragment vor fi notate pe tablă.

Vocabular

- a *zburda* – a sălta, a alerga plin de voieșie, a se zbengui.
- a *înhăma* – a pune hamurile (sistem de curele) pe un animal, pentru a trage un vehicul.
- a *urni* – a mișca, a deplasa cu greu ceva din locul unde se află.

LECTURĂ

Povestea cu mătura noastră

(partea I)

după Octav Pancu-Iași

Într-o zi, mătura noastră se privi în oglindă. Văzu că avea coadă. *

— Uite! Am coadă! Sunt cal, înghețea ea de uimire. Ar trebui să zburd pe câmpie.

Lăsă gunoiul și plecă. Pe câmp, întâlni un cal:

— Ce faci, frate?

— Pasc.

— Mie îmi place să zburd.

— Și mie! Dar am ghinion azi. Trag o căruță de lemne. Mătura se înhăma în locul calului, dar nu urni căruța. *

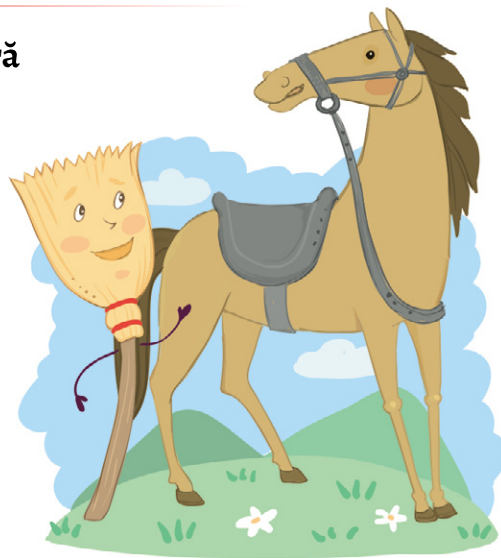
— Nu te pricepi, observă el.

— Ba da! Doar sunt cal. Am coadă!

— Și pianul are coadă și nu trage căruța.

— Atunci, sunt pian, spuse mătura. *

Dar nici concertele nu îi plăceau! S-a gândit atunci să fie fetiță, fiindcă și fetițele au, uneori, coadă. *

Apropierea de text

1. Câte dintre predicțiile grupei tale s-au adeverit?
2. La ce altceva ar mai putea fi folosită o mătură?
3. De ce crezi că, în basme, vrăjitoarele folosesc măhuri pentru a călători?
4. Lucrați în grupe de câte trei elevi. Citiți textul pe roluri.
5. Ca să vă amuzați, citiți fiecare câte o comunicare din text de la sfârșit spre început.

Înțelegerea textului

6. **CADRANELE.** Lucrați în perechi. Completați, în caiete, cadranele de mai jos cu răspunsuri la întrebările date.

Ce a văzut mătura când s-a uitat în oglindă?

De ce nu i-a plăcut măturii să fie cal?

Ce a crezut mătura că este?

De ce nu i-a plăcut măturii să fie nici pian?

7. Câte personaje sunt în textul citit? Ce sunt ele?

După lectură

8. Numește două calități și două defecte ale măturii. Din ce fapte ale ei le-ai desprins?

9. Ție ce ți-ar plăcea să fii? De ce?

SCRIERE

Grupurile de litere *ghe, ghi*

1. Găsește în textul citit cuvintele care conțin grupurile de litere *ghe* și *ghi*. Scrie-le în caiet.
2. Alege forma corectă a cuvintelor din seria de mai jos.

deghezare/deghezare • dugheană/dughiană • ghedaj/ghidaj • gheață/ghiață • ghempe/ghimpe • gheozdan/ghiozdan

Rețin

Grupurile de litere *ghe* și *ghi* nu trebuie confundate. De exemplu, se spune *ghidon*, nu *ghedon*.

Aplic ce am învățat

3. Scrie, în caiet, denumirea obiectelor din imaginile alăturate.
4. Transcrie, în caiet, numele de persoane de mai jos. Subliniază cu o linie numele care conțin grupul de litere *ghe* și cu două linii numele care conțin grupul de litere *ghi*.

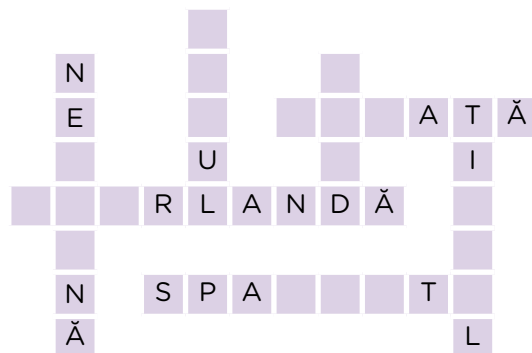
Anghel • Arghira • Drăghici • Gheorghe • Gherasim • Ghiță • Ghizela

5. Precizează litera corespunzătoare seriei în care toate cuvintele conțin grupul de litere *ghi*.
  - a. ghid • fachir • marchiz;
  - b. neghină • junghi • fochist;
  - c. ghiont • unghie • ghișeu;
  - d. ghips • ghiulea • echipă.
6. Alcătuieste trei propoziții care să conțină cuvintele de mai jos și scrie-le în caiet.
ghemotoc • ghiocel • ghidușie
7. Desenează, în caiet, careul alăturat, completându-l cu grupurile de litere *ghe* sau *ghi*.

8. Indică litera corespunzătoare definiției fiecărui obiect indicat.

- A. gheată B. gheretă C. jgheab D. magherniță
- a. Conductă care permite scurgerea unui lichid.
- b. Încălțăminte care acoperă piciorul până la gleznă.
- c. Construcție mică de lemn în care se poate adăposti un paznic, o santinelă sau chioșc unde se vând diferite produse.
- d. Casă mică, săracăcioasă, dărăpănată.

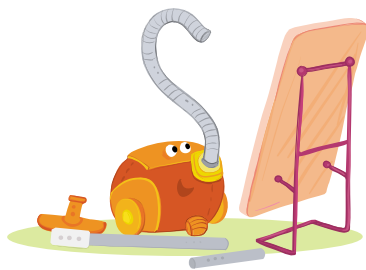

Dialogul. Reguli de vorbire eficientă: politețea. Ascultarea și respectarea opiniei celuilalt. Formularea unei cereri

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

- 1. STABILIREA SUCCESIUNII EVENIMENTELOR.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Recitați prima parte a povestirii *Povestea cu mătura noastră* și puneți în ordine întâmplările din text, care au fost amestecate mai jos. A plecat pe câmp, unde a întâlnit un cal. • I-a spus calului că îi place să zburde. • A hotărât să fie fetiță, pentru că și fetițele au coadă. • Mătura s-a oferit să-l ajute, dar nu a putut urni căruța. • Mătura a văzut în oglindă că are coadă și a crezut că este cal. • Calul i-a spus că nu se pricepe și că pianul are și el coadă, dar nu trage căruța. • Calul i-a răspuns că și el ar vrea să alege, dar are de tras o căruță. • Mătura a zis că este pian, dar a renunțat, fiindcă nu îi plăceau concertele.
- 2.** Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

a *deretica* – a face ordine și curățenie prin casă.

LECTURĂ

Povestea cu mătura noastră

(partea a II-a)

după Octav Pancu-Iași

Mătura întâlnește o fetiță.

- Ce faci? o întreabă mătura.
- Rezolv o problemă.
- Asta-i foarte greu.
- Poate pentru tine.
- Dar și eu sunt fetiță. Nu vezi că am coadă?
- Coadă are și calul.
- Dar trage căruța!
- Coadă are și pianul.
- Dar cântă!
- Am înțeles, spuse fetița. Ai vrea să nu faci nimic.
- Ba da, vreau să stau. Ce aș putea să fiu?
- Leneșă! spuse fetița.

Și uite așa am ajuns să cumpărăm un aspirator.

Numai că ieri, pe când deretica prin casă, aspiratorul s-a privit în oglindă și a spus:

- Furtunul meu seamănă cu o trompă!
- Vai de mine! Nu cumva crezi că ești elefant!

Apropierea de text

1. Ție ți se par grele sau nu problemele de matematică?
2. Ce dorea, de fapt, mătura să facă?
3. Lucrați în grupe de patru elevi. Citiți textul pe roluri.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Fiecare elev din clasă citește, pe rând, în ordinea din text, doar cuvintele alcătuite din trei silabe.

Înțelegerea textului

5. **HARTA TEXTULUI.** Completează, în caiet, schema de mai jos referitoare la textul studiat.

Harta textului

Titlul	Autorul	
Locurile acțiunii		
Personajele		
Problema apărută	Soluția	Sfârșitul textului
Învățătura desprinsă		

6. PĂLĂRIILE GÂNDITOARE. Lucrați în grupe de șase elevi. Prezentați mătura din perspectiva pălăriei care v-a revenit, conform tabelului de mai jos. Timp de 5-7 minute, discutați în grupă ce veți spune despre mătură din perspectiva pălăriei voastre. Puteți face și o planșă ca să rețineți ideile exprimate. Un reprezentant al grupei va prezenta concluziile în fața celorlalți.

Pălăria albă Informează neutru. Faptele sunt următoarele ...		Pălăria neagră Critică personajul. Are următoarele defecte ... A greșit, fiindcă ...		Pălăria roșie Exprimă emoțiile. M-a făcut să simt că ... M-a emoționat că ...	
Pălăria galbenă Prețuiește personajul. Reușește să ... Este bine că ...		Pălăria albastră Conduce discuția. Cine urmează? Care este concluzia? Ce am învățat?		Pălăria verde Descoperă creativitatea. Ce ar fi fost dacă ...? Ar fi putut proceda și așa: ...	

COMUNICARE ORALĂ

Dialogul. Reguli de vorbire eficientă: politețea. Ascultarea și respectarea opiniei celui/alt. Formularea unei cereri

1. Cine discută în textul studiat în această lecție? Dar în lecția precedentă?
2. Care este semnul de punctuație care anunță intervenția în discuție a unui participant?
3. Precizează prin ce cuvinte se exprimă politețea și dezacordul în dialogul de mai jos.
  - Fiți amabilă și faceți ordine în bibliotecă, vă rog frumos!
  - Sigur! Îmi permiteți să pun cărțile pe acest raft?
  - Mi se pare totuși că ar sta mai bine pe raftul de mai jos.

Rețin

Dialogul este convorbirea între două sau mai multe persoane. Într-un dialog, există un vorbitor, care transmite o informație și un ascultător, care primește informația. Aceste roluri se schimbă într-o conversație.

Linia de dialog marchează, în scris, intervenția unei persoane într-o discuție.

În discuțiile de la școală, cu persoane necunoscute sau mai în vârstă, vorbitorul trebuie să folosească o exprimare care să dovedească respectul, utilizând expresii precum: *vă rog, fiți amabil, îmi permiteți.*

Părerea partenerului de discuție trebuie respectată și dezacordul poate fi exprimat politicos prin formule ca: *nu cred că ..., mi se pare totuși că ..., poate n-am înțeles exact, dar ...*. O discuție este eficientă numai dacă partenerii se respectă reciproc, ascultându-se cu atenție, exprimându-și cu amabilitate părerile și formulându-și cu respect cererile.

Aplic ce am învățat

4. **JOC DE ROL.** Lucrați în perechi. Imaginați-vă dialoguri între un elev și bibliotecara școlii, între un copil și o vânzătoare. Apreciați eficiența dialogului, folosind grila de mai jos.

 Criterii de eficiență a dialogului			
• s-au folosit expresii politicoase			
• partenerii nu s-au întrerupt			
• partenerii s-au privit în ochi			
• exprimarea a fost corectă, clară			
• s-au folosit gesturi și un ton potrivite			

Citește, în gând, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Ionuț și sperietoarea de pășări

după Mara Nicoară

Ionuț și cățelul au văzut într-o grădină o sperietoare de pășări. Avea pe cap o pălărie mare ce îi acoperea urechile și îi cădea peste ochi. Purta niște ghetе vechi, o cămașă cu mâneci lungi și niște pantaloni ruți.

Ionuț a crezut că a găsit o pălărie fermecată și a vrut să și-o pună pe cap.

— Hei! E pălăria mea, a strigat sperietoarea.

— Tu... ești fetiță? a întrebat Ionuț uimit.

— Da! Vrei să fim prieteni? Ți las și pălăria mea.

Chiar e fermecată! Te face nevăzut.

Ionuț și-a pus pălăria și a dispărut.

— Ajutor! Ce mă fac?

— Scoate pălăria și apari! Te-ai speriat degeaba!

— Așa e! De-acum, suntem prieteni!

1. Identifică personajele din textul citit. Ce sunt acestea: persoane, obiecte, animale?
2. **CADRANELE.** Completează, în caiet, cadranele de mai jos cu răspunsuri la întrebările date.

Ce crede Ionuț despre pălăria sperietorii de pășări?

Ce îi propune sperietoarea lui Ionuț?

Cum reacționează sperietoarea când Ionuț vrea să-i ia pălăria?

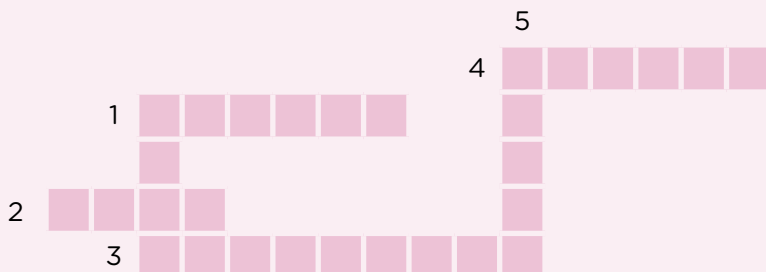
De ce se sperie Ionuț?

3. Descrie înfățișarea sperietorii de pășări.
4. Menționează o calitate a sperietorii. Din ce fapte ale sale ai desprins-o?
5. Cum te-ai simți, dacă ai fi în locul lui Ionuț?
6. Extrage, din a doua intervenție în dialog a sperietoarei, comunicarea prin care își exprimă dorința de a continua discuția cu Ionuț.
7. Cum își exprimă Ionuț simpatia și recunoștința față de sperietoarea de pășări?
8. Transcrie, în caiet, toate cuvintele din text care conțin grupurile de litere învățate.
9. Înlocuiește grupul de litere ce din cuvintele de mai jos, cu grupul de litere *ci*, pentru a forma cuvinte noi.

10. Menționează câte un cuvânt cu sens opus pentru *acesta*, *acolo*, *repede*.

11. Copiază careul în caiet și completează-l, folosind cuvinte ce conțin grupurile de litere ce și ci.

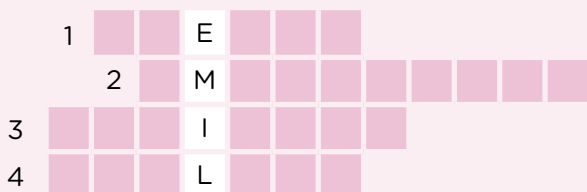

1. unealtă din metal sau din lemn, cu mâner, folosită la bătut cuie
2. bucată dintr-un obiect de sticlă
3. preparat din cacao și zahăr
4. pulbere gri rămasă după arderea completă a unui corp
5. negură, pâclă

12. Transcrie, în caiet, forma corectă a cuvintelor din seriile de mai jos.

- a. ceoc/cioc • ciorbă/ceorbă • ceartă/ciartă • cias/ceas
- b. chiar/chear • cheltuială/chieltuială • chieie/cheie • genunche/genunchi
- c. geantă/giantă • săgeată/săgiată • gheată/ghiată • spaghete/spaghiete

13. Desenează careul de mai jos în caiet. Dezleagă-l, găsind cuvinte care au același sens cu cele date și care conțin grupurile de litere che sau chi.

1. strigat
2. ambalat
3. înlocuit
4. ospătar

14. Alcătuieste propoziții în care cuvântul *ghiveci* să aibă sensuri complet diferite.

15. Precizează greșelile făcute în dialogul de mai jos, ținând cont de regulile de vorbire eficientă și de conduită când se vorbește la telefon.

- Alo! Maria, e acasă?
- Bună ziua! Cine întrebă de ea?
- Secret! Mi-o dați la telefon?
- Îmi pare rău, dar nepoata mea nu e acasă pentru persoane care nu știu să vorbească frumos.

16. Refă dialogul de mai sus, folosind expresii precum: *vă rog*, *fiți amabil/ă*, *îmi permiteți*, *mulțumesc*.

17. Precizează cine ar putea fi vorbitorul care spune comunicarea de mai jos și cine ascultătorul lui.

- Fiți amabilă, puteți să-mi dați cartea, vă rog?

18. **JOC DE ROL.** Lucrați în perechi. Interpretați un dialog despre comportamentul personajelor din textul dat, în care vă exprimați dezacordul față de partenerul de discuție. Folosiți formule precum *Nu cred că ...*, *Mi se pare totuși că ...*, *Dimpotrivă, cred că ...*, *Poate n-am înțeles, dar ...*.

Citește, cu atenție, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

La Medeleni

după Ionel Teodoreanu

Domnul avocat Deleanu îl întreabă pe Dănuț, fiul său din clasa a cincea:

— Te faci avocat?

— Lasă-l să mănânce! Dănuț, ia coatele de pe masă, spune mama. Uită-te la Monica!

Olguța, sora mai mică a lui Dănuț, își retrage coatele zâmbind. Băiatul se înroșește. Teroarea comparațiilor cu Monica dura de un an, de când fetele învățau împreună. Olguța îl privește.

— De ce te uiți la mine?

— Eu?

— Da, tu! replică băiatul.

— Nu mă uit la tine! Mă uit la Monica!

— Ba te-ai uitat! Își ieși din fire Dănuț.

— Ei, și?! N-am voie să mă uit?

Toți izbucnesc în râs.

1. Selectează, dintre numele de mai jos, doar pe cele ale personajelor care participă la dialog în textul dat.

mama

Monica

Dănuț

Olguța

2. Precizează care sunt personajele din text care fac acțiunile indicate mai jos.

a. S-a uitat insistent la Dănuț pentru a-l provoca.

b. Nu ține coatele pe masă, mâncând frumos.

c. I-a cerut lui Dănuț să ia coatele de pe masă.

3. Transcrie, din text, trei cuvinte care să conțină câte un grup de litere diferit.

4. Scrie propozițiile obținute prin ordonarea cuvintelor din seriile de mai jos.

a. atinge • geamului • marginea • mingea

b. cere • un • rece • o • Marcela • ceai • și • chiflă

c. înghite • Gheorghică • spaghetele • lăcomie • cu

5. Menționează cuvântul scris greșit în fiecare serie de cuvinte de mai jos.

a. ceapă • ceorap • ciocan • cireș

b. chioșc • geam • ghitară • săgeată

c. gheață • ghiozdan • gheară • ghiuvetă

	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1	un nume corect	2 nume corecte	3 nume corecte
2	un nume corect	2 nume corecte	3 nume corecte
3	un cuvânt corect	2 cuvinte corecte	3 cuvinte corecte
4	o propoziție corectă	2 propoziții corecte	3 propoziții corecte
5	un cuvânt	2 cuvinte	3 cuvinte

Rezolvă cerințele de mai jos.

1. Citește, în șoaptă, fragmentul de text de mai jos, care continuă povestirea *Ionuț și sperietoarea de păsări* după Mara Nicoară.
  - Am găsit pălăria fermecată și mi-am făcut și o prietenă bună, a continuat Ionuț. Ochii Mariei străluceau de bucurie.
  - Și acum ce mai facem? a lătrat vesel câțelul.
  - Acum, ne ducem acasă. Prietena noastră are nevoie de haine noi.
2. Lucrați în perechi. Discutați între voi și, apoi, răspundeți la întrebările de mai jos.
  - a. Care sunt personajele care participă la dialog?
  - b. Au toate personajele un nume?
  - c. Ce ați face cu o pălărie fermecată? Dați minimum trei exemple.
  - d. Ce alte obiecte fermecate ați întâlnit în poveștile pe care le cunoașteți?
3. Găsește, în text, un cuvânt care să conțină unul dintre grupurile de litere învățate.
4. Alcătuieste și scrie în caiet câte o propoziție în care cuvântul găsit la exercițiul 3 să fie așezat:
  - la începutul propoziției;
  - în interiorul propoziției;
  - la sfârșitul propoziției.
5. Scrie, în caiet, denumirea obiectelor sau ființelor din imaginile de mai jos.

6. Pune în ordine silabele din fiecare casetă și vei afla cum se numesc păsările care ar putea fi îndepărtate de sperietoare.

RĂ CIOA

CHE PO NI TÂR

E CIO LI CÂR

TOA PRI GHE RE VI

AUTOEVALUARE

Completează, în caiet, următoarele afirmații, referindu-te la ceea ce ai învățat în unitatea *Cine face acțiunile într-o povestire*:

Cel mai bine știu ... .

Cel mai mult mi-a plăcut ... .

Cel mai dificil mi s-a părut ... .

Atelier: Dialogul: inițiere, menținere, încheiere. Dialoguri despre familie, locuință, mediul înconjurător, conduita în sala de spectacol. Salutul

Bună!
Ce faci?

Bine! M-a lăsat
mama să mă joc,
fiindcă am ajutat-o
la curățenie.

Salut, mă!
Știi că ieri l-am
întâlnit pe Dan?

Serios?
Ce mai face? Mai
joacă fotbal?

Bună ziua!
Vă rog frumos
să-mi dați un pix
roșu.

N-am înțeles.
Poți să repeți?

Mă bucur
că mi-ai adus
cartea.

Lectură
plăcută! Pe mâine!
La revedere!

- Citește dialogurile din imaginile alăturate. Menționează:
  - cu ce formule încep acestea;
  - cu ce formule continuă;
  - cu ce formule se termină.
- Ce formule de salut utilizează copiii din imagini? Cum saluți când întâlnești pe stradă un cadru didactic din școala ta, un vecin, un cunoscut?
- JOC DE ROL. LA SPECTACOL.** Lucrați în perechi. Imaginați-vă că sunteți la un spectacol. Unul dintre voi intră în sală și își caută locul de pe bilet. Celălalt este un necunoscut care i-a ocupat locul. Interpretați dialogul prin care elevul îl roagă pe necunoscut să-i elibereze locul.

Rețin

Într-un dialog, vorbitorii trebuie să-și adapteze felul de a vorbi la partenerul de discuție și la situația de comunicare.

Există **formule de inițiere a dialogului** folosite între prieteni, precum *Bună!*, *Salut!*, *Ce faci?*, dar și formule folosite între persoane care nu sunt apropiate, de exemplu *Bună ziua!*, *Mă scuzați ...*, *Se poate să mă ajutați să ...*

Pentru **menținerea dialogului**, se poate încuraja vorbitorul prin diferite formule: *Interesant!*, *Nu mai spune!*, *la te uită!*, *Repetă, te rog!*

Formulele de încheiere a dialogului pot fi diverse: *Bună ziua!*, *Mulțumesc!*, *La revedere!*, *Pa!*, *Drum bun!*, *Noapte bună!*.

- Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Realizați un poster cu reguli de comportament în sala de spectacol. Precizați cum intrați și ieșiți din sală, dacă puteți vorbi sau nu în timpul spectacolului, ce faceți cu telefonul mobil, cu mâncarea și cu sticla de apă cumpărate în pauză.
- JOC DE ROL.** Lucrați în perechi. Interpretați dialoguri pe următoarele teme:
  - discuție cu bunica despre cadoul pe care să i-l oferi mamei de ziua ei;
  - discuție cu tatăl tău despre cum să faceți curățenie în casă, la sfârșit de săptămână;
  - discuție cu un coleg al tău despre organizarea unei acțiuni de curățare a unui parc;
  - discuție cu o vecină a ta despre colectarea selectivă a deșeurilor.

Stabiliți un juriu care să evalueze dialogurile pe baza grilei de mai jos.

Criteria	😊	😐	😞
• S-au folosit formule de inițiere, de menținere și de încheiere a dialogului.			
• S-a respectat tematica dialogului.			
• Nu s-au făcut greșeli de exprimare.			
• S-au folosit gesturile și mimica adecvate situației.			

UNITATEA 8

În timpul liber, cu prietenii

Citare/Lectură	Elemente de construcție a comunicării	Comunicare orală	Scrisoare/Redactare
<ul style="list-style-type: none"> Citirea textelor 	<ul style="list-style-type: none"> Exerciții de utilizare a cuvintelor cu sens asemănător și a cuvintelor cu aceeași formă și înțeles diferit 	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea unei persoane Repovestirea unor întâmplări citite Descrierea unei persoane Cum te prezinți Salutul 	<ul style="list-style-type: none"> Scrisoarea cuvintelor care conțin litera <i>x</i> Scrisoarea literei <i>m</i> înainte de <i>b</i> și <i>p</i>

Recapitulare

Evaluare

Ameliorare

Atelier: Descrierea unei persoane. Cum te prezinți

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Spune cum îți petreci timpul liber cu prietenii. Ce activități îți plac cel mai mult?
2. **CIORCHINE.** Îți place să ascuți muzică? Realizați împreună cu doamna învățătoare/domnul învățător un ciorchine cu instrumente muzicale, fiecare elev spunând numele unui instrument pe care îl știe de la orele de muzică și mișcare sau din viața cotidiană.
3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

xilofon – instrument muzical făcut din plăcuțe de lemn, la care se cântă prin lovirea lor cu niște ciocănele de lemn sau de metal.

LECTURĂ

Xenia și xilofonul

după Nichita Stănescu
și Gheorghe Tomozei

Xenia e prietena mea. În excursii, ea cântă la xilofon și împarte cu mine pachetul de-acasă. Așa fac și eu. Xenia e tare veselă și-mi place s-o strig în pădure, cu mâinile pâlnie la gură. Xenia nu-mi răspunde, stă pitită după vreo tufă și o clipă sunt speriat. Dacă s-a rătăcit? Cum să mă întorc acasă fără Xenia, prietena mea? Când apare, sunt cel mai fericit băiat din lume.

— Xenia, când o să mă fac mare, am să-mi cumpăr o bicicletă și am să te plimb cu ea.

Apropierea de text

1. Ce sunete ți-au atras atenția în textul citit?
2. Ai făcut ceva deosebit pentru prietenii tăi apropiați? Ce ești dispus să mai faci?
3. **ȘTAFETA.** Ștafeta este un creion care va fi dat mai departe de fiecare elev după ce va citi, cu voce tare, o comunicare din text.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește:
  - propozițiile din text alcătuite din patru cuvinte;
  - comunicările din text care încep cu numele Xenia;
  - comunicările din text care sunt întrebări.

Înțelegerea textului

5. Menționează câte un cuvânt cu același sens pentru *pitită*, *clipă*, *speriat*.
6. **CADRANELE.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Completați, pe un poster, cadranele de mai jos, rezolvând cerințele date. Un reprezentant al grupei prezintă produsul vostru în fața clasei.

Precizează ce fel de fire are Xenia.

Menționează cum se joacă în pădure copiii.

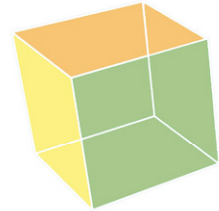
Numește sentimentele pe care băiatul le are pentru Xenia.

Desenează obiectul pe care băiatul vrea să-l cumpere când va fi mare.

După lectură

7. **CUBUL.** Lucrați în șase grupe de 4-5 elevi. Fiecare grupă, prin tragere la sorți, va rezolva câte o cerință de pe fețele cubului. Realizați câte un poster pe care un reprezentant al grupei îl va prezenta în ordinea dată.
- Describe! Cum arată un xilofon?
  - Compară! Cu ce se aseamănă xilofonul?
  - Asociază! La ce te face să te gândești un xilofon?
  - Analizează! Din ce este alcătuit un xilofon?
  - Aplică! La ce este folositor xilofonul?
  - Argumentează! E plăcut sau nu să asculți un xilofon?

SCRIERE

Scrierea corectă a cuvintelor care conțin litera x

- Transcrie, în caiet, cuvintele care conțin litera x în textul dat.
- Precizează cum se pronunță litera x în cuvintele *excursie* și *exercițiu*.

Rețin

Litera x transcrie două grupuri de sunete:

- grupul de sunete *cs*, în cuvinte ca *pix*, *expoziție*;
- grupul de sunete *gz*, în cuvinte ca *exact*, *exemplu*.

Aplic ce am învățat

3. Scrie, în caiet, trei nume de persoană care conțin, pe rând, litera x la începutul, la sfârșitul și în interiorul cuvântului.
4. **JOC.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Transcrieți pe o foaie cuvintele din lista de mai jos. Subliniați cu o linie cuvintele în care litera x se pronunță *cs* și cu două linii pe cele în care se pronunță *gz*. Câștigă cei care termină primii corect.

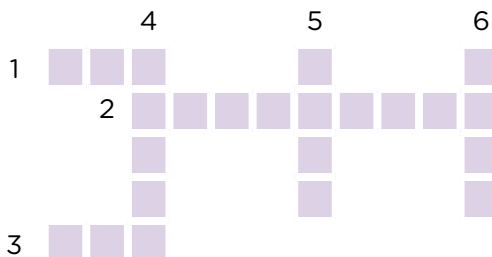
claxon • dexteritate • examen • există • expediază • exterior • flexibil • luxație • mixt • oxigen • taxator • text

5. Schimbă vocala transcrisă prin literă colorată în cuvintele de mai jos pentru a obține alte cuvinte. Scrie-le în caiet.

bax • fax • taxă • expert

6. Copiază careul în caiet. Dezlegă-l, știind că fiecare cuvânt conține cel puțin o literă x.

1. sportul cu mănuși
2. se pune după propoziții care arată o mirare sau o surpriză și se numește semn de ...
3. nemișcat, stabil
4. marcă de copiator
5. automobil care transportă oameni contra unei plăți
6. scriere cu sens alcătuită din comunicări

7. Transcrie, în caiet, forma corectă a cuvintelor de mai jos.

îmbâxit
îmbâcsit

ruxac
rucsac

saxofon
sacsofon

tixit
ticsit

 COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. Scrie pe o foaie care este animalul tău preferat, leguma ta preferată, mâncarea ta preferată, culoarea ta preferată. Așezați-vă apoi în cerc. Spuneți fiecare ce preferințe aveți și stabiliți care sunt asemănările și deosebirile dintre voi.
2. Ce crezi că reprezintă imaginea de mai jos? Consideri că este bine ca oamenii să fie la fel sau diferiți? Poți fi prieten cu cineva care nu seamănă deloc cu tine?

3. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

a se *înmuia* – (aici) a se înduioșa, a se îmblânzi.

 LECTURĂ

Cepelică se împrietenește cu un urs simpatic

după Gianni Rodari

Cepelică stătea la masă cu prietenii săi din pădure. Mâncau friptură. A apărut un urs simpatic. A cerut și el friptură și cartofi. Cepelică i-a aruncat un cartofior, glumind:

- Satură-te cu asta!
- N-am suferit niciodată cepele, s-a strâmbat ursul.
- Ascultă! N-ai vrea să ne împrietenim?
- Cine a mai văzut un urs prieten cu o ceapă?
- E loc pentru toți în lume.
- Atunci de ce oamenii ne închid în cuști când ne prind? Părinții mei sunt în grădina zoologică a orașului.
- Și tatăl meu este închis undeva, a zâmbit trist Cepelică.

Ursul s-a înmuiat. Cepelică i-a propus să meargă împreună în oraș ca să-și găsească părinții.

Apropierea de text

1. De ce se numește personajul Cepelică?
2. Ce te-a surprins în text?
3. Tu ai un prieten total diferit de tine?
4. Lucrați în grupe de trei elevi. Citiți textul pe roluri.

5. CITIRE SELECTIVĂ. Citește:

- comunicările care sunt întrebări;
- comunicările care au la sfârșit semnul exclamării;
- prima, a treia, a cincea și ultima comunicare din text.

Înțelegerea textului

6. EXPLOZIE STELARĂ. Lucrați în cinci grupe de câte 4-5 elevi. Formulați câte două întrebări privitoare la text, care să înceapă cu termenii din colțurile steluței alăturate. Dați, apoi, și răspunsurile. Realizați o planșă cu întrebările și răspunsurile voastre, pe care o va prezenta în fața clasei un reprezentant al grupei.

7. Ordonează întâmplările din povestire, care au fost amestecate mai jos.

- Un urs vine la ei.
- El se supără, pentru că primește doar un cartofior.
- Ursul este supărat, fiindcă părinții lui sunt la grădina zoologică.
- 1 Cepelică se află în pădure cu prietenii lui.
- Ursul cere friptură și cartofi.
- Cepelică îi propune ursului să se împrietenească.
- Cei doi pleacă în oraș ca să-și găsească părinții.
- Cepelică îi spune că și tatăl lui este închis undeva.

După lectură

8. Crezi că oamenii fac bine sau nu când închid urșii în grădinile zoologice? Motivează-ți răspunsul.
9. Ești de acord cu Cepelică că *e loc pentru toți în lume*? Explică.

SCRIERE

Scrierea literei *m* înainte de *b* și *p*

1. **JOC.** Lucrați în perechi. Notați, în caiete, pe două coloane, cuvintele din text în care se scrie *m* înainte de *b* și *p*. Câștigă cei care termină primii corect.

2. Formează cuvinte noi de la cele de mai jos, după modelul dat. Ce literă ai scris înainte de *b* și *p*?

prieten → a împrieteni

bătrân • blând • pădure • podoabă

Reține

Înainte de *b* și *p*, se scrie și se pronunță *m*, nu *n*.

Aplic ce am învățat

3. Scrie, în caiet, cuvintele care denumesc obiectele ilustrate.
4. Unește, oral, silabele de pe etichete pentru a forma cuvinte. Scrie-le, apoi, în caiet.

lim	bac	sim	bet
bum	bă	zâm	pă
com	bră	trom	plu
um	pot	po	rumb

5. Transcrie cuvintele de mai jos în caiet, completând cu litera *m* sau *n*.

a□biție • a□coră • a□tenă • a□balaj • a□bulață • ca□pion • ca□celarie • co□curs • co□punere • i□par • i□portant • i□precis • i□el • î□bobocit • î□dulcit • pli□bare

6. Indică litera cartofului pe care cuvântul este scris corect. Știi de ce se scrie așa?

- a. Istanbül   b. inpozit   c. anplu   d. pônă

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

1. PORTRETUL CHINEZESC.

Realizează-ți portretul pe o foaie, completând comunicările de mai jos. Amestecați foile, extrageți, apoi, câte o foaie și încercați să ghiciți al cui este portretul.

- Dacă aș fi un animal, aș fi ... .
- Dacă aș fi o floare, aș fi ... .
- Dacă aș fi o melodie, aș fi ... .
- Dacă aș fi un personaj de desene animate, aș fi ... .

2. Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

a scorni – a inventa cu intenția de a înșela, de a păcăli.

lacrimogen – care provoacă plânsul.

LECTURĂ

O întâmplare adevărată

după Cleopatra Lorințiu

Aveam de scris o compunere cu titlul *O întâmplare adevărată*. Colegii mei scriau. Eu n-aveam nicio idee!

Carmenuța, pariez, scornește ceva lacrimogen, cu o mătușică bolnavă pe care a îngrijit-o. Ciprian visează numai avioane, așadar, va inventa ceva cu o călătorie. Cu Marian este altceva! El este cumințenia clasei! Va scrie ceva despre cât de impresionat a fost de împărțire. Mincinoșii! Am început să scriu.

Era dimineată. Doream un ceai cu lămâie. Am făcut ceaiul, l-am îndulcit și am vrut să pun lămâie.

În dulap, era doar o ceapă. Atunci, am băut ceaiul fără lămâie.

Doamna m-a felicitat, colegii mei au râs și am primit premiul pentru cea mai scurtă și mai amuzantă compunere.

Apropierea de text

1. Ți s-a întâmplat să nu ai inspirație și să nu poți scrie o compunere? Ce ai făcut?

2. Explică sensul expresiei *cumințenia pământului*.

3. CITIRE SELECTIVĂ. Citește:

- cuvintele cu patru silabe din text;
- fragmentul în care este prezentată Carmenuța;
- fragmentul în care sunt prezentați băieții;
- ultima comunicare a textului.

4. Citește tot textul în fața clasei, folosind intonația potrivită.

Înțelegerea textului

5. **HARTA TEXTULUI.** Completează, în caiet, schema de mai jos cu informații referitoare la textul studiat.

Harta textului

Titlul	Autorul	
Locul acțiunii		
Personajele		
Problema apărută	Soluția	Sfârșitul textului
Învățătura desprinsă		

6. **INVESTIGAȚIE.** Lucrați în grupe de 4-5 elevi. Realizați un poster, răspunzând la sarcinile de mai jos. Un reprezentant al grupei va prezenta produsul vostru în fața clasei.

- Care sunt colegii de clasă ai fetei amintiți în text?
- De ce fetița îi consideră mincinoși pe colegii ei?
- Din ce cauză au râs colegii fetei când ea a terminat de citit compunerea?

După lectură

7. Merita sau nu fetița un premiu? De ce?

COMUNICARE ORALĂ

Identificarea unei persoane

1. Precizează trăsăturile personale după care pot fi recunoscuți colegii de clasă ai fetei.
2. Indică o însușire a fetei, pe care nu o au colegii ei de clasă.

Rețin

Pentru a identifica o persoană, trebuie să se evidențieze trăsăturile fizice și morale care îi sunt specifice. De exemplu, Ciprian este pasionat de avioane.

Aplic ce am învățat

3. Menționează trăsăturile fizice sau morale după care poate fi identificat un prieten al tău/o prietenă a ta din clasă.
4. Prezintă trei trăsături fizice după care pot fi identificate persoanele din fotografiile de mai jos.

COMUNICARE ORALĂ

Înainte de lectură

- 1. TERMENI ÎN AVANS.** Vei asculta un text narativ în care apar următorii termeni: *ceas, scaun, tricou, ușă*. Ai două minute să îți imaginezi o poveste în care să apară acești termeni. Povestește unui coleg de clasă la ce te-ai gândit și ascultă povestea lui. Aveți cinci minute pentru a vă relata povestirile. Dacă dorești, poți să spui povestea ta întregii clase pentru a vedea dacă se confirmă în textul pe care îl vei studia.
- 2.** Ascultă textul alăturat în lectura doamnei tale învățătoare/domnului tău învățător.

Vocabular

a se foi - (aici) a se răsuci de pe o parte pe alta, a se agita.
a trona - (aici) a fi plasat într-un loc foarte evident.

LECTURĂ

O altfel de dimineață

de Horia Corcheș

Deschide ochii, se foiește în așternut, privește ceasul. Strânge pleoapele, neîncrezător: ora 10? Se bucură. Apoi, se îngrijorează. Cum de nu l-au trezit? Cercetează camera. Îngrozit, strânge la piept genunchii. Pe scaun, tronează pantalonii de trening, lângă tricoul mototolit. Ghiozdanul, întotdeauna pregătit, nu este nicăieri! Ba da! Este într-un colț.

— Cred că s-a întâmplat un dezastru! Nu se poate!

Închide ochii, liniștindu-și respirația.

Deodată, aude glasul bunicii:

— Matei! E gata micul-dejun!

La ora 10? Pentru luni e târziu!

Bunica a venit la ușă:

— Știu că e prima zi, dar sora ta s-a trezit de mult!

Respiră ușurat. Este prima zi! Prima zi de vacanță! Sare în picioare. Are atâtea de făcut!

Apropierea de text

1. S-a confirmat ceva din povestea ta?
2. Ce ți-a plăcut cel mai mult în text?
3. **LANȚUL.** Fiecare elev citește cu voce tare, pe rând, câte o comunicare din text.
4. **CITIRE SELECTIVĂ.** Citește, din textul dat, comunicările alcătuite din patru cuvinte.

Înțelegerea textului

5. Unde și când se petrec întâmplările din text?
6. Care sunt personajele din text?
7. Ce crede băiatul că s-a întâmplat? Prin ce stări trece el?
8. Menționează câte un cuvânt cu același sens pentru: *cercetează, îngrozit, mototolit*.
9. Precizează sensul din text al cuvântului *colț*. Alcătuieste o propoziție în care acest cuvânt să aibă un sens total diferit.

După lectură

10. Tu ce planuri de vacanță ai?
11. Care este activitatea ta preferată în vacanță?
  12. Ce destinație turistică din țară îți place cel mai mult?

COMUNICARE ORALĂ

Reповestirea unor întâmplări citite

1. Precizează titlul textului de la pagina 134 și autorul acestuia.
2. Ce moment declanșează întâmplările din text?
3. **PIRAMIDA.** Lucrați în perechi. Stabiliți ordinea întâmplărilor din text. Uniți-vă două perechi și fixați ordinea întâmplărilor în grupa voastră. Dacă simțiți nevoia, vă puteți nota, în caiet, acțiunile. Un elev poate repovesti oral, în grupă, întâmplările. Urmăriți dacă se exprimă corect, dacă prezintă pe scurt faptele, în ordinea din text, dacă folosește gesturile și mimica adecvate pentru transmiterea informațiilor.

Rețin

Pentru a putea repovesti oral întâmplările citite, în timpul lecturii textului trebuie să se rețină:

- titlul și autorul textului;
- personajele;
- locul și timpul desfășurării întâmplărilor;
- ordinea întâmplărilor.

Exprimarea celui care repovestește trebuie să fie corectă, clară, faptele prezentându-se pe scurt și ordonându-se prin utilizarea unor expresii precum *mai întâi*, *apoi*, *după aceea*, *în sfârșit*. Încheierea unei comunicări trebuie marcată de pauze, iar pentru a transmite informațiile sunt necesare și gesturi și mimică.

Aplic ce am învățat

4. **CONCURS.** Elevii care doresc se pot înscrie la un concurs. Stabiliți un juriu care va aprecia repovestirea întâmplărilor din textul narativ citit, după grila de mai jos. Câștigă cei care obțin cele mai multe fețe vesele.

În repovestirea orală a întâmplărilor citite, elevul	😊	😐	😞
• a indicat titlul și autorul textului;			
• a precizat cine sunt personajele;			
• a menționat unde și când se petrec întâmplările;			
• a respectat ordinea întâmplărilor, utilizând expresii precum <i>mai întâi</i> , <i>apoi</i> , <i>după aceea</i> , <i>în sfârșit</i> ;			
• a vorbit corect și clar;			
• a folosit gesturile și mimica adecvate.			

5. Repovestește, oral, întâmplările citite în textul narativ din acest an școlar care ți-a plăcut cel mai mult.

Citește, în gând, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Plecarea în tabără

după Sultana Craia

Când au ajuns la gară, mulți colegi ai lui sosiseră deja. Erau toți gata să pornească într-o expediție aventuroasă, deși mergeau doar la o cabană din Bucegi. Pentru Radu, mersul în tabără era o noutate.

Era atât de agitat, încât la urcarea în tren s-a îmbulzit să urce primul, uitând să-și ia rămas-bun de la părinți. Le-a făcut doar cu mâna de la fereastra vagonului.

Trenul s-a pus în mișcare. Până sâmbăta următoare, Radu avea să trăiască prima lui aventură.

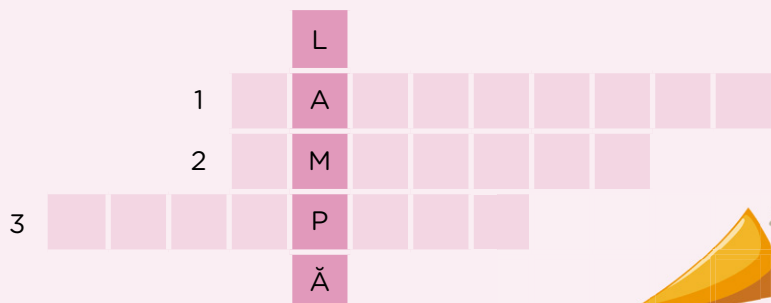
1. Indică titlul și autorul textului citit.
2. Precizează cine sunt personajele.
3. Menționează unde și când se petrec întâmplările prezentate în text.
4. Ordonează întâmplările din textul dat, care au fost amestecate mai jos.
  - Urma să plece pentru prima dată în tabără.
  - Radu nu a dormit, de frică să nu piardă trenul.
  - Mulți colegi au sosit la gară înaintea lui.
  - Trenul îl ducea pe Radu în prima sa aventură.
  - De emoție, copilul a uitat să își ia rămas-bun de la părinți.
5. Repovestește, oral, textul, ținând seama de ordinea în care s-au petrecut întâmplările. Folosește, atunci când povestești, expresii precum: *mai întâi, apoi, după aceea, în sfârșit*.
6. Alege, din lista de mai jos, însușirile prin care poate fi descris Radu.
entuziasmat • agitat • nerăbdător • uituc • emoționat • încrezător • ironic
7. Găsește, în text, cuvintele care conțin *m* înainte de *b*. Alcătuieste câte o propoziție cu acestea.
8. **JOC.** Caută, în careul de mai jos, cuvintele în care se scrie *m* înainte de *b* și *p*. Scrie-le în caiet. Câștigă cel care termină primul corect.

U	M	B	R	E	L	Ă	M	O	L
M	D	Î	M	P	I	N	S	L	A
B	A	N	R	Î	M	P	A	C	N
R	M	D	U	M	B	R	A	V	Ă
Ă	B	Î	M	B	Ă	I	A	T	L

9. Transcrie, în caiet, cuvintele din seria de mai jos, completând casetele cu literele *m* sau *n*.
 a□balaj • bu□b • bu□ătate • ci□panzeu • co□pas • co□tur • cu□părător •
 i□par • i□fecție • î□pletit • dece□brie • zi□bru

10. Dezleagă careul de mai jos.

1. Instrument muzical de forma unei tobe mici, cu piele doar pe o parte și cu plăci de metal de jur împrejur.
2. Obiect din pânză care se poate strânge sau întinde cu ajutorul unei spițe metalice și care apără oamenii de ploaie sau de soare.
3. Instrument muzical de suflat, alcătuit dintr-un tub de alamă și terminat cu o deschizătură în formă de pâlnie.

11. Desparte în silabe cuvântul din text care conține litera *x*. Scrie, în caiet, alte două cuvinte în care *x* se pronunță *cs*, respectiv *gz*.

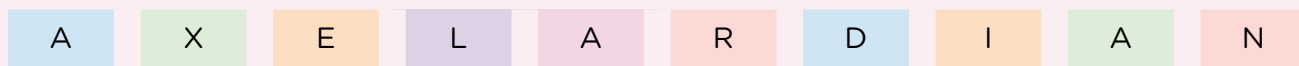
12. Precizează ce grupuri de sunete transcrie litera *x* în cuvintele de pe corturi.

13. Corectează greșelile de scriere din propoziția de mai jos, transcriind-o în caiet.

Vasile Alexandri și Grigore Alexandrescu sunt scriitori români.

14. Ordonează literele de mai jos pentru a descoperi numele unui oraș.

Citește, cu atenție, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Va-can-ță!

după Mircea Sântimbreanu

Băiatul avea un papagal, un câțel și un peștișor. Și mult timp! Era vacanță. Se trezea târziu. Îi promitea cățelului:

— Astăzi o să facem o plimbare. Mergem, împreună cu alți copii, la râu sau la păduricea de pe deal.

— Foarte bine, se bucura câinele, scoțând limba, am să pot alerga.

Papagalul bătea din aripi, gândind:

— Poate fac și eu o excursie spre țările calde, de unde am venit!

Numai peștișorul tăcea. El n-avea unde să plece. Rareori, când i se schimba apa din acvariu, mergea la baie.

Băiatul i se părea peștișorului extraordinar. Se mișca oriunde în cameră. Doar câțelul era nelămurit:

— E vacanță. De ce stăm în casă?

— Chiar așa! E va-can-ță!

1. Răspunde la următoarele întrebări:

- Când se petrece întâmplarea?
- Care sunt personajele care participă la întâmplările din text?
- Ce i-a promis băiatul cățelului?

2. Alege varianta corectă din propozițiile de mai jos, ținând cont de informațiile din text.

Băiatul se trezea *târziu/devreme*, pentru că era vacanță. El îi promitea cățelului că vor merge la râu sau la păduricea *din vale/de pe deal*. *Peștișorul/Papagalul* își dorea o excursie în țările calde.

3. Precizează trei însușiri ale băiatului din imaginea alăturată.

4. Extrage, din text, trei cuvinte care conțin *m*, înainte de *b* sau *p*, primul cu o silabă, al doilea cu două silabe și al treilea cu trei silabe.

5. Alcătuieste trei propoziții, în care să folosești cuvintele *excursie*, *extraordinar* și *excelent*.

	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1	Răspunde corect la 1 întrebare.	Răspunde corect la 2 întrebări.	Răspunde corect la 3 întrebări.
2	1 variantă corectă	2 variante corecte	3 variante corecte
3	1 însușire	2 însușiri	3 însușiri
4	1 cuvânt corect	2 cuvinte corecte	3 cuvinte corecte
5	Alcătuieste o propoziție corectă, cu 5-6 greșeli de scriere.	Alcătuieste două propoziții corecte, cu 3-4 greșeli de scriere.	Alcătuieste trei propoziții corecte, cu 1-2 greșeli de scriere.

Evaluarea portofoliului

Așază lucrările din unitățile 4-8 în ordinea preferințelor tale. Adaugă un text de 3-4 rânduri în care să arăți prin ce s-au îmbunătățit lucrările tale în această perioadă.

Rezolvă cerințele de mai jos.

1. JOC. OGLINDA. Ai nevoie de o foaie de hârtie, creioane colorate, stilou.

Prezintă-ți înfățișarea în 3-7 propoziții, referindu-te la păr, ochi, buze, statură și vârstă. Scrie pe foaie și alte însușiri pe care le ai. Spre exemplu: *sunt veselă, îmi e frică de gândaci, prefer să ascult, în loc să vorbesc, îmi place înghețata*. La final, încearcă să te desenezi.

Amestecă foaia ta cu foile colegilor tăi de clasă. Afișați-le pe tablă, luați câte una și citiți-o. Ghiciți a cui este prezentarea. Fiecare va afla dacă imaginea pe care o au colegii lui despre el/ea corespunde cu a sa.

2. Transcrie, în caiet, propozițiile date, înlocuind cuvintele scrise colorat cu cele de mai jos. Ce ai simțit când ai citit prima dată propozițiile? Dar după ce le-ai modificat?

extraordinar • exemplar • excelent

a. Văd în oglindă un copil **rău**.

b. El se poartă **urât** cu cei din jurul său.

c. Comportamentul său **necorespunzător** a fost remarcat atât acasă, cât și la școală.

3. Care dintre propozițiile transcrise crezi că ți se potrivește? De ce?

4. Alcătuieste un text din 3-5 propoziții, în care să folosești cuvintele de mai jos.

important • împreună • îmbrățișat • împlinit • zâmbea

5. UN PORTRET DEOSEBIT. PROIECT DE WEEKEND.

Creează un portret cu ajutorul materialelor pe care le poți aduna cu ocazia unei plimbări prin parc. Vei desena sau vei printa o poză ori vei decupa din reviste un cap de persoană, pe care îl vei lipi pe un carton.

Apoi, îi vei construi părul din frunze, flori sau ce ai adunat în plimbarea ta. Lucrează îngrijit. Adu-ți la școală lucrarea și discută pe marginea ei cu doamna învățătoare/ domnul învățător și cu colegii tăi de clasă.

Menționează cel puțin trei caracteristici ale lucrării tale, care o deosebesc de altele din clasă.

AUTOEVALUARE

Completează, în caiet, următoarele afirmații, referindu-te la ceea ce ai învățat în unitatea *În timpul liber, cu prietenii*:

Cel mai bine știu ... .

Cel mai mult mi-a plăcut ... .

Cel mai dificil mi s-a părut ... .

Atelier: Descrierea unei persoane. Cum te prezinți

a.

b.

c.

1. Prezintă, oral, trăsăturile fizice ale persoanelor din fotografiile alăturate, referindu-te, de exemplu, la ochi, sprâncene, păr, nas, gură, mâini, statură, îmbrăcăminte.
2. Descrie-ți, oral, colegul de bancă, menționând două însușiri care îi sunt specifice.
3. **JOC DE ROL.** Prezintă-te unui copil pe care l-ai cunoscut în parc, precizând numele tău, în ce clasă ești, la ce școală înveți, ce pasiuni ai. Prezintă-te, apoi, unui adult pe care l-ai cunoscut în parc, precizând aceleași lucruri.

Rețin

Pentru a descrie o persoană, trebuie să se facă referire la **însușirile fizice**, dar și la **însușirile morale** ale acesteia.

Când te prezinți unui adult, îți spui mai întâi prenumele, apoi numele de familie. Nu folosești formule în care să apară cuvântul *eu*, ci formule precum *Mă numesc ...*, *Numele meu este ...*, *Sunt ...*, *Mă cheamă ...*. Când suni pe cineva, mai întâi te prezinți.

4. **JOC.** Fiecare elev primește o fotografie a unei persoane. Gândește-te cum ai putea să o descrii. Poți nota în caiet câteva trăsături. Doamna învățătoare afișează, apoi, toate fotografiile. Puneți într-un bol bilețele cu numele voastre. Doamna învățătoare/Domnul învățător trage zece bilețele. Elevii aleși descriu persoana din fotografia pe care au avut-o, ceilalți colegi de clasă trebuind să o identifice după descriere.

Recapitulare finală

Citește, cu voce tare, textul de mai jos. Rezolvă, apoi, cerințele date.

Vis de vacanță mare

după Lucia Olteanu

Copiii scriau pe tablă locurile unde vor merge în vacanța mare.

Mărcușor îi privea din bancă și parcă o auzea pe zâna care îndeplinește dorințele copiilor:

— Trebuie să pleci la mare, Mărcușor! Ajungi într-o secundică!

Marea îl întâmpină cu parfum sărat de alge și de scoici și se bucură. Îmbrățișează picioarele băiatului cu valuri spumegând.

— Fii cuminte! îi spune Mărcușor.

— Îți promit că pentru copii o să aduc numai valuri mici, răspunde marea. Și vorbesc și cu soarele să nu-i ardă.

Mărcușor s-a trezit iar în clasă. S-a dus la colegii lui de la tablă ca să le spună că marea îi așteaptă în vacanță.

1. Îți amintește textul citit de vreo vacanță a ta?

2. **CADRANELE.** Completează, în caiet, cadranele de mai jos.

Precizează care sunt personajele din text.

Numește o însușire a lui Mărcușor.

Menționează personajul de basm din text.

Explică de ce se bucură marea.

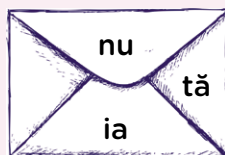
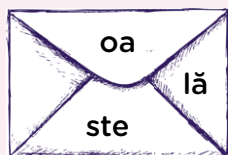
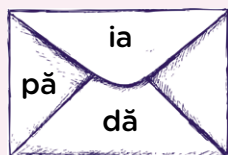
3. Câte alineate are textul dat?
4. Povestește, oral, întâmplările din textul dat.
5. Motivează că textul este unul literar.
6. Găsește câte un cuvânt cu același sens pentru cele de mai jos, extrase din textul dat.
spune • numai • vorbesc • s-a dus
7. Indică un cuvânt cu sens opus pentru cuvintele date, extrase din textul dat.
să pleci • se bucură • mici • vorbesc
8. Menționează cele două sensuri complet diferite ale cuvântului *mare* din text.
9. Precizează ce exprimă semnul exclamării în textul dat.
10. Explică folosirea semnului două-puncte și a virgulei din text.
11. Scrie câte o propoziție cu următoarele cuvinte: *s-a/sa, s-au/sau, într-o/într-un*.
12. Transcrie, în caiet, din textul dat, două cuvinte care să conțină litera *î*, două cuvinte care să conțină litera *â* și un cuvânt care să conțină ambele litere.
13. Transcrie cuvintele de mai jos, extrase din textul dat. Încercuiește, apoi, grupurile de sunete învățate, care se pronunță în aceeași silabă.
privea • trebuie • soarele • iar
14. Indică vocalele și consoanele din cuvintele de mai jos.
parfum • promit • pentru • vacanță
15. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.
locurile • mare • bancă • secundică • bucură • răspunde
16. Extrage, din textul dat, cuvintele care conțin grupurile de litere învățate.
17. Transcrie din al patrulea alineat al textului cuvintele care conțin litera *m* înainte de *b* și *p*.

18. Scrie după dictare.

Oana stă sub umbrela de soare de pe plajă. Ia de toartă stropitoarea și se udă ca să se răcorească.

19. Combină silabele de pe plicuri, două câte două, pentru a forma cuvinte. Scrie cuvintele în caiet.

20. Redactează o felicitare pe care ai putea să le-o trimiți bunicilor tăi de la mare.

Texte pentru dictare

pagina 12

Adina știe să citească. Ea a primit în dar o carte de povești. Este nerăbdătoare să le spună prietenelor ei că a terminat primul basm.

pagina 14

Am învățat că în dicționar cuvintele sunt așezate în ordine alfabetică. Mi se pare interesant.

pagina 16

Dana a văzut caietul meu cu tema pentru acasă. A exclamat uimită:
— Ce frumos ai scris!

pagina 18

- Ce frumos e stiloul ăsta roz! De când îl ai?
- De ieri. E un cadou de la tata.

pagina 26

Un cuvânt din dicționar este pentru mine un fel de stea îndepărtată, care îmi face cu ochiul să mă joc cu ea.

pagina 28

Băiatul poartă ochelari de ceva vreme. Îi place să citească și nu îi mai obolesc ochii.

pagina 30

Răsfoiesc cuprinsul unei cărți pentru a mă informa despre conținutul ei. Îmi sunt de folos și informațiile de pe copertă și cotor.

pagina 32

Un cititor atent are un vocabular bogat. El va ști să evite repetițiile prin folosirea unor cuvinte cu sens asemănător.

pagina 34

Mă farmecă bibliotecile mari și vechi. Au săli de lectură imense și enorm de multe cărți. Avem și noi o bibliotecă la școală. Este însă mică.

pagina 42

Ploaia bate în geam. Frunzele uscate zboară duse de vânt. Stoluri de păsări pleacă spre țările calde. E frig și au dispărut culorile din grădină. E toamnă.

pagina 46

În camera lui Dan, sunt amestecate tot felul de lucruri: caiete, cărți, șosete, desene, banane, sticle. Stă și ascultă muzică. Mama intră și îi spune:
— Gata cu muzica!

pagina 48

Insectele din grădină au dispărut din cauza frigului. Numai furnicile mai cară din când în când ceva în mușuroi. Grivei le privește curios și le lasă în pace.

pagina 50

Ciprian a mers la munte cu părinții lui. A văzut în curtea vilei o arătare cu urechi lungi și a început să țipe. Nu știa că era un biet măgăruș.

pagina 52

Elevii au făcut o vizită la un muzeu de științele naturii. Au văzut: urși, lupi, vulpi, șerpi, păsări. Cel mai interesant a fost însă scheletul unui dinozaur.

pagina 62

Iarna a îmbrăcat copacii în mantii albe. Nu mai ninge acum. Cad însă din când în când fulgi rari din norii gri.

pagina 64

O familie intră în magazin. Mama îl întreabă pe băiat:
— Ce vrei, Florin, pentru bradul de Crăciun?
El se consultă cu sora lui:
— Ana, ce să luăm?

pagina 66

Tata și mama s-au bucurat de vremea blândă și însorită. Ei s-au hotărât să facă o plimbare prin parc sau pe străzile din jurul casei.

pagina 68

Mădălina și Mihai s-au hotărât să facă ornamente pentru bradul de Crăciun sau pentru balcon. Folosesc hârtie colorată sau de ambalaj.

pagina 70

Doinița și Mihaela s-au întâlnit în fața blocului. S-au gândit să meargă împreună cu colindul sau cu sorcova. S-au dus la Alina să o invite și pe ea.

pagina 78

Sânziana s-a întâlnit cu prietena ei în parc. Ea s-a gândit să îi aducă o carte de povești primită de la bunica sa. Gina s-a bucurat mult.

pagina 82

Mă gândesc îndelung cum să mă îmbrac. Vremea e schimbătoare și încerc să nu răcesc tocmai când iarna este pe sfârșite.

pagina 84

Dinu este sportiv. Prietena sa Ada Vârlan este înaltă și învață bine. Ei s-au dus împreună la un club ca să joace baschet.

pagina 86

Andreea a ieșit ieri în curte. O adiere călduță se simțea în aer. Vremea s-a mai răcit spre seară.

pagina 88

Îmi plac benzile desenate. Înțeleg repede povestea din desene. Citesc doar cuvintele spuse de eroi. Părinții mei s-au bucurat că le citesc.

pagina 96

Am pus floarea primită de ziua mea într-o glastră dintr-un material transparent. A fost trântită dintr-o greșeală de pisică într-un fotoliu. Floarea este însă în viață.

pagina 100

Ioana are nouă ani de când călărește. Mângâie coama calului și pornește într-un galop nebunesc. Lumea pare atât de diversă în aceste plimbări.

pagina 102

- Ce faci, Dane?
- Plantez flori într-o parte a grădiniței blocului.
- Ai luat plantele dintr-o florărie sau de la piață?
- Dintr-un magazin specializat.

pagina 104

Cred că este bine să protejăm natura. Nu arunc gunoaie pe stradă și resturile de plastic și de hârtie le pun separat pentru a fi reciclate.

pagina 112

Îmi place peștele pregătit de mama. Ea pune peste el sare, ulei, ceapă și câteva ace de cimbru. Așază pe lângă el scoici. Îl lasă la cuptor un ceas.

pagina 114

Mătușa Georgiana face gem de fragi. Pune peste fructe zahăr și gelatină. Îl fierbe la foc mic până devine consistent.

pagina 116

Tata curăță parchetul închis la culoare. A cumpărat un pachet de detergent și vrea să facem echipă ca să termine mai repede. Luăm apă de la chiuvetă și începem treaba.

pagina 118

Andrei Gherman are un ghiozdan frumos. A avut ghinion însă din cauza tigelelor care au fost rupte de un coleg dintr-o joacă.

pagina 120

George Gherasim cântă la chitară într-o orchestră alcătuită din copii de zece ani. El nu vede bine. Își pune ochelarii ca să citească partiturile. Nu cântă niciodată după ureche.

pagina 128

Xenia cântă la xilofon. Ea exersează zilnic. Melodiile executate de ea sunt complexe și stârnesc exclamațiile de admirație ale mamei.

pagina 130

Cumpăr un tricou de bumbac. Are pe el un desen cu un campion la tenis. Clienții dimprejur îmi laudă alegerea.

Recomandări de lectură

Literatură română

- Ion Agârbiceanu – *Păpădia*
- Tudor Arghezi – *O furnică și Zdreanță*
- Ana Blandiana – *Întâmplări din grădina mea*
- I.L. Caragiale – *Bùbico...*
- Nina Cassian – *Prințul Miorlau*
- Otilia Cazimir – *Baba Iarna intră-n sat*
- Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*
- Mihai Eminescu – *Somnoroase păsărele*
- Emil Gârleanu – *Gândăcelul*
- Petre Ispirescu – *Sarea în bucate*
- Nicolae Labiș – *Păcălici și Tândăleț*

- Gellu Naum – *A doua carte cu Apolodor*
- Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*
- Marin Sorescu – *Se mută circul înapoi*

Literatură universală

- Lewis Carroll – *Alice în Țara Minunilor*
- Roald Dahl – *Matilda*
- Jessica Meserve – *Sora-cea-Mică*
- Beatrix Potter – *Aventurile lui Peter Iepurașul*
- Shel Silverstein – *Pomul cel darnic*
- Dare Wright – *Un cadou de la păpușa singuratică*

